

نظام تأمین اجتماعی چندلایه در کشور استرالیا (گزارش ۱)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۶/۱۸

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۰۱۴
کد موضوعی: ۲۳۰

عنوان گزارش:

نظام تأمین اجتماعی چندلایه در کشور استرالیا (گزارش ۱)

نوع گزارش: طرح/ لایحه ، راهبردی ، نظارتی

نام دفتر:

مطالعات بخش عمومی (گروه اقتصاد رفاه و تأمین اجتماعی)

تهیه و تدوین:

فاطمه تیمورا

مدیر مطالعه:

محمدحسین مرادی

همکار:

محمدحسین مردی

ناظران علمی:

سیدعباس پرهیزکاری، سیدمحمدحسین فاطمی

اظهار نظر کنندگان:

محمد دیبایی (کارشناس بیمه)، مهدی حسن زاده (کارشناس اقتصادی)

گرافیک و صفحه آرایی:

منیره حاج محمدی

سمیرا صادقی

ویراستار ادبی:

زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:

۱. نظام تأمین اجتماعی چندلایه

۲. استرالیا

۳. صندوق بازنشستگی

تاریخ شروع مطالعه:

۱۴۰۱/۰۷/۰۱

فهرست مطالب

۷	چکیده
۸	خلاصه مدیریتی
۹	۱. مقدمه
۱۲	۲. استرالیا از منظر متغیرهای مهم اقتصادی، جمعیتی و اجتماعی
۱۷	۳. سیستم درآمد بازنشستگی کشور استرالیا
۴۶	۴. نظام مالیاتی
۵۳	۵. درآمدها و هزینه‌های دولت
۶۲	۶. جمع‌بندی
۶۳	۷. پیوست
۶۹	منابع و مآخذ

فهرست شکل‌ها

۱۳	شکل ۱. نمودار جمعیت کشور استرالیا از سال ۱۹۵۱ تا ۲۰۲۴
۱۲	شکل ۲. نمودار نرخ باروری و درصد تغییرات سالیانه در استرالیا از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴
۱۳	شکل ۳. نمودار هرم سنی جمعیت کشور استرالیا در سال ۲۰۲۳
۱۴	شکل ۴. نمودار نسبت وابستگی محقق شده و پیش‌بینی شده از سال ۱۹۸۰-۲۰۵۰
۱۴	شکل ۵. نمودار امید زندگی در زمان تولد و ۶۵ سالگی به تفکیک زنان و مردان از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۵
۱۵	شکل ۶. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی حقیقی از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۰
۱۸	شکل ۷. عملکرد کشور استرالیا در شاخص مرسر در سال ۲۰۲۳
۲۰	شکل ۸. نمودار شکاف میان سن صیانت و سن مجاز برای دریافت مستمری سنی از سال ۲۰۱۴-۲۰۲۵
۲۰	شکل ۹. نمودار توزیع سهم بازنشستگان حد فاصل سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۹ در گروه‌های مختلف سنی
۲۱	شکل ۱۰. نمودار متوسط سن بازنشستگی به تفکیک زنان و مردان در مقایسه با متوسط کشورهای OECD
۲۳	شکل ۱۱. تعاملات کلیدی سیستم درآمد بازنشستگی کشور استرالیا در سال ۲۰۲۰
۲۸	شکل ۱۲. فرایند کلی آزمون استطاعت
۳۰	شکل ۱۳. نمودار حداکثر مزایای پایه بازنشستگی و کل مستمری سنی برای افراد مجرد
۳۲	شکل ۱۴. نمودار درصد جمعیت واجد شرایط دریافت مزایای به تفکیک مستمری کامل و جزئی - ۲۰۱۷ الی ۲۰۳۸
۳۳	شکل ۱۵. نمودار تعداد دریافت‌کنندگان مزایای مستمری سنی - ۱۹۹۹ الی ۲۰۱۹
۳۴	شکل ۱۶. نمودار کل مخارج طرح مستمری سنی - ۲۰۱۹-۲۰۰۱
۳۴	شکل ۱۷. نمودار مخارج طرح مستمری سنی به صورت سهم از تولید ناخالص داخلی
۳۵	شکل ۱۸. نمودار تحولات حداکثر مستمری سنی و متوسط درآمد کل هفتگی مردان در بازه ۲۰۱۹-۲۰۰۱
۴۰	شکل ۱۹. نمودار تعداد افراد دریافت‌کننده بیمه بیکاری به تفکیک زن و مرد
۴۱	شکل ۲۰. نمودار والدین دریافت‌کننده مزایای سرپرستی بین سن ۱۸ الی ۶۴ سالگی - ۲۰۱۸-۲۰۰۱
۴۵	شکل ۲۱. نمودار ارزش هفتگی پرداخت انتقالی دولت در قالب کالا بر حسب گروه‌های سنی - دلار - ۲۰۱۸
۴۷	شکل ۲۲. طیف مالیات برای شهروندان استرالیا
۵۰	شکل ۲۳. مقایسه توزیع مؤدیان مالیاتی در سال مالی ۲۰۲۱-۲۰۱۷ و ۲۰۲۵-۲۰۲۴
۵۳	شکل ۲۴. نمودار ساختار درآمد عمومی دولت استرالیا در مقایسه با متوسط OECD - ۲۰۱۹
۵۴	شکل ۲۵. نمودار تغییرات در ساختار درآمد عمومی دولت استرالیا در مقایسه با OECD - ۲۰۱۹-۲۰۰۷
۵۵	شکل ۲۶. نمودار مقایسه سهم گروه‌های عمده مالیاتی از منابع درآمدی دولت در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰
۵۶	شکل ۲۷. نمودار سهم مالیات‌های عمده از کل درآمدهای مالیاتی استرالیا در مقایسه با متوسط کشورهای OECD
۵۷	شکل ۲۸. نمودار درآمد دولت استرالیا بر اساس منابع - ۲۰۰۸-۲۰۰۷ الی ۲۰۲۶-۲۰۲۵ - میلیارد دلار
۵۸	شکل ۲۹. نمودار مخارج عمومی دولت بر اساس عملکرد - درصد از GDP - ۲۰۱۹
۶۰	شکل ۳۰. نمودار هزینه‌های دولت استرالیا بر اساس عملکرد در سال‌های مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۷ الی ۲۰۲۶-۲۰۲۵
۶۱	شکل ۳۱. نمودار هزینه‌های دولت استرالیا برای بخش تأمین اجتماعی و رفاه

فهرست جداول

جدول ۱. شاخص‌های کلیدی استرالیا در مقایسه با متوسط کشورهای OECD در سال ۲۰۲۰.....	۱۵
جدول ۲. مؤلفه امنیت در آمدی.....	۱۶
جدول ۳. مؤلفه وضعیت درمان و سلامت.....	۱۶
جدول ۴. مؤلفه توانمندی.....	۱۷
جدول ۵. محیط زیست و جامعه سالمند.....	۱۷
جدول ۶. ویژگی‌های لایه‌های سه‌گانه نظام در آمد بازنشستگی کشور استرالیا.....	۲۲
جدول ۷. شرایط احراز دریافت مستمری سنی.....	۲۵
جدول ۸. حداکثر پرداختی طرح مستمری سنی ۲۰۲۰- دلار.....	۲۶
جدول ۹. آستانه آزمون در آمد براساس وضعیت تأهل -۲۰۲۰- دلار.....	۲۷
جدول ۱۰. آستانه آزمون در آمد براساس وضعیت تأهل و مسکن -۲۰۲۰- دلار.....	۲۷
جدول ۱۱. سیر آستانه‌ها در آزمون استطاعت -۲۰۲۰- دلار.....	۲۹
جدول ۱۲. تاریخچه اصلاحات صندوق مستمری سن.....	۳۱
جدول ۱۳. هزینه سالیانه «مستمری سن» در سال ۱۹۹۷.....	۳۶
جدول ۱۴. هزینه سالیانه «مستمری سن» در سال ۲۰۱۷.....	۳۶
جدول ۱۵. هزینه سالیانه مستمری DVA -۱۹۹۷ و ۲۰۱۷- دلار.....	۳۷
جدول ۱۶. حوزه وظایف و اختیارات اداره‌های متولی لایه اول تأمین اجتماعی کشور استرالیا.....	۳۷
جدول ۱۷. کمک هزینه جوانان (به ازای هر دو هفته، دلار).....	۳۹
جدول ۱۸. کمک هزینه شروع مجدد (به ازای هر دو هفته، دلار).....	۴۰
جدول ۱۹. توزیع در آمد افراد دارای معلولیت و افراد فاقد در گروه‌های سنی مختلف -۲۰۱۹.....	۴۲
جدول ۲۰. پرداخت به افراد دارای معلولیت (از کار افتاده) بالای ۲۱ سال -۲۰۱۹.....	۴۳
جدول ۲۱. پرداخت به افراد دارای معلولیت (از کار افتاده) زیر ۲۱ سال -۲۰۱۹.....	۴۳
جدول ۲۲. نرخ مالیات بر در آمد اشخاص حقیقی ساکنین استرالیا -۲۰۲۳ تا ۲۰۲۴.....	۴۸
جدول ۲۳. نرخ مالیات بر در آمد فردی افراد زیر ۱۸ سال.....	۴۹
جدول ۲۴. نرخ مالیات بر در آمد اشخاص حقیقی غیر ساکنین استرالیا -۲۰۲۳ تا ۲۰۲۴.....	۴۹
جدول ۲۵. نرخ مشارکت مازاد سلامت در آستانه‌های در آمد -۲۰۲۳- دلار.....	۵۱
جدول ۲۶. مروری بر انواع رایج مالیات‌های ایالتی کشور استرالیا.....	۵۲
جدول ۲۷. هزینه‌های دولت براساس بخش حمایت اجتماعی و سلامت و درمان -درصد تولید ناخالص داخلی.....	۵۹
جدول ۱ پیوست. لیست کشورهای مورد بررسی -۳۷ کشور عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی.....	۶۳
جدول ۲ پیوست. لیست متغیرهای مقایسه‌ای.....	۶۵
جدول ۳ پیوست. لیست کشورهای منتخب گام اول (براساس ۱۶ شاخص مقایسه‌ای).....	۶۶
جدول ۴ پیوست. لیست متغیرهای هدف.....	۶۷
جدول ۵ پیوست. لیست کشورهای نهایی منتخب.....	۶۸

نظام تأمین اجتماعی چندلایه در کشور استرالیا (گزارش ۱)

چکیده

تشدید چالش‌های جاری نظام تأمین اجتماعی کشور سبب اهمیت بیش از پیش مطالعه نسخ برون‌رفت از بحران‌های این حوزه و ترسیم بسته‌های سیاستی بهینه شده است. مطالعه تجارب سایر کشورها در رویارویی با معضلات مشابه می‌تواند ضمن عدم تضییع فرصت در بزنگاه‌های کشور برای اتخاذ سیاست‌های بهینه، در هزینه‌های ناشی از سعی و خطای اتخاذ سیاست‌های مختلف صرفه‌جویی کند؛ هر چند که نتایج حاصله باید با در نظر گرفتن اصل بومی‌سازی بازبینی شود. بررسی کشورها نشان می‌دهد، چهار کشور کانادا، نروژ، استرالیا و هلند در میان ۳۷ کشور عضو همکاری و توسعه اقتصادی ضمن برخورداری از شباهت قابل ملاحظه در زمینه پتانسیل‌های اولیه با کشور ایران، عملکرد مطلوبی در حوزه مدیریت نظام تأمین اجتماعی از خود به نمایش گذاشته‌اند. در این گزارش به ترسیم نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا به همراه خصیصه‌های مهم اقتصادی و جمعیتی لازم برای دستیابی به تصویری واضح از این کشور خواهیم پرداخت. مطالعه اخیر در خلال تبیین نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا ذیل سه لایه مستمری پایه، مبتنی بر شغل و اختیاری به احصا طرح‌های متنوع اعطایی لایه اول، رویه مالیاتی و مخارج رفاهی دولت می‌پردازد. در این بین پایه‌ریزی نظام چندلایه تأمین اجتماعی، به‌روزرسانی آزمون استطاعت برای دستیابی به مجموعه افراد واجد شرایط دریافت مزایای لایه اول، انجام اصلاحات متعدد و پایدار بودن جریان درآمدی دولت به‌وسیله مالیات‌های متنوع را می‌توان از مهم‌ترین آموزه‌های اجرایی نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا دانست.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

در طول دهه‌های اخیر، شیوع کهن سالی جمعیت در نتیجه افزایش امید زندگی و کاهش نرخ زاد و ولد، لزوم توجه به نظام تأمین اجتماعی را دوچندان کرده است. در ایران نظام تأمین اجتماعی با چالش‌های متعددی مواجه است که در تقارن با کهن سالی جمعیت، بیم تشدید چالش‌ها در آینده نزدیک بسیار محتمل است. در برهه حاضر به نظر می‌رسد؛ در کنار مطالعه و ترسیم دقیق وضعیت فعلی نظام تأمین اجتماعی کشور، انجام مطالعات گسترده در حوزه سیستم تأمین اجتماعی سایر کشورها و نحوه مواجهه آنها با چالش‌های این سیستم مهم جلوه می‌کند. بدیهی است راهبردهای سیاستی استخراجی از این دست پژوهش‌ها، به‌تنهایی قابل پیاده‌سازی در کشور نبوده و لازم است ضمن بررسی جوانب اجرایی آن به خصیصه‌های منحصر به فرد کشور نیز توجه کرد.

همان‌طور که در گزارش‌های پیشین از سلسله گزارش‌های بررسی نظام تأمین اجتماعی کشورهای مختلف اشاره شد، از میان ۳۷ کشور عضو همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)، چهار کشور کانادا، نروژ، استرالیا و هلند در کنار برخورداری از شباهت قابل ملاحظه از نظر پتانسیل‌های اولیه با کشور ایران، عملکرد مطلوبی در حوزه مدیریت نظام تأمین اجتماعی خود داشته‌اند.^۱ در گزارش‌های پیشین به بررسی موشکافانه نظام تأمین اجتماعی کشورهای کانادا - طی دو گزارش^۲ و نروژ - طی دو گزارش^۳ پرداختیم. در گزارش حاضر، به تبیین نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا با تمرکز بر مجموعه مزایای اعطایی لایه اول، سازوکار حاکم بر آن، مروری بر رویه مالیاتی و مصارف دولت در حوزه رفاهی خواهیم پرداخت. تشریح دو لایه دوم و سوم نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا در گزارش دوم این کشور که مکمل گزارش حاضر است؛ صورت خواهد پذیرفت.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی در کشور استرالیا که در سال ۲۰۲۳ توانست رتبه پنجم را در شاخص مرسر از آن خود کند، می‌توان به یک نظام سه لایه شامل لایه حمایتی، لایه بیمه‌های اجباری و لایه بیمه‌های اختیاری تقسیم‌بندی کرد که اکثر شهروندان استرالیایی تحت پوشش آن هستند. در این گزارش به لایه اول این نظام پرداخته شده و در گزارش آتی، لایه‌های دوم و سوم آن بررسی خواهند شد.

لایه اول حمایت از بازنشستگان در نظام رفاهی استرالیا با عنوان «مستمری سنی»^۴ شناخته می‌شود و برای اولین بار در سال ۱۹۰۹ توسط دولت به اجرا گذاشته شد. ماهیت این طرح، غیر مشارکتی است و هدف آن حمایت از سالمندانی است که درآمد و پس‌انداز اندکی دارند. برای عضویت در این صندوق، شرط اقامت در استرالیا و شرط سنی بالای ۶۷ سال لازم است. مبالغ دریافتی سالمندان در این صندوق با توجه به نرخ حداقل حقوق در استرالیا تعیین می‌شود و معیار کفایت برای این صندوق نیز تا قبل از سال ۱۹۷۵، ۲۰ درصد از متوسط دریافتی هفتگی مردان (MTAWE)^۵ بود؛ که بعد از آن افزایش یافت. نزدیک به ۹۰ درصد افراد بالای ۷۰ سال در سال ۱۹۷۸ به‌طور کامل مستمری سنی را دریافت می‌کردند، اما در سال ۱۹۸۲ به دلیل بازتعریف شدن آزمون استطاعت (وسع)، به ۶۴ درصد کاهش پیدا کرد. امروزه نیز این حمایت در دو سطح کلی و جزئی صورت می‌پذیرد و نزدیک به ۷۰ درصد شهروندان بالای ۶۷ سال را شامل می‌شود.

در جهت حمایت مؤثر و هدفمند از شهروندان سالمند استرالیایی، دولت استرالیا با استفاده از آزمون استطاعت (وسع) افراد مستحق حمایت را شناسایی می‌کند تا از طریق آن هم افراد تحت پوشش شناسایی شده و هم تفکیک حمایت کلی و جزئی (که اختلاف آن در مبلغ پوشش است) مشخص شود. نکته قابل ذکر این است که آزمون استطاعت دارای دو قسمت «آزمون دارایی» و «آزمون درآمد» است. همچنین کشور استرالیا برای حمایت از سالمندان، طرح‌های متنوع مکمل دیگری نیز تعریف کرده است که طرح پاداش کار (که هدف آن حمایت از به تعویق

۱. این مسئله در پیوست با عنوان «انتخاب کشورهای هدف» نیز اشاره شده است.

۲. گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس به شماره مسلسل‌های ۱۸۴۰۶ و ۱۹۴۸۹.

۳. گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس به شماره مسلسل‌های ۱۹۴۹۴ و ۱۹۴۹۳.

4. Age Pension

5. Male Total Average Weekly Earnings (MTAWE)

انداختن بازنشستگی در سالمندان است) و همچنین طرح وام بازنشستگی از جمله آنهاست.

در استرالیا آژانس سنترلینک^۱ به عنوان نهاد خدمت رسانی به سالمندان وجود دارد که علاوه بر خدمت رسانی به سالمندان، دیگر خدمات اجتماعی و رفاهی را نیز انجام می دهد. این نهاد از طریق سرویس خدمات اطلاعات مالی (FIS)^۲، سرویس های آموزش و اطلاع رسانی مالی برای افراد جامعه فراهم می کند. همچنین از منظر نظارتی نیز، نهادهای مختلفی به نظارت بر بخش حمایت های سالمندی می پردازند تا بهترین عملکرد در این سازمان رخ دهد.

مطابق مطالب مندرج در گزارش حاضر، مالیات ها به عنوان منابع پایدار، با سهم ۹۲ درصد، اجزای اصلی تشکیل دهنده منابع درآمدی دولت استرالیا هستند و در میان آنها، مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی با بیشترین سهم حدود ۴۵٫۵ درصد منابع درآمدی کشور استرالیا را به خود اختصاص می دهند. همچنین در میان اقلام هزینه های، منابع صرف شده در بخش «تأمین اجتماعی و رفاه» با بیشترین سهم حدود ۳۸ درصد، مخارج این کشور را تشکیل می دهد. در حقیقت، هزینه کرد دولت در دو بخش سلامت و تأمین اجتماعی، به طور متوسط حدود ۵۰ درصد هزینه های دولت را به خود اختصاص داده است. در بخش تأمین اجتماعی و رفاه نیز هزینه کرد در صندوق مستمری سنی حدود یک چهارم هزینه های این حوزه و ۸ درصد بودجه عمومی را به خود اختصاص می دهد. این ارقام نشان دهنده اهمیت و وسعت بخش تأمین اجتماعی کشور استرالیاست که دولت فدرال توانسته با منابع پایدار درآمدی پایه ریزی کند.

همچنین در حوزه بیکاری، از کارافتادگی و معلولیت نیز، دولت استرالیا از طریق نهادهای متنوع، خدماتی را برای مردم فراهم می کند، باین حال، ساز و کارهای کاملاً دقیق و قابل نظارتی برای حمایت از این افراد در کنار تقویت نظام انگیزشی افراد به منظور مشارکت در بازار کار طراحی شده اند. به عنوان نمونه، فرد بیکار (جویای کار) باید مدام در بازه های زمانی خاص به نهادهای متولی جستجوی شغل مراجعه کند تا با دریافت مشاوره های شغلی از این نهادها و همچنین تسهیل در جستجوی شغل، بتواند در بازه زمانی کمتر به بازار کار برگردد.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

در مجموع استرالیا، با طراحی نظام چندلایه تأمین اجتماعی و همچنین مشخص کردن سنجه های قابل اندازه گیری و پایش مداوم، افراد نیازمند حمایت را رصد و شناسایی می کند. بر همین اساس، لایه اول نظام تأمین اجتماعی در این کشور از کارایی مناسبی برخوردار است.

۱. مقدمه

نظام تأمین اجتماعی نقش مهمی در باز توزیع درآمد در دوران حیات یک فرد، میان افراد مختلف جامعه و میان نسل ها ایفا می کند. در عصر حاضر به طور عمده همه کشورها از نوعی نظام تأمین اجتماعی برای شهروندان خود برخوردارند. ساز و کاری موسوم به نظام بیمه اجتماعی که در جامعه متمدن امروزی، بستری برای حمایت از شهروندان مسن، از کارافتادگان و افراد تحت تکفل کارگران فوت شده فراهم می آورد. برنامه های تأمین اجتماعی از شباهت های غیر قابل انکاری برخوردارند. اعطای مزایای بازنشستگی، از کارافتادگی و بازماندگان درازای پرداخت حق بیمه و یا مالیات حقوق و دستمزد،^۳ اساس این طرح ها محسوب می شوند. در این بین برخی از کشورها براساس، فرهنگ، تاریخچه و درآمد خود از ابتکار عمل هایی برخوردارند. در حقیقت طی ۱۰۰ سال گذشته، سیستم درآمد بازنشستگی از فرایندی که در آن مستمری بازنشستگی عمدتاً وظیفه کاهش فقر را بر عهده داشت، به سیستمی ناشی از ترکیب دورویکرد عمومی و خصوصی جهت برآورده کردن طیف وسیعی از نیازهای درآمدی دوران بازنشستگی، تکامل یافته است.

1. Centrelink

2. Financial Information Service (FIS)

3. Pay Roll Tax

نظام تأمین اجتماعی یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین حوزه‌های مخارج دولت در استرالیا محسوب می‌شود. مخارج این نظام در سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۲، حدود ۱۳۵ میلیارد دلار یا ۲۰ درصد از بودجه عمومی استرالیا را به خود اختصاص داده است. کشور استرالیا در سال ۱۹۰۸ پس از دوران رکود اقتصادی دهه ۱۸۹۰ و ظهور اتحادیه‌های کارگری و حزب کارگر با پیروی از دانمارک (۱۸۹۱) و نیوزیلند (۱۸۹۸) قانونی را برای معرفی «مستمری سنی»^۱ که غیرمشارکتی و مخصوص افراد بالای ۶۵ سال بود تصویب کرد. در این قانون سه ویژگی تأمین مالی از بودجه عمومی، عدم ارتباط میان نرخ پرداختی با درآمدهای گذشته فرد و در نهایت تکیه بر آزمون وسع برای مستمری سنی در نظر گرفته شده بود. در سال ۱۹۰۹ مزایای از کارافتادگی با حفظ الگوی پرداخت مستمری سنی و در سال ۱۹۴۲ مزایای بازماندگان در نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا رونمایی شد.

در این کشور همانند بسیاری از کشورهای OECD، مستمری بازنشستگی از سه لایه تشکیل می‌شود: ۱. مستمری سنی، ۲. پس‌انداز اجباری از طریق طرح ضمانت مستمری^۲ و ۳. پس‌انداز داوطلبانه بازنشستگی^۳. در لایه اول، هدف اصلی برآورده کردن حداقل نیازهای سالمندان و افراد با سایر گروه‌های سنی دنبال می‌شود؛ در لایه دوم ایجاد بستر لازم جهت افزایش درآمد دوران بازنشستگی توسط افراد بسیار حائز اهمیت بوده و در لایه آخر توزیع ریسک‌های مالی بین بخش‌های دولتی و خصوصی با مدیریت مسئولانه در دستور کار قرار دارد. اگرچه این سه لایه به‌عنوان یک نظام توصیف می‌شوند، اما تفاوت‌هایی بین آنها در قالب مزایای بازنشستگی، میزان پوشش، نحوه تعدیل و تأمین مالی وجود دارد.

طرح مستمری سنی یک برنامه مبتنی بر آزمون وسع در هر دو ابعاد درآمد و دارایی است^۴ که نقطه قوت ساز و کار تأمین درآمد بازنشستگی را به خود اختصاص می‌دهد. مزایای این طرح از طریق بودجه عمومی دولت و مالیات‌ها تأمین مالی می‌شود. هدف از این طرح ارائه کردن سطح امنیت اجتماعی درآمد^۵ جهت تأمین حداقل استاندارد معقول زندگی برای سالمندان و افراد با سایر گروه‌های سنی است. این امر اساساً پایه درآمدهای بازنشستگی اکثر افراد کم‌درآمد تا متوسط را تشکیل می‌دهد. همچنین گستره این طرح شامل افرادی که بیشتر از حد انتظار عمر می‌کنند، افرادی که به دلیل دوره‌های بیکاری، مسئولیت‌های مراقبتی، کار پاره‌وقت یا گذراندن بخشی از زندگی کاری خود در خارج از کشور کمتر از میانگین اشتغال تمام‌وقت درآمد دارند؛ می‌شود. طی این طرح افراد از خطرهای ناشی از نوسانات بازار مالی، تورم و طول عمر زیاد محافظت می‌شوند. باید به این نکته توجه داشت طرح مستمری سنی رانی توان مستقیماً با مزایای سالمندان (ارائه شده توسط سایر کشورهای OECD طی لایه یک) که عمدتاً با هدف جایگزینی درآمد است؛ مقایسه کرد. مستمری سنی استرالیا یک پرداخت با نرخ ثابت و ماهیت بازتوزیعی است که هدف آن فراهم کردن درآمد کافی برای سالمندان استرالیایی جهت تضمین استانداردهای اولیه زندگی و سایر افراد جامعه می‌باشد. همچنین دولت استرالیا امتیازهای مالیاتی را برای حمایت از مستمری دریافتی دوران بازنشستگی فراهم می‌آورد.

در استرالیا سیستم پرداخت لایه اول به صورت نرخ ثابت و مبتنی بر وضعیت تأهل، سطوح درآمدی و دارایی فرد به واجدین شرایط تعلق می‌گیرد. فرایند تأمین مالی در لایه یک این طرح، از طریق درآمدهای مالیاتی عمومی صورت می‌پذیرد. در نتیجه، مزایا بیشتر از هر کشور دیگری در سازمان همکاری اقتصادی و توسعه برای خانوارهای کم‌درآمد مورد هدف قرار می‌گیرد.

1. Age Pension
2. Compulsory Superannuation Guarantee Saving
3. Voluntary Superannuation Saving
5. Safety Net Income

۴. آزمون استطاعت.

طرح ضمانت مستمری در سال ۱۹۹۲ معرفی شد. این طرح ناظر بر کمک اجباری کارفرما به صندوق بازنشستگی کارکنان^۱ (یک طرح بازنشستگی خصوصی) است که به صورت مشارکت معین مدیریت می شود. صندوق های بازنشستگی این لایه ممکن است توسط کارفرمایان، انجمن های صنعتی و شرکت های خدمات مالی و یا حتی توسط خود افراد عضو اداره شود. نرخ حق بیمه اجباری در این لایه در سال های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۳ حدود ۹ درصد از درآمدهای عادی کارکنان در نظر گرفته شده بود. این نرخ در سال ۲۰۱۳ به ۹/۲۵ درصد و در سال ۲۰۱۴ به ۹/۵ درصد افزایش یافت. همچنین دولت مقرر کرده است که نرخ حق بیمه طرح ضمانت مستمری تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۱ در ۹/۵ درصد باقی مانده و پس از آن، این نرخ هر سال ۰/۵ درصد افزایش یابد؛ تا زمانی که در ۱ ژوئیه ۲۰۲۵ به ۱۲ درصد برسد. به موجب این طرح افراد می توانند سطوح درآمد دوران بازنشستگی خود را به بالاتر از مزایای طرح مستمری سنی ارتقا دهند. با این توضیح که مزایا طرح ضمانت مستمری در تور آزمون استطاعت که مبنای احراز یا عدم احراز دریافت مستمری سنی است و در برخی موارد سبب کاهش سطح قابل پرداخت این مستمری می گردد، قرار می گیرد.

در طرح ضمانت مستمری، فرد تمام یا قسمتی از ریسک سرمایه گذاری را متحمل می شود و هیچ الزامی برای استفاده از وجوه انباشته برای تأمین مالی بازنشستگی وجود ندارد. بنابراین، این طرح برای حمایت از اهداف جایگزین درآمد دوران بازنشستگی طراحی نشده است. اما محاسبات نشان می دهد به طور متوسط با در نظر گرفتن مجموعه مفروضات در نتیجه مزایای دو لایه اول و دوم، فردی با سطح درآمد متوسط (برابر با ۷۵ درصد متوسط درآمد عادی هفتگی^۲ (AWOTE)^۳) از نرخ جایگزینی ۷۳ درصدی برخوردار است. فردی با سطح درآمد دوران اشتغال برابر با AWOTE نیز از نرخ جایگزینی حدود ۶۳ درصد برخوردار خواهد بود.

لایه سوم سیستم بازنشستگی عموماً ناظر بر بخش داوطلبانه سیستم بازنشستگی با مشوق ها و انگیزه های مالیاتی است. در این لایه افراد با درآمد بالا که ظرفیت پس انداز بالایی دارند با دریافت امتیازات مالیاتی سخاوتمندانه برای دوران بازنشستگی خود پس انداز داوطلبانه انجام می دهند. طرح های این لایه را می توان به طور گسترده تری شامل سایر اشکال پس انداز داوطلبانه مادام العمر - مسکن تحت تصرف مالک، سایر اموال، دارایی های مالی و دارایی های تجاری طبقه بندی کرد. به موجب این لایه افرادی که درآمد بالاتری دارند، می توانند نرخ جایگزینی خود را جبران کرده و از سطح مشابهی نسبت به افراد با سطوح درآمدی پایین تر برخوردار باشند.

در کشور استرالیا، مزایای طرح مستمری سنی از سن ۶۶ سال و ۶ ماه برای مردان و زنان قابل پرداخت بود، اما این مقدار در ۱ ژوئیه ۲۰۲۳ به ۶۷ سال افزایش یافت. همچنین حداقل سن برای درخواست دریافت مزایای بازنشستگی برای متولدین قبل از ۱ ژوئیه ۱۹۶۰، ۵۵ سال می باشد؛ که این رقم برای متولدین پس از این تاریخ افزایش یافته، به طوری که حداقل سن برای متولدین ۳۰ ژوئن ۱۹۶۴، ۶۰ سال است.

استرالیا جزء کشورهایی است که بیشترین میزان پوشش جمعیت در سن کار را برای بازنشستگی دارد [۱]. در این کشور کارفرمایان موظف هستند که تقریباً به تمام کارکنان خود خدمات بازنشستگی ارائه بدهند، به این ترتیب کارکنان نیز به صورت خودکار به این طرح ها می پیوندند. این لایه ها می توانند در قالب لایه های مشارکتی و غیر مشارکتی باشند. همچنین در این صندوق ها، پوشش های مختلفی برای افراد جامعه در نظر گرفته شده است که در ادامه به توضیح آنها خواهیم پرداخت.

1. Superannuation Fund

2. Average Weekly Ordinary Time Earnings (AWOTE)

۳. در حال حاضر درآمد هفتگی عادی برابر با ۶۰ هزار دلار است که ۷۵ درصد آن برابر با ۴۵۰۰ دلار می باشد.

به‌طور کلی کشور استرالیا از طریق تقسیم‌بندی افراد در این لایه‌ها، تلاش کرده تا بسیاری از معضلات نظام بازنشستگی را مرتفع کند و بخش قابل توجهی از مردم را از طریق صندوق‌های مذکور تحت پوشش قرار دهد. بررسی نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا طی دو گزارش مجزا صورت می‌پذیرد. در گزارش اول (گزارش پیش‌رو) توضیحی مختصر درباره جایگاه اقتصادی، جمعیتی و اجتماعی کشور استرالیا ارائه خواهد شد؛ سپس ضمن بررسی اجمالی نظام تأمین اجتماعی این کشور، جهت آشنایی با رئوس اصلی طرح‌های موجود در سه لایه نظام درآمد بازنشستگی، به شرح موشکافانه مجموعه مزایای اعطایی ذیل لایه اول نظام تأمین اجتماعی خواهیم پرداخت. سپس به جهت تحلیل همه‌جانبه نظام تأمین اجتماعی این کشور، اجزای اصلی سیستم مالیاتی را مورد بررسی قرار می‌دهیم. در نهایت اهم منابع درآمدی و مجاری هزینه‌ای در کشور استرالیا را از نظر می‌گذرانیم. سایر طرح‌های موجود در لایه دوم و سوم نظام بازنشستگی این کشور در گزارش دوم ارائه خواهد شد.

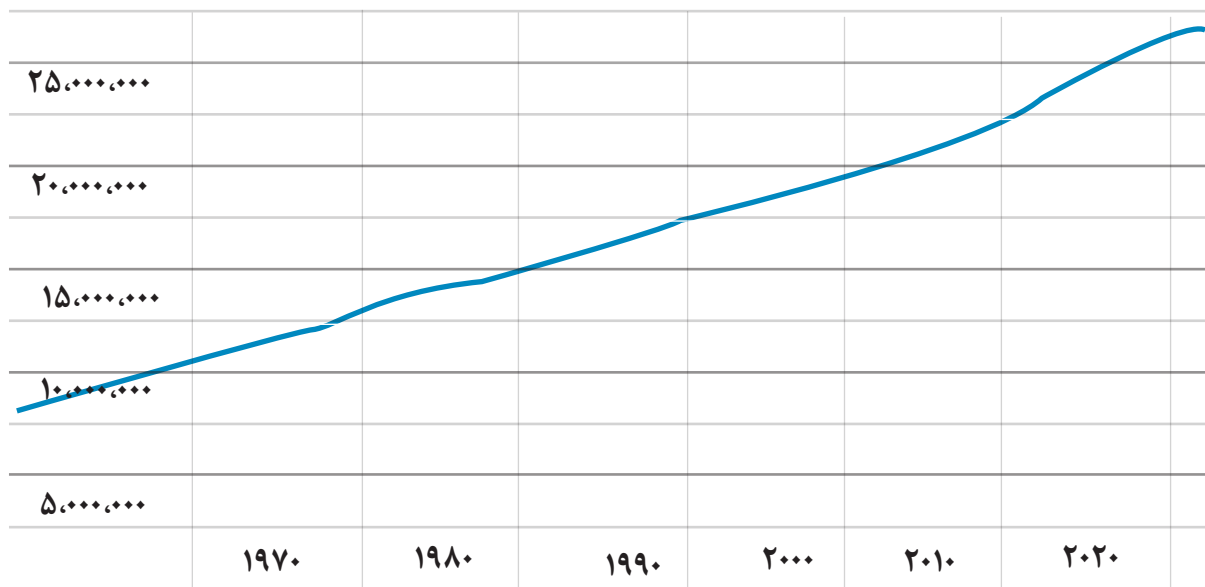
۲. استرالیا از منظر متغیرهای مهم اقتصادی، جمعیتی و اجتماعی

در کشور استرالیا روند پیری جمعیت قابل مشاهده است. بر این اساس، پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که جمعیت این کشور از ۲۶ میلیون نفر در سال ۲۰۲۰ به ۴۲ میلیون نفر در سال ۲۰۶۰ افزایش یابد که در آن جمعیت ۶۵ سال و بالاتر، از ۱۶ درصد در سال ۲۰۲۰ به ۲۲ درصد تا سال ۲۰۶۰ رشد خواهد کرد. این مسئله، در نتیجه افت نرخ باروری از دهه ۱۹۶۰ و وقوع همه‌گیری کرونا به وجود آمده که تا حدودی به واسطه خالص مهاجرت مثبت تعدیل شده است. همچنین در این کشور امید زندگی در ۴۰ سال گذشته به ویژه برای مردان افزایش یافته که این مسئله سبب کاهش شکاف میان امید زندگی مردان و زنان شده است. در کنار تغییرات در حوزه فاکتورهای جمعیتی، در عصر حاضر نرخ مشارکت زنان در بازار نیروی کار نسبت به ۴۰ سال گذشته، افزایش یافته و کل مشارکت نیروی کار نیز از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹، پنج واحد درصد افزایش یافته است. همچنین مشارکت زنان در این دوره با افزایش مستمر مشارکت در تمام سنین، ۱۶ درصد افزایش یافته که این افزایش در مشارکت زنان تا حدی با مشارکت کمتر مردان زیر ۵۵ سال خنثی شده است. در رابطه با شرایط اقتصادی، کشور استرالیا در افق بلندمدت طی سه دهه گذشته تقریباً از رشد مثبتی برخوردار بوده است. اقتصاد استرالیا از اوایل دهه ۱۹۹۰ رشد پایداری را تجربه کرده است، اما مقدار رشد تولید ناخالص حقیقی این کشور در دهه اخیر کمتر از مقدار رشد دوره ۴۰ ساله گذشته بوده است. همچنین نرخ بیکاری بسیار بیشتر از نرخ بیکاری تاریخی این کشور می‌باشد. گفتنی است در ۲۰ سال گذشته، رشد دستمزد واقعی این کشور به‌طور متوسط مثبت گزارش شده است. از سوی دیگر، رشد بازارهای سهام داخلی و بین‌المللی در این کشور طی ۴۰ سال گذشته مثبت ارزیابی شده؛ اگرچه در طول شوک‌های اقتصادی کاهش شدیدی داشته است. در ادامه به شاخص‌های کلیدی وضعیت پایه کشور استرالیا که در نظام تأمین اجتماعی ایفای نقش می‌کنند، خواهیم پرداخت؛ این شاخص‌های کلیدی عمدتاً در سه بخش اقتصادی، جمعیتی و اجتماعی قابل طبقه‌بندی است.

۲-۱. شاخص‌های جمعیتی و اقتصادی

بر اساس آمار اعلامی بانک جهانی، جمعیت کشور استرالیا در سال ۲۰۲۴، حدود ۲۶/۵۹ میلیون نفر است. جمعیت این کشور معادل ۰,۳۳ درصد از کل جمعیت جهان را تشکیل می‌دهد و بر اساس جمعیت در رتبه ۵۵ دنیا قرار دارد. همچنین، تراکم جمعیت در این کشور، ۳ نفر در هر کیلومتر مربع تخمین زده شده است. ۸۶/۱ درصد از جمعیت این کشور در بخش شهری سکونت دارند و میانگین سنی آنها حدود ۳۷/۵ سال است. در شکل ۱ می‌توان روند جمعیت این کشور را برای افق ۱۹۵۱ تا ۲۰۲۴ مشاهده کرد [۲].

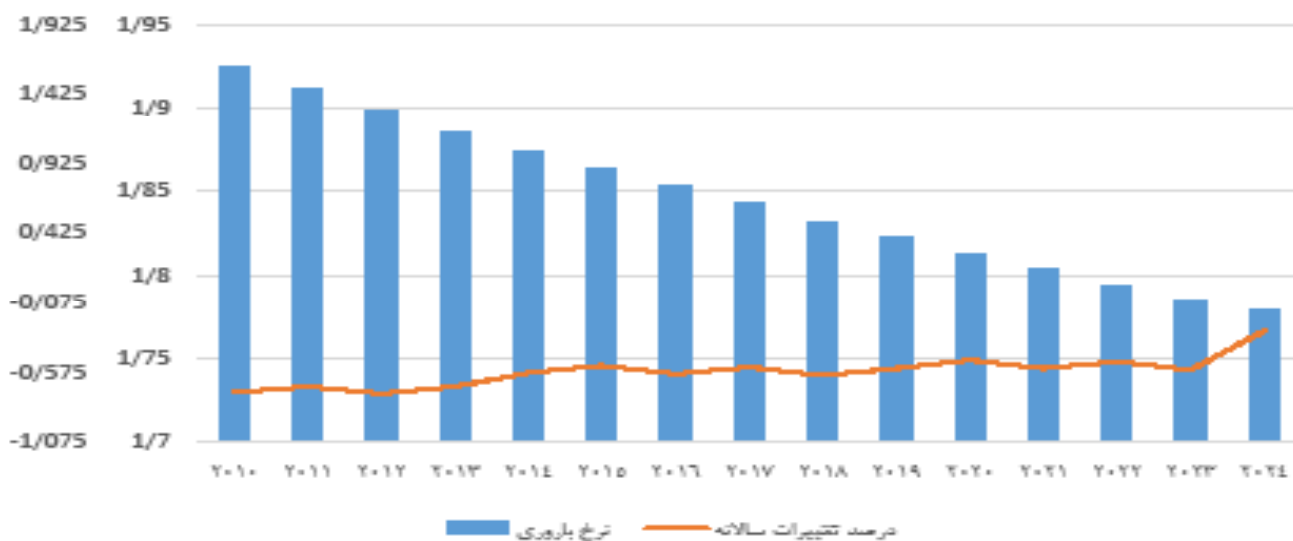
شکل ۱. نمودار جمعیت کشور استرالیا از سال ۱۹۵۱ تا ۲۰۲۴

مأخذ: [۳]

همچنین نرخ باروری این کشور در سال ۲۰۲۴، ۱/۷۷۹ تولد به ازای هر زن گزارش شده که نسبت به سال ۲۰۲۳، ۰٫۲۸ درصد کاهش را تجربه کرده است. این رقم در سال ۲۰۲۳ نیز ۰/۵۶ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ کاهش یافته است. شکل ۲ که نرخ باروری^۱ به همراه تغییرات سالیانه این کشور را نشان می‌دهد؛ حاکی از وقوع روندی نزولی در این کشور است.

شکل ۲. نمودار نرخ باروری و درصد تغییرات سالیانه در استرالیا از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۴

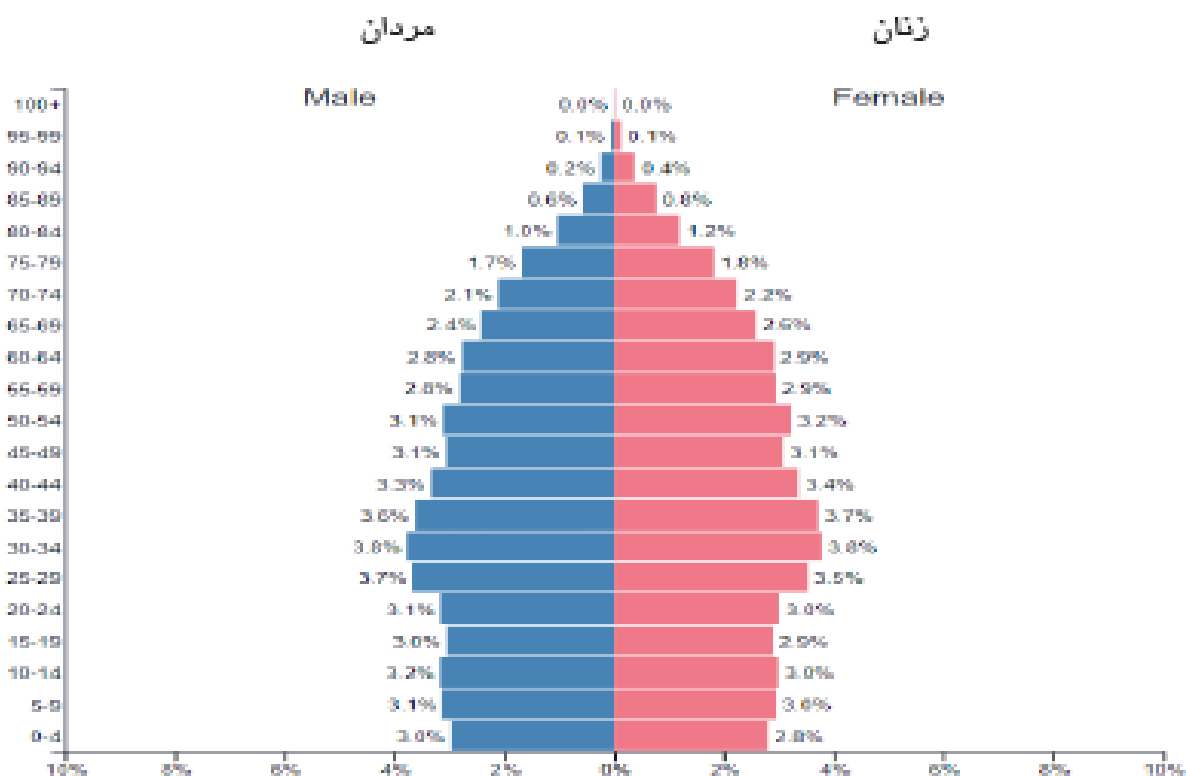
مأخذ: [۴]

1. Fertility Rate

گفتنی است، هرم جمعیتی کشور استرالیا جهت درک بهتر جمعیت هر یک از گروه‌های سنی مختلف به تفکیک جنسیت برای سال ۲۰۲۳ در شکل ۳ نشان داده شده است. شکل زیر حاکی از بروز آثار کهن سالی جمعیت در کشور استرالیا است.

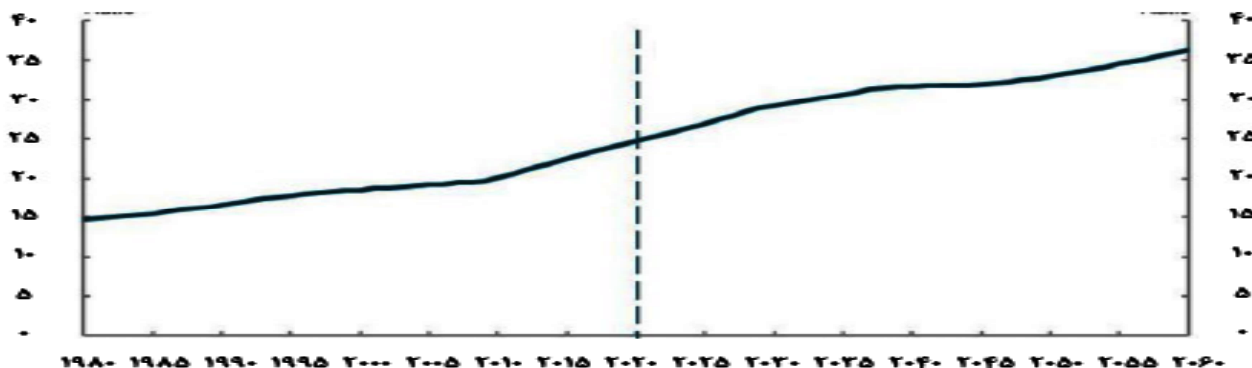
شکل ۳. نمودار هرم سنی جمعیت کشور استرالیا در سال ۲۰۲۳

مأخذ: همان.

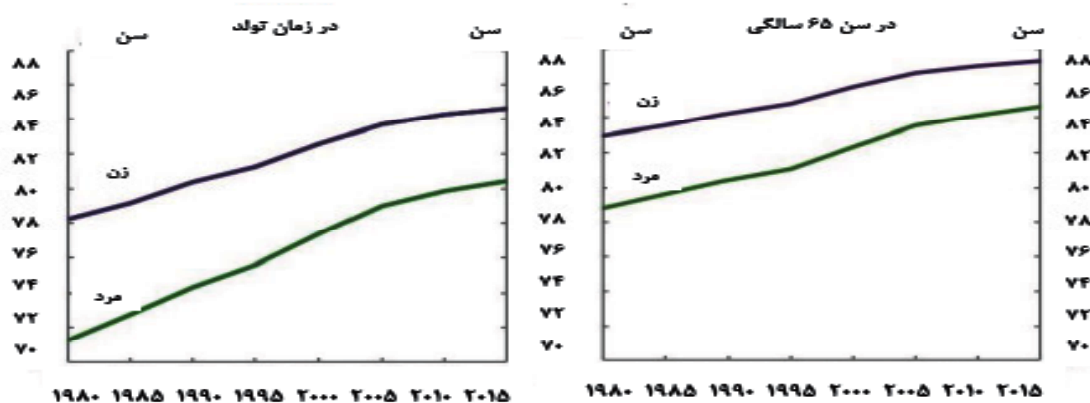
کاهش نرخ باروری از مقدار اوج خود یعنی ۳/۵ فرزند به‌ازای هر زن در سال ۱۹۶۱، به ۲/۱ در سال ۱۹۷۵ که نرخ پایین‌تر از مقدار جایگزین است و ادامه روند نزولی آن تا ۱/۷ در سال ۲۰۲۳، سبب تشکیل بخش بزرگی از جمعیت سالمند نسبت به سایر گروه‌های سنی به‌ویژه جمعیت فعال شده است. در رابطه با کشور استرالیا البته مطابق گزارش مرکز آمار این کشور، مهاجرت خالص مثبت از سایر کشورها توانسته تا حدی سبب تعدیل کهن سالی جمعیت شود؛ چرا که مهاجرین عمدتاً در سن کار قرار دارند [۲]. لذا از سال ۲۰۱۰ درست زمانی که موالید دوره اوج نرخ باروری به سن ۶۵ سالگی رسیدند، نسبت وابستگی سالمندان که نسبت افراد بالای ۶۵ سال به‌ازای هر ۱۰۰ نفر افراد جمعیت فعال (۶۴-۱۵ سال) است، به شدت افزایش یافته است. شکل ۴ روند نسبت وابستگی واقع شده و پیش‌بینی شده کشور استرالیا را نشان می‌دهد.

شکل ۴. نمودار نسبت وابستگی محقق شده و پیش بینی شده از سال ۱۹۸۰-۲۰۵۰

مأخذ: [۵].

شکل فوق نشان می‌دهد که نسبت وابستگی جمعیت سالمندان از حدود ۱۵ در سال ۱۹۸۰ به حدود ۲۵ در سال ۲۰۲۰ رسیده است. همچنین مقادیر پیش‌بینی شده نشان می‌دهد که این نرخ به حدود ۳۶ نفر در سال ۲۰۶۰ خواهد رسید. البته از سال ۲۰۳۰ روند رشد این نسبت کندتر می‌شود که این موضوع نشان‌دهنده کاهش نسبی فشار نسل پر جمعیت این کشور است. گفتنی است در طول ۴۰ سال گذشته، امید زندگی در کشور استرالیا به‌طور قابل توجهی افزایش یافته است. تحولات سلامت و درمان و شاخص‌های کیفیت زندگی سبب شده شکاف میان شاخص امید زندگی مردان و زنان در طی زمان کاهش یابد. شکل ۵ روند رشد امید به زندگی در مردان و زنان را به‌هنگام تولد و در سن ۶۵ سالگی نشان می‌دهد

مأخذ: همان.

۱. امید زندگی در ۶۵ سالگی در نمودار نماینگر کل سال‌های زندگی انتظاری فرد است و نه فقط سال‌های باقی‌مانده.

شکل فوق مبین کاهش شکاف میان امید زندگی بین مردان و زنان درعین افزایش آن برای هر دو گروه و در هر دو سطح زمان تولد و در سن ۶۵ سالگی است. در این میان، شکاف میان دو گروه جنسیتی در شاخص امید زندگی در سن ۶۵ سالگی کمتر از امید زندگی در زمان تولد است. همچنین امید زندگی در زمان تولد با مقادیر ۶۴ و ۶۸ (سال) مردان و زنان کمتر از مقدار آن در سن ۶۵ سالگی با مقادیر ۸۲ و ۸۶ (سال) برای مردان و زنان است. در جدول زیر می‌توان اهم شاخص‌های اقتصادی، جمعیتی و اجتماعی کشور استرالیا را در مقایسه با متوسط کشورهای OECD مشاهده کرد.

جدول ۱. شاخص‌های کلیدی استرالیا در مقایسه با متوسط کشورهای OECD در سال ۲۰۲۰

متوسط OECD	استرالیا	شاخص
۳۹۱۷۸	۶۲۵۳۰	متوسط درآمد افراد شاغل (دلار)
۷/۷	۴	مخارج مستمری عمومی (درصد از GDP)
۸۰/۶	۸۳/۲	در زمان تولد
۱۹/۷	۲۱/۳	در سن ۶۵ سالگی
۳۰/۴	۲۷/۷	جمعیت بالای ۶۵ سال (درصد از جمعیت فعال)

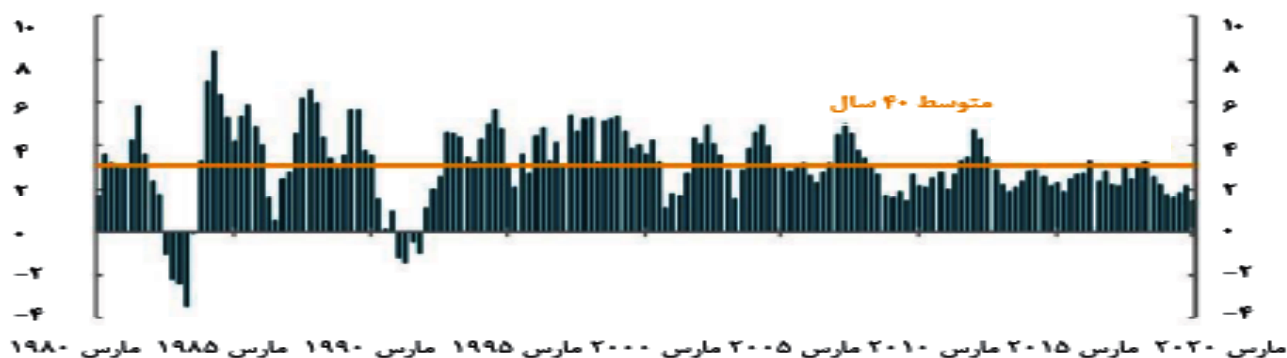
مأخذ: [۶].

جدول ۱ نشان می‌دهد که کشور استرالیا نسبت به متوسط کشورهای OECD از متوسط دستمزد و امید زندگی، هم در زمان تولد و هم به‌هنگام بازنشستگی از سطح بالاتری برخوردار است. اما به‌طور متوسط سطح مخارج بخش مستمری عمومی و نسبت جمعیت کهن سال در این کشور کمتر از متوسط کشورهای OECD است.

همچنین رشد اقتصادی در کشور استرالیا که عموماً از طریق اشتغال بیشتر منجر به افزایش حق بیمه‌پردازی و در نتیجه افزایش توانایی دولت در تأمین هزینه‌های اجتماعی می‌شود، برای دوره ۲۰۲۰-۱۹۸۰ به شرح شکل ۶ است.

شکل ۶ نشان می‌دهد که رشد تولید ناخالص داخلی واقعی استرالیا در ۴۰ سال گذشته، به‌طور متوسط ۳/۱ درصد بوده است. رشد اقتصادی منفی در اوایل دهه ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ به‌واسطه رکودهای جهانی واقع شده و از سال ۲۰۱۰، رشد اقتصادی از روند بلندمدت خود جامانده است.

شکل ۶. نمودار رشد تولید ناخالص داخلی حقیقی از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۰ - درصد

مأخذ: [۵].

شکل فوق نشان می‌دهد، نرخ رشد حقیقی GDP در سال‌های اخیر بسیار پایین‌تر از متوسط دوره ۴۰ ساله گذشته خود بوده است.

۲-۲. شاخص دیده‌بانی سالمندی

شاخص دیده‌بانی اجتماعی یک شاخص کیفی متشکل از چهار بخش امنیت درآمد، وضعیت درمان و سلامت، توانمندی و محیط‌زیست و جامعه سالمند است که برای هر مؤلفه آن، شاخص‌های کمی مرتبط معرفی و محاسبه شده است. گفتنی است که این شاخص برای انعکاس میزان موفقیت نظام تأمین اجتماعی در میان کشورهای مختلف جهان معرفی شده که کشور استرالیا طی این شاخص چهار جانبه (که در سال ۲۰۱۹ محاسبه شده) در مقام هفدهم قرار دارد.

در جداول ۲ تا ۵، مجموعه شاخص‌های تشکیل‌دهنده هر متغیر کیفی و مقام استرالیا در هر یک از آنها اشاره شده است.

جدول ۲. مؤلفه امنیت درآمدی

نمره کشور استرالیا: ۵۳/۵ (از ۱۰۰) - مقام شصت و دوم	
اطلاعات داده	توضیحات
۱. پوشش مستمری: ۸۳	درصد افراد بالای ۶۵ سالگی که مستمری دریافت می‌کنند.
۲. نرخ فقر سالمندی: ۳۳/۴	درصد افراد بالای ۶۰ سال که درآمد آنها کمتر از نصف درآمد متوسط کشوری است.
۳. رفاه نسبی: ۶۵/۴	نسبت میانگین درآمد افراد بالای ۶۰ سال به مصرفشان به‌عنوان درصدی از نسبت میانگین درآمد سایر افراد جامعه به مصرفشان.
۴. سرانه GNI: ۴۱۲۴۱/۹	استاندارد سطح زندگی در استرالیا (دلار آمریکا).

مأخذ: [۷].

جدول ۳. مؤلفه وضعیت درمان و سلامت

نمره کشور استرالیا: ۷۹/۸ (از ۱۰۰) - مقام پنجم	
اطلاعات داده	توضیحات
۱. امید زندگی در ۶۰ سالگی: ۲۵	میانگین تعداد سال‌هایی که فرد در سن ۶۰ سالگی انتظار دارد زنده بماند.
۲. امید زندگی سالم در ۶۰ سالگی: ۱۸/۷	میانگین تعداد سال‌هایی که فرد در سن ۶۰ سالگی انتظار دارد سلامت زنده بماند.
۳. سلامت روحی/ روانی نسبی: ۹۵/۵	درصد افراد بالای ۵۰ سال که تصور می‌کنند زندگی معناداری نسبت به افراد ۴۹-۳۵ سال با حس مشابه دارند.

مأخذ: همان.

جدول ۴. مؤلفه توانمندی

نمره کشور استرالیا: ۶۲/۵ (از ۱۰۰) - مقام هشتم	
اطلاعات داده	توضیحات
۱. افراد سالمند شاغل: ۶۱/۵	درصد افراد شاغل بین ۵۵ تا ۶۴ (ناظر بر میزان توانایی افراد مسن در باقی ماندن در محیط کاری و ارتباط با آن).
۲. دستیابی به امکانات آموزشی: ۸۵/۴	درصد افراد بالای ۶۰ سال دارای تحصیلات تکمیلی.

مأخذ: همان.

جدول ۵. محیط زیست و جامعه سالمند

نمره کشور استرالیا: ۷۲/۵ (از ۱۰۰) - مقام بیست و ششم	
اطلاعات داده	توضیحات
۱. ارتباطات اجتماعی: ۹۲	درصد افراد بالای ۵۰ سال که اقوام و دوستانی دارند که می‌توانند روی آنها در زمان مشکلات حساب کنند.
۲. امنیت جسمی: ۵۸	درصد افراد بالای ۵۰ سال که در شب بتوانند به‌تنهایی پیداه‌روی کنند و امنیت داشته باشند.
۳. آزادی شهروندی: ۹۴	درصد افراد بالای ۵۰ سال که از میزان آزادی انتخاب در زندگی خود رضایت داشته باشند.
۴. دسترسی به وسایل حمل‌ونقل عمومی: ۵۵	درصد افراد بالای ۵۰ سال که از وضعیت دسترسی به حمل‌ونقل عمومی خود رضایت داشته باشند.

مأخذ: همان.

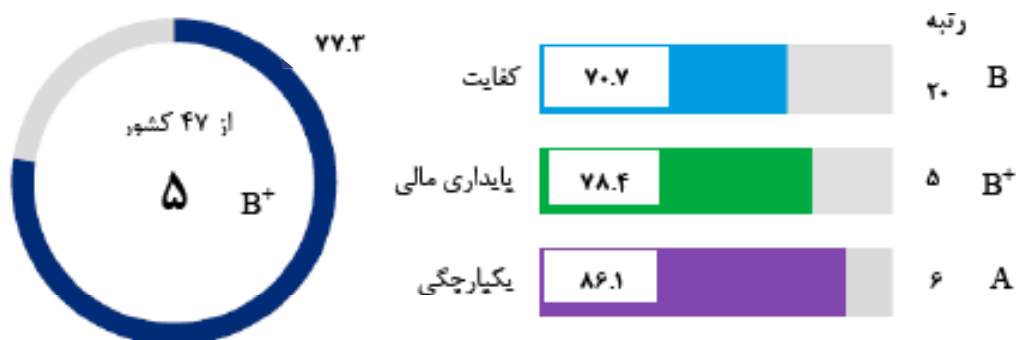
۳. سیستم درآمد بازنشستگی کشور استرالیا

سیستم درآمد بازنشستگی استرالیا به‌طور کلی در مقایسه با سیستم‌های بازنشستگی در سطح بین‌المللی از رتبه بالایی برخوردار است. طبق شاخص جهانی بازنشستگی ملیورن مرسر^۱، سیستم استرالیا در سال ۲۰۱۹ در رتبه سوم پس از کشورهای هلند و دانمارک، از ۳۷ کشور قرار دارد [۸]. این کشور توانسته دو هدف کفایت و پایداری را با استفاده از برنامه‌های حمایتی متنوع در کنار حق بیمه‌های تعبیه شده در برنامه، تا سطح قابل قبولی تأمین کند. همچنین لحاظ الزامات نظارتی و حاکمیتی مناسب بر صندوق‌های بازنشستگی فعال در استرالیا سبب شده تا این نظام در یکپارچگی نیز از رتبه بالایی برخوردار باشد. این رتبه در سال ۲۰۲۳ به پنجم تنزل می‌یابد. البته شاخص استرالیا از ۷۶٫۸ در سال ۲۰۲۲ به ۷۷٫۳ در سال ۲۰۲۳ افزایش یافت که این امر به دلیل افزایش سهم اجباری و افزایش دارایی‌های سیستم بازنشستگی است. عملکرد استرالیا در اجزای سه‌گانه این شاخص یعنی پایداری، کفایت و یکپارچگی، در شکل ۷ نشان داده شده است.

1. Melbourne Mercer Global Pension Index

شکل ۷. عملکرد کشور استرالیا در شاخص مرسر در سال ۲۰۲۳

مأخذ: [۹].

استرالیا یکی از نخستین کشورهای محسوب می‌شود که به سمت سازو کار نظام سه لایه شامل طرح مستمری سنی، طرح ضمانت مستمری اجباری و لحاظ مشوق‌های مالیاتی برای تشویق مشارکت‌های داوطلبانه با اهداف تأمین مخارج دوران بازنشستگی حرکت کرده است. این رویکرد از نقطه نظر بانک جهانی جزء بهترین روش‌های بین‌المللی مورد تأیید قرار گرفته است [۱۰].

طرح مستمری سنی استرالیایی که لایه اول نظام درآمد بازنشستگی این کشور را تشکیل می‌دهد، از خصیصه‌های منحصر به فردی برخوردار است. برخی از کشورهای عمده و عمدتاً کشورهای اسکاندیناوی و اروپای جنوبی، لایه پایه با مقاصد فقرزدایی دنبال می‌کنند که نسبت به مستمری سنی استرالیا، طیف بسیار کمتری از مردم را هدف قرار می‌دهند حدود ۷۱ درصد از بازنشستگان واجد شرایط دریافت مستمری سن، از پرداختی جهت حمایت درآمد^۱ نیز برخوردار می‌شوند. طبق گزارش مرکز تحقیقات کهن‌سالی جمعیت^۲، حقوق بازنشستگی در رویکرد استرالیا شامل مبالغ پرداختی بالاتر در کنار نرخ پایین‌تر برداشت نسبت به سایر کشورهاست [۱۱]. سیستم تأمین اجتماعی کشور استرالیا به رغم قابلیت طبقه‌بندی ذیل نظام‌های سه لایه از تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای نسبت به سایر کشورهای OECD برخوردار است. در این کشور لایه‌های تأمین اجتماعی با تمرکز بر ایجاد حداقل استاندارد زندگی برای آحاد جامعه و برپایی بسترهای مناسب جهت افزایش سطح پس‌انداز افراد با درآمد بالاتر در دو لایه دوم و سوم به ترتیب ذیل طرح‌های مشارکت اجباری ضمانت بازنشستگی و مشارکت اختیاری ساختار بندی شده‌اند. در این فرایند به سبب آن که مجموعه عواید متنوع اعطایی در لایه اول از گستره بالایی برخوردار است و تأمین مالی آن مطابق معماری این لایه از محل بودجه عمومی و مالیات‌ها صورت می‌پذیرد؛ آزمون وسیع جامع با حداقل خطا و بیشترین سخت‌گیری در این نظام تبیین شده است. این آزمون وسیع که مشتمل بر درآمد و دارایی افراد است (آزمون استطاعت)؛ سالیانه سعی در احصای سخت‌گیرانه درآمد و دارایی افراد جهت غربال مؤثر افراد واجد شرایط دریافت مستمری سنی می‌کند. در این آزمون که در بخش ۱-۱-۲-۳ مطرح خواهد شد، مجموعه درآمدهای مختلف فرد شامل درآمد حاصل از منابع مختلف، از جمله اشتغال، سرمایه‌گذاری و مستمری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. به طور کلی، در این سیستم فراهم کردن شبکه ایمن برای افراد و خانواده‌ها در مواقع نیازمندی مالی، حمایت از مشارکت نیروی کار و ارتقای شمول اجتماعی و رفاه اقتصادی به عنوان اهداف اصلی تلقی می‌شود.

1. Income Support Payments
2. Centre of Excellence in Population Ageing Research (CEPAR)

مجموعه خدمات تأمین اجتماعی شامل شناسایی افراد واجد شرایط، امور مربوط به انجام آزمون استطاعت و پرداخت کمک‌هزینه‌ها، حمایت‌ها و مستمری‌ها توسط آژانس سنترلینک^۱ صورت می‌پذیرد که ذیل اداره خدمات انسانی^۲ دولت استرالیا قرار دارد. این اداره طیف گسترده‌ای از پرداخت‌ها و خدمات را از طرف ادارات مختلف دولتی، از جمله وزارت خدمات اجتماعی،^۳ اداره شغل و کسب و کارهای کوچک،^۴ و اداره امور کهنه‌سربازان،^۵ مدیریت می‌کند. همچنین اداره سنترلینک با قابلیت دسترسی و ارائه خدمات آنلاین امکان مدیریت برخط حساب‌ها را از طریق وبسایت سنترلینک و پورتال آنلاین MyGov فراهم می‌آورد. همچنین این اداره علاوه بر ارائه پرداختی‌های حمایت از درآمد،^۶ خدمات و برنامه‌های استخدامی را جهت کمک به افراد جویای کار و نیازمند به کمک برای حفظ شغل ارائه می‌دهد. این خدمات شامل کمک در جستجوی کار، برنامه‌های آموزشی و حمایت از افراد دارای معلولیت یا سایر موانع اشتغال است. برخی از مهم‌ترین پرداخت‌های این اداره شامل موارد زیر است: [۶] [۵] [۱۲]

۱ پرداخت‌های مزایای بازنشستگی طرح مستمری سنی،

۲ پرداختی برای حمایت از درآمد،

• پرداختی برای جویندگان کار،^۷

• مستمری از کارافتادگی،

۳ پرداختی به خانوار،

• مزایای مالیاتی خانواده،

• یارانه مراقبت از کودک،

• پرداخت مرخصی والدین،

۴ سایر پرداخت‌ها و خدمات،

• کمک‌هزینه،

• کمک‌هزینه جوانان،

۵ پرداخت‌های غیرنقدی شامل کارت امتیاز بازنشستگی.^۸

مفهوم بازنشستگی در استرالیا در طول زمان دچار تغییر و تحول شده است. در گذشته، بازنشستگی به عنوان یک تغییر ناگهانی از یک شغل تمام‌وقت به ترک دائمی بازار کار تلقی می‌شد؛ اما امروزه حرکت به مشاغل پاره‌وقت مفهوم رایج‌تری از بازنشستگی را به تصویر می‌کشد. همچنین آمارها نشان می‌دهند، تعداد قابل توجهی از افرادی که در این کشور بازنشسته می‌شوند دوباره وارد بازار کار می‌شوند. در نظام درآمد مستمری کشور استرالیا، تعداد کمی از شاغلین دارای سن بازنشستگی اجباری هستند.^۹ ملاک‌های سنی در سیستم درآمد بازنشستگی استرالیا شامل دو سطح سن صیانت،^{۱۰} زمانی که افراد به حساب ضمانت بازنشستگی خود دسترسی می‌یابند و سن مجاز برای دریافت مزایای مستمری سنی می‌باشد. شکل ۸ روند این دو سطح را در بازه ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۵ نشان می‌دهد.

1. Centrelink

2. Department of Human Services

3. Department of Social Services

4. Department of Jobs and Small Business

5. Department of Veterans' Affairs.

6. Income Support Payments

7. Job Seeker Payment

۸. تخفیف‌هایی را بر روی برخی کالاها و خدمات به بازنشستگان واجد شرایط و سایر دریافت‌کنندگان تأمین اجتماعی ارائه می‌دهد.

۹. برای تعداد کمی از افرادی که بازنشستگی در سن خاصی برای آنها اجباری شده است، استثنا وجود دارد. به عنوان مثال، پرسنل نیروی دفاعی استرالیا باید در سن ۶۵ سالگی و قضات باید در سن ۷۰ سالگی بازنشسته شوند (کمیسیون فرصت‌های برابر، ۲۰۲۰).

10. Preservation Age

شکل ۸. نمودار شکاف میان سن صیانت و سن مجاز برای دریافت مستمری سنی از سال ۲۰۱۴-۲۰۲۵

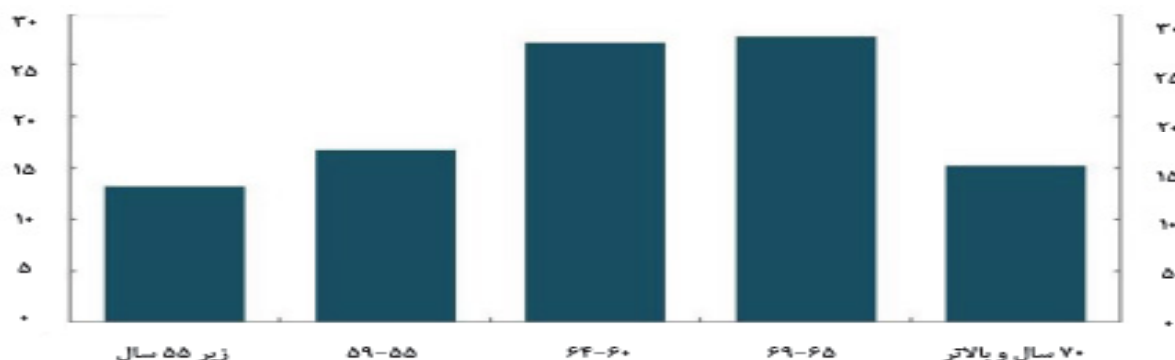

ماخذ: ۱۱۲۱.

شکل ۸ نشان می‌دهد شکاف بین دو سطح در حال کاهش است. شکل فوق مبین آن است، سن صیانت و سن مستمری سنی به ترتیب از مقدار ۵۵ و ۶۵ در سال ۲۰۱۴ به ۶۰ و ۶۷ افزایش یافته است؛ روند افزایش سالیانه دو سطح فوق براساس قانون، هر ساله در ابتدای ژوئیه صورت می‌پذیرد.

اگرچه سیستم درآمد بازنشستگی این کشور سن بازنشستگی خاصی را الزام نمی‌کند، اما بازنشستگی به‌طور گسترده بین سنین ۵۰ تا ۸۰ سال صورت می‌پذیرد [۱۴]. شکل ۹ توزیع سهم بازنشستگان در گروه‌های سنی مختلف در نتیجه بررسی بازنشستگان بازه سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۹ را نشان می‌دهد.

شکل ۹. نمودار توزیع سهم بازنشستگان حدفاصل سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۹ در گروه‌های مختلف سنی - درصد

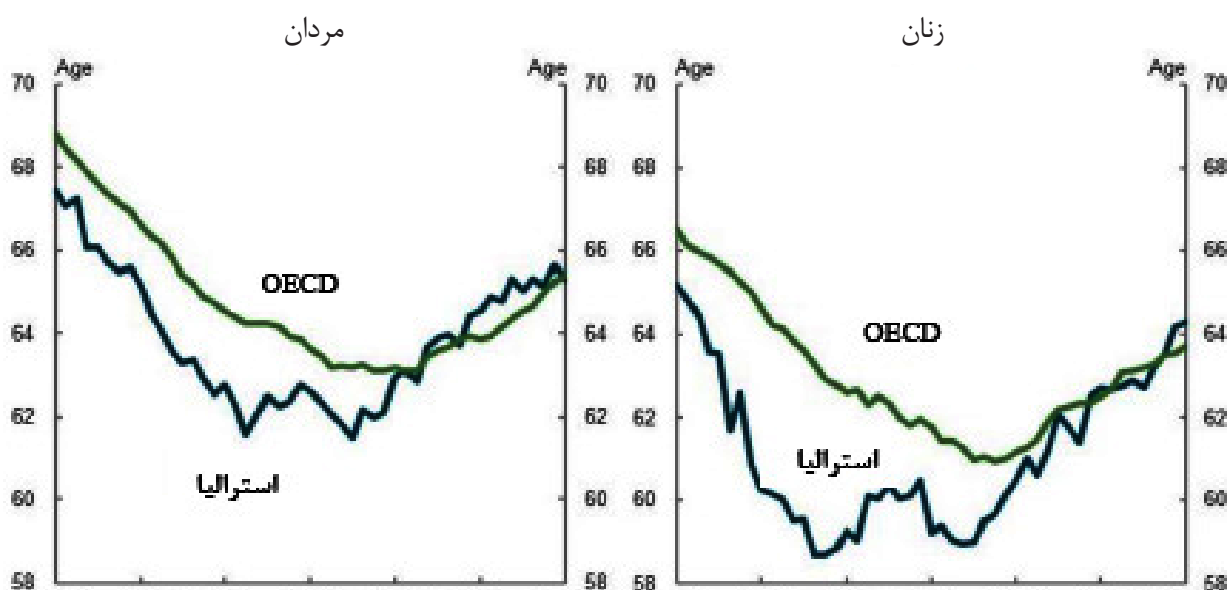

ماخذ: همان.

شکل ۹ نشان می‌دهد در ابتدای طیف، ۱۳ درصد بازنشستگان کمتر از ۵۵ سال داشته و در انتهای طیف حدود ۱۵ درصد افراد بالاتر از سن ۷۰ سال بازنشسته شده‌اند. این شکل همچنین نشان می‌دهد، عمده افراد بازنشسته در بازه ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۹، سنین ۶۰ تا ۶۹ سال را برای بازنشستگی انتخاب کرده‌اند.

در طول دودهمه گذشته، عوامل متعدد در هر دو بخش عرضه و تقاضای بازار نیروی کار باعث شده است که افراد به‌طور متوسط مدت بیشتری در این بازار باقی بمانند و سن بازنشستگی افزایش یابد. از طرف دیگر عرضه، افزایش طول عمر، بهبود سلامت و رشد متوسط سطح تحصیلات^۱ سبب شده که افراد برای اطمینان از پس انداز کافی در دوران بازنشستگی، ملزم به تمدید دوره اشتغال خود شوند. در سمت تقاضا نیز کهن سالی فراگیر جمعیت، سبب تمایل بیشتر کارفرمایان جهت استخدام کارگران مسن‌تر شده است. همچنین سیاست‌های فعال بازار نیروی کار مانند انعطاف‌پذیری زمان کاری این مسئله را تشدید کرده است. در این میان برخی از اصلاحات حاکمیتی و سیاستی، مانند افزایش سن صیانت و سن احراز برای مزایای مستمری سنی، سبب تمدید زمان اشتغال و بالا رفتن سن بازنشستگی شده است. شکل ۱۰ روند متوسط سن بازنشستگی استرالیا را در مقایسه با متوسط کشورهای OECD برای زنان و مردان نشان می‌دهد.

شکل ۱۰. نمودار متوسط سن بازنشستگی به تفکیک زنان و مردان در مقایسه با متوسط کشورهای OECD از سال ۱۹۷۰-۲۰۱۸

مأخذ: [۱۵].

۱. سطوح بالاتر تحصیلات به‌منزله ورود دیرنگام به بازار نیروی کار و میانگین سنی بازنشستگی بالاتر است.

شکل ۱۰ نشان می‌دهد، متوسط سن بازنشستگی در کشور استرالیا همسوی با متوسط کشورهای OECD روند خود را طی می‌کند. این متغیر در دهه ۱۹۷۰ کاهش یافته و در دودهه اخیر روند صعودی دارد که سبب کاهش شکاف این کشور از متوسط OECD شده است. به طور متوسط سن بازنشستگی در کشور استرالیا بین سنین ۶۲ تا ۶۵ سال و نزدیک به سن احراز دریافت مستمری سنی رقم می‌خورد. به طور متوسط زنان یک تا سه سال زودتر از مردان بازنشسته می‌شوند.

به طور کلی همان طور که پیش تر اشاره شد، ساختار تأمین اجتماعی کشور استرالیا را می‌توان ذیل ادبیات مربوط به نظام سه لایه به صورت زیر طبقه بندی کرد [۱۶]:

۱. مستمری سنی که مبتنی بر آزمون وسع بوده و از طریق درآمد عمومی مالیات تأمین می‌شود،

۲. ضمانت بازنشستگی (SG) که مشارکت اجباری کارفرما در پس انداز بازنشستگی خصوصی است. پس انداز اجباری از طریق SG برای تمام درآمدهای حاصل از شغل فرد اعمال می‌شود که نرخ حق بیمه در این لایه در حال حاضر ۹٫۵ درصد دستمزد است و توسط کارفرمایان پرداخت می‌شود. منطبق بر قانون تا سال ۲۰۲۵ این نرخ به تدریج به ۱۲ درصد افزایش می‌یابد. همچنین در طرح ضمانت مستمری امکان مشارکت اختیاری مازاد نیز وجود دارد،

۳. کمک‌های بازنشستگی داوطلبانه و سایر پس اندازهای خصوصی.

در این بین، مجموعه پس اندازهای صورت گرفته با اهداف بازنشستگی همچون بسیاری از کشورها با در نظر گرفتن سقف‌های مشخص مشارکت جهت افزایش انگیزه مشارکت مازاد افراد به صورت داوطلبانه در کشور استرالیا از امتیازهای مالیاتی برخوردار است. در لایه اول هدف اصلی برآورده کردن حداقل نیازهای آحاد جامعه دنبال می‌شود، در لایه دوم ایجاد بستر لازم جهت افزایش درآمد دوران بازنشستگی توسط افراد بسیار حائز اهمیت بوده و در لایه آخر توزیع ریسک‌های مالی بین بخش‌های دولتی و خصوصی با مدیریت مسئولانه در دستور کار قرار دارد. اگرچه این سه لایه به عنوان یک سیستم توصیف می‌شوند؛ اما به منظور دستیابی به اهداف متصوره، از ساختار ویژگی‌های متفاوتی برخوردارند. جدول ۶ ویژگی‌های کلیدی هر یک از لایه‌ها در زمینه‌های مختلفی همچون نحوه تعدیل، دوره دریافت، نحوه تأمین مالی، پوشش و... را نشان می‌دهد.

جدول ۶. ویژگی‌های لایه‌های سه گانه نظام درآمد بازنشستگی کشور استرالیا

لایه	نوع مزایا	سطح مزایا	نحوه تأمین مالی	پوشش	نرخ مالیات مؤثر	دوره قابل دریافت	قابلیت انتقال به بازماندگان
(لایه اول) مستمری سنی	درآمد	به وضعیت تاهل بستگی داشته و مبتنی بر آزمون وسع است.	مالیات دهندگان فعلی	برای همه شهروندان ^۱ با آزمون وسع	مبتنی بر آزمون استطاعت ناظر بر درآمد و دارایی- مآخذ مالیات بر درآمد	قابل دریافت در کل دوره زندگی و امکان تعدیل با نرخ رشد دستمزد	خیر
(لایه دوم) ضمانت مستمری	دارایی که می‌تواند به درآمد تبدیل شود.	مبتنی بر نرخ حق بیمه، دستمزد، بازدهی سرمایه‌گذاری و دوره اشتغال فرد است.	مشارکت کارفرما ^۲ / دارای سقف مشارکت / دارای امتیاز مالیاتی	شاغلین ملزم به شرکت بر طرح اجباری لایه دوم- دارای سقف مشارکت و مقادیر معافیت	نرخ ثابت ۱۵ درصد در مبالغ انباشت مشارکت و بازدهی ناشی از آن ^۳	مبتنی بر نحوه مطلوب فرد در بهره‌برداری از مزایا	بله
(لایه سوم) پس انداز داوطلبانه بازنشستگی ^۴	دارایی که می‌تواند به درآمد تبدیل شود.	مبتنی بر حجم سرمایه‌گذاری و بازدهی آن است.	مشارکت فرد/ کارفرما در برخی موارد مشارکت دولت در صورتی که فرد واجد شرایط باشد.	افراد شرکت کننده در طرح- دارای سقف مشارکت	نرخ ۰ تا ۱۵ درصد بسته به نوع مشارکت و ۱۵ درصد از محل بازدهی	مبتنی بر نحوه مطلوب فرد در بهره‌برداری از مزایا	بله

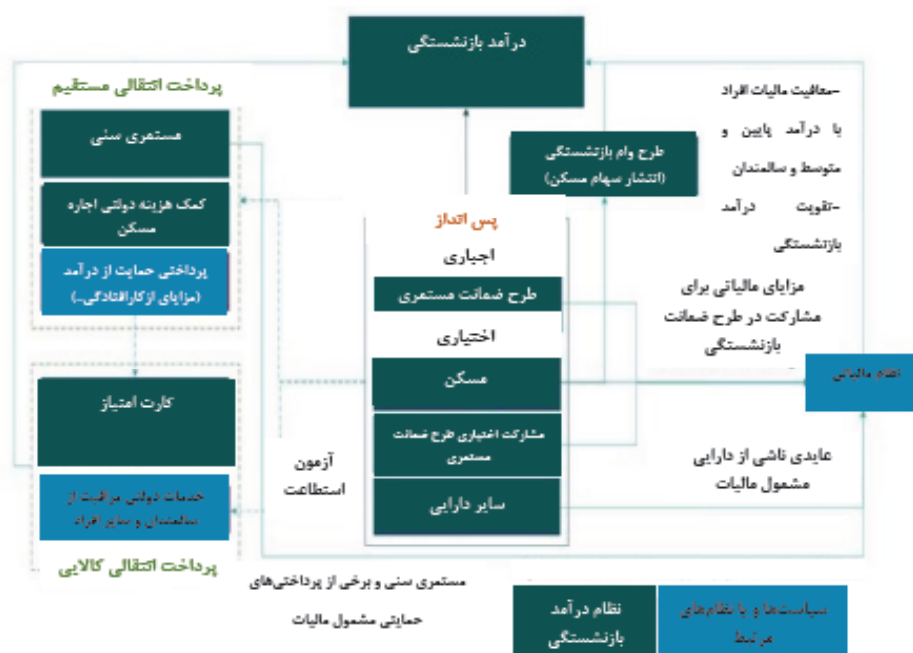
مآخذ: [۱۷].

1. Guarantee Superannuation

- افراد باید حداقل به مدت ۱۰ سال پیش از واجد شرایط شدن برای مستمری سنی در کانادا سکونت داشته باشند. البته قوانینی مبنی بر سکونت در دوره کوتاه‌تری نیز وجود دارد.
- اگرچه این مشارکت‌ها توسط کارفرما صورت می‌پذیرد، اما احتمال انتقال آن به کارگر از طریق کاهش دستمزدهای واقعی وجود دارد.
- مستمری پرداختی طی طرح ضمانت مستمری به افراد ۶۰ سال و بالاتر معاف از مالیات است.
- باید توجه داشت؛ پس انداز داوطلبانه قابل توجهی در خارج از سیستم بازنشستگی از جمله مسکن تحت اشغال مالک، سایر دارایی‌ها، دارایی‌های مالی و دارایی‌های تجاری رخ می‌دهد.

در حقیقت، اجزای اصلی سیستم درآمد بازنشستگی استرالیا در سه بخش مستمری سنی، طرح ضمانت مستمری اجباری و پس‌اندازهای اختیاری قابل طبقه‌بندی است. مجموعه منابع درآمد حاصل از این سه جزء با سازوکارهای دیگری که برای تأمین استانداردهای زندگی بازنشستگان در سیستم تعبیه شده‌اند؛ تکمیل می‌شود. در نهایت سازوکار حاکم بر نظام مالیاتی این کشور و نحوه تعامل آن با نظام درآمد بازنشستگی در تعیین منابع درآمدی فرد در دوران بازنشستگی و مجموعه خدمات رفاهی وی در سیستم تأمین اجتماعی مؤثر است. شکل ذیل تعاملات کلیدی نظام درآمد بازنشستگی کشور استرالیا را به نمایش می‌گذارد.

شکل ۱۱. تعاملات کلیدی سیستم درآمد بازنشستگی کشور استرالیا در سال ۲۰۲۰

مأخذ: [۵].

شکل ۱۱ تعاملات میان اجزای تشکیل دهنده نظام درآمد بازنشستگی و سیاست‌ها و سازوکارهای مرتبط را نشان می‌دهد. اجزای درون نظام درآمد بازنشستگی در کشور استرالیا شامل مستمری سن، کمک هزینه اجاره دولت، کارت‌های امتیاز، طرح وام بازنشستگی و پس‌انداز در دو سطح اجباری (طرح ضمانت مستمری (SG)) و اختیاری (خانه، مشارکت مازاد طرح ضمانت مستمری و سایر دارایی‌ها) می‌شود. این منابع با سایر مزایای حمایت از درآمد، مراقبت از سالمندان و سایر پرداخت‌های انتقالی کالایی و در نهایت سیستم مالیاتی در تعامل بوده و از آنها اثر می‌پذیرند.

در حقیقت، درآمد بازنشستگی افراد در نظام بازنشستگی استرالیا در نتیجه پنج بخش حاصل می‌شود. پس‌انداز فرد در دو سطح اجباری طرح ضمانت مستمری و اختیاری شامل خرید مسکن، بخش اختیاری طرح ضمانت مستمری و سایر دارایی در کنار پرداخت‌های انتقالی نقدی دولت شامل مستمری سنی، کمک هزینه تأمین اجاره و پرداختی‌های حمایت از درآمد (مانند مزایای از کارافتادگی) و پرداخت‌های انتقالی غیرنقدی دولت شامل کارت‌های امتیاز، مراقبت از سالمندان و سایر خدمات دولت، در کنار نظام مالیاتی و طرح وام بازنشستگی (انتشار سهام مسکن) هریک با پشتیبانی مستقیم و یا غیرمستقیم دولت در درآمد دوران بازنشستگی فرد مؤثر هستند. به سبب آن که در گزارش حاضر تنها به تبیین مزایای اعطایی و سازوکارهای حاکم بر لایه اول نظام مستمری کشور استرالیا می‌پردازیم و جزئیات لایه دوم و سوم را به گزارش آتی موکول می‌کنیم؛ شرح مجموعه مزایای اعطایی ذیل لایه اول که مشتمل بر پرداخت‌های انتقالی نقدی و غیرنقدی دولت است را در بخش ۴ مطرح خواهیم کرد.

۳-۱-۳. لایه اول نظام تأمین اجتماعی استرالیا

در نظام درآمد بازنشستگی عمدتاً اهداف مبارزه با فقر و حمایت از افراد آسیب پذیر جامعه در دستور کار کشورهای مختلف قرار می گیرد. در نظام بازنشستگی استرالیا نیز مجموعه طرح های رفاهی لایه اول جهت جلوگیری از فقر افراد بازنشسته و سایر افراد آسیب پذیر و تأمین سطح استاندارد زندگی است. در حقیقت کشور استرالیا با اعطای مزایا و کمک هزینه های متنوع در دو حالت نقدی و کالایی در کنار شناسایی سخت گیرانه افراد واجد شرایط، سعی در تأمین سطح قابل قبولی از رفاه برای گروه های کم درآمد می کند. در این بخش، به تشریح اهم طرح های رفاهی موجود ذیل لایه اول نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا شامل طرح مستمری سنی به عنوان طرح اصلی و سایر پرداختی های حمایت از درآمد در کنار پرداخت های انتقالی از نوع کالایی دولت شامل کار، امتیاز بازنشستگی و سلامت خواهیم پرداخت.

۳-۱-۱-۳. طرح مستمری سنی

در استرالیا، ایالت ولز^۱ اولین طرح درآمد بازنشستگی ایالتی را در سال ۱۹۰۰ معرفی کرد؛ پس از آن نیز دو ایالت ویکتوریا و کوئینزلند به این اقدام روی آوردند. در نهایت پس از مباحثه های طولانی کشورهای مشترک المنافع مسئولیت بازنشستگی را بر عهده گرفت و در سال ۱۹۰۹ از طرح مستمری سنی با خصیصه اصلی غیر مشارکتی پرده برداری کرد. صندوق مستمری سنی نخستین بار در سال ۱۹۰۹ توسط دولت مشترک المنافع استرالیا^۳ تأسیس شد. این صندوق که از سازوکار غیر مشارکتی برخوردار است؛ یکی از پایه های ترین بخش های سیستم رفاه اجتماعی در استرالیا را تشکیل داده و عمدتاً از سالمندانی که درآمد و پس انداز کافی برای تأمین زندگی استاندارد را ندارند، حمایت می کند. اعضای این صندوق از طریق آزمون استطاعت که شامل آزمون های درآمد و دارایی^۵ می شود، شناسایی شده و از ملاک هایی مشخص از نظر سن و اقامت در کشور استرالیا برخوردارند [۱۸].

مستمری سنی از طریق قانون تأمین اجتماعی سال ۱۹۹۱ اداره می شود. در این بین اداره خانواده ها، مسکن، خدمات اجتماعی و امور بومی استرالیا (FaHCSIA)^۶ مسئولیت مدیریت و سیاست گذاری در حوزه این طرح را بر عهده دارد و آژانس سنتر لینک در اداره تأمین اجتماعی،^۷ مسئول ارائه خدمات دولتی به موجب این برنامه در سراسر استرالیا است [۱۷].

طرح مستمری سنی یک پرداختی مبتنی بر آزمون استطاعت است که به سالمندان تعلق می گیرد. نکته حائز اهمیت در مورد این طرح آن است که مجموعه مزایای دریافتی به موجب آن، به میزان مالیات پرداختی از جانب فرد یا درآمد گذشته وی و یا میزان مشارکت آن بستگی ندارد. این طرح نخستین بار در سال ۱۹۰۹ با هدف فراهم کردن سطح امنیت اجتماعی درآمد با کارکرد اصلی فقر زدایی معرفی شد [۱۹].

۳-۱-۱-۱-۳. شرایط احراز

این مستمری به عنوان جزء اصلی درآمد بازنشستگی افراد با سطوح درآمدی پایین تا متوسط را به خود اختصاص می دهد. باین توضیح که عمدتاً به عنوان بخش اعظم درآمد افراد کم درآمد و مکمل درآمدی برای افراد با درآمد متوسط محسوب می شود. شرایط احراز برای دریافت مزایای مستمری سن شامل سن، سکونت و آزمون وسیع می باشد که در جدول ۷ قابل مشاهده است. گفتنی است، کسانی که واجد شرایط دریافت مزایای مستمری سنی نیستند، اما سن آنها بالاتر از آستانه تعیین شده در این طرح می باشد، ممکن است واجد شرایط دریافت سایر حمایت های درآمدی مانند مزایای از کار افتادگی و یا سایر پرداختی ها باشند.

1. New South Wales (NSW)

۲. دولت استرالیای امروزی.

3. Commonwealth Government

۴. مستمری پرداختی طی طرح ضمانت مستمری به افراد ۶۰ سال و بالاتر معاف از مالیات است.

5. Income and Assets Tests

6. Australian Department of Families, Housing, Community Services and Indigenous Affairs (FaHCSIA)

7. Department of Social Security (DSS)

جدول ۷. شرایط احراز دریافت مستمری سنی

شرایط احراز	نوع معیار
سن افراد متقاضی باید از سن تعیین شده بالاتر باشد. از ۱ ژوئیه ۲۰۱۹، سن واجد شرایط بودن بازنشستگی سنی ۶۶ سال است.	سن
<ul style="list-style-type: none"> ■ متقاضیان باید در زمان درخواست این مستمری در استرالیا حضور داشته باشند. ● به مدت ۱۰ سال اقامت دائم در استرالیا که حداقل ۵ سال آن به‌طور مستمر است، را داشته باشند. ● ۵ سال اقامت مستمر داشته باشند، اگر بیش از ۱۰ سال در استرالیا زندگی کرده‌اند. ■ متقاضیان می‌توانند در خارج از کشور این مستمری را به‌صورت کامل دریافت کنند. ● در صورتی که ۳۵ سال کاری در استرالیا اقامت داشته باشند (از ۱۶ سال تا ۶۵ سال). ● اگر این اقامت کمتر از ۳۵ سال باشد و فرد خارج از کشور استرالیا زندگی کند، مستمری به نسبت سال‌های اقامت آنها تعدیل می‌شود. 	مدت زمان اقامت ^۱
متقاضیان باید هم در آزمون درآمد و هم در آزمون دارایی واجد شرایط شناخته شوند.	آزمون استطاعت

مأخذ: [۱۳].

در سال ۱۹۰۹، دولت استرالیا سن ملی «سالمندی» برای دریافت مزایای طرح مستمری سنی را ۶۵ سال به‌طور مشابه برای مردان و زنان اعلام می‌کند؛ البته بعدها سن احراز برای زنان به ۶۰ سال کاهش می‌یابد. از سال ۱۹۹۵ قاعده‌ای مبنی بر افزایش سن احراز زنان در دستور کار قرار گرفت که طی آن افزایش ۶ ماهه در هر دو سال تا سال ۲۰۱۳ در نظر گرفته شده بود. این سن مجدداً طی قانون در سال ۲۰۱۷ به ۶۵ سال و ۹ ماه برای مردان و زنان افزایش یافت. طی اصلاحات تدریجی افزایش سن احراز مزایای طرح مستمری سنی با حدفصل‌های دوساله و افزایش ۶ ماهه دولت استرالیا بر آن است که این سن را به ۶۷ سال برای زنان و مردان تا سال ۲۰۲۳ برساند.

در خصوص روند اصلاحات، شرط مدت زمان اقامت بر اساس قوانین دهه ۱۹۷۰ دولت استرالیا، به افراد واجد شرایط دریافت مستمری خارج از مرزهای استرالیا اجازه دریافت مستمری را اعطا کرد. به این شرح که تنها افرادی که به مدت ۱۰ سال در این کشور اقامت داشتند امکان اخذ مزایا را داشتند. تا سال ۱۹۹۷، ۳۵۸۲۱ نفر خارج از مرزهای استرالیا به پشتوانه این قانون، مستمری سنی دریافت کردند. پس از آن در سال ۲۰۰۰ این سن به ۲۵ سال و در سال ۲۰۱۴ این سن به ۳۵ سال در بازه سنی ۱۶ تا ۶۵ سال افزایش یافت و مقدار مستمری سنی متقاضیان با سال‌های کمتر اقامت تعدیل شد. در سال ۲۰۱۷ با توجه به مقررات سخت اقامتی، تعداد افراد خارج از استرالیا دریافت‌کننده مستمری سنی به ۱۱۰ هزار نفر رسید [۲۰].

حداکثر میزان مستمری سنی شامل مزایای بازنشستگی پایه، مزایای مکمل بازنشستگی و مزایای مکمل انرژی است. تقریباً همه سالمندان واجد شرایط دریافت مزایای طرح مستمری سنی در کنار بهره‌مندی از مزایای پایه بازنشستگی، از مزایای مکمل بازنشستگی^۲ و مکمل انرژی نیز برخوردارند. جدول ۸ حداکثر میزان پرداختی طی طرح مستمری سنی را برای سال ۲۰۲۰ به تفکیک سه بخش صدرالذکر برای افراد با وضعیت تأهل متفاوت نشان می‌دهد. [۱۲] و [۲۰].

۱. مجموعه حالات اشاره شده، بسته به قراردادهای بین‌المللی تأمین اجتماعی کشور استرالیا با سایر کشورها، قابل تعدیل است.
۲. تنها به بازنشستگان مقیم استرالیا پرداخت می‌شود.

جدول ۸. حداکثر پرداختی طرح مستمری سنی ۲۰۲۰-دلار

فرد متأهل (به ازای هر نفر)	فرد مجرد	پرداختی
۶۴۸/۷	۸۶۰/۶۰	بیشترین میزان مزایای بازنشستگی پایه
۵۲/۵	۶۹/۶	بیشترین مزایای مکمل بازنشستگی
۱۰/۶	۱۴/۱	مزایای مکمل انترژی
۷۱۱/۸ برای هر دو هفته ۱۸۵۰۶/۸۰ هر سال	۹۴۴/۳۰ برای هر دو هفته ۲۴۵۵۱/۸۰ برای هر سال	کل مبلغ مستمری سنی

مأخذ: اداره منابع انسانی، ۲۰۲۰.

۲-۱-۱-۳. آزمون استطاعت

آزمون استطاعت به منظور هدفمند کردن پرداخت‌ها به افراد نیازمند و کاهش فشارها بر بودجه دولت به رغم وجود اعتراضاتی در سال ۱۹۹۸ مطرح شد. در این آزمون تمام پرداختی‌های مربوط به حمایت از درآمد، در آزمون استطاعت لحاظ می‌شوند و تنها افراد نابینا از این مسئله مستثنا هستند. آزمون استطاعت استخدامی در طرح مستمری سنی برای شناسایی افرادی که نیاز به حمایت دارند از دو آزمون درآمد و دارایی تشکیل شده است. استحقاق یک فرد برای دریافت مستمری سنی تحت هر دو آزمون مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و نتیجه پایین‌تر، میزان مستمری فرد را تعیین می‌کند [۲۱] و [۲۰].

در آزمون درآمد، درآمد فرد از اشتغال^۱، مستمری‌های خارج از کشور و سایر منابع همچون عایدی ناشی از دارایی‌های مالی (حساب‌های پس‌انداز بازنشستگی و یا حساب‌های بانکی) مورد ارزیابی قرار می‌گیرد؛ حال آن‌که در آزمون دارایی، ثروت مالی و غیرمالی فرد ملاک عمل قرار می‌گیرند. در حقیقت، منطق حاکم بر آزمون دارایی مبین آن است که افراد با سطح دارایی قابل توجه، ظرفیت کافی برای تأمین دوران بازنشستگی خود دارند.

آزمون درآمد و دارایی از دو آستانه «مجاز»^۲ و «کاهنده»^۳ برخوردار است. آستانه مجاز تعیین‌کننده سطوح درآمدی و دارایی است که بر سطح مستمری بازنشستگی سنی فرد تأثیری نمی‌گذارد. در حالی که آستانه کاهنده بیانگر سطح درآمد و دارایی است که به تدریج سبب کاهش در مزایای بازنشستگی مستمری سنی فرد می‌شود.

در آزمون درآمد مستمری سنی، آستانه مجاز بسته به وضعیت تأهل افراد مستمری‌بگیر متفاوت است. همچنین در این آزمون، مستمری سنی افراد مجرد به ازای هر دلار درآمد دو هفته‌ای بالاتر از آستانه مجاز به میزان ۵۰ سنت کاهش می‌یابد و برای افراد متأهل مجموع مستمری سنی آنها به میزان ۵۰ سنت کاهش خواهد یافت. جدول ۹ آستانه مجاز و آستانه توقف پرداخت درآمد دو هفته را برای مستمری‌بگیران مجرد و متأهل نشان می‌دهد.

۱. تعداد کمی از بازنشستگان مستمری سنی از محل کار، درآمد کسب می‌کنند. نسبت بازنشستگان با درآمد شغلی از سال ۲۰۱۲ در حدود ۴ درصد است.

2. Free Area
3. Taper Rate

جدول ۹. آستانه آزمون در آمد بر اساس وضعیت تأهل - ۲۰۲۰ - دلار

وضعیت تأهل	آستانه مجاز (دو هفته - \$)	آستانه توقف پرداخت مزایا (دو هفته - \$)
مجرد	۱۷۸	۲۰۶۶۰۰۶
متاهل	۳۱۶	۳۱۶۳۰۲۰

مأخذ: [۱۳].

واجدین شرایط طرح پاداش کار، امکان داشتن درآمد خصوصی بالاتر از آستانه مجاز را دارند. در طرح پاداش کار، ۳۰۰ دلار در دو هفته در آزمون درآمد محاسبه نمی‌شود. این در حالی است که حداکثر سطح مجاز معافیت از محل این طرح برابر با ۷۸۰۰ دلار است [۲۲]. در حقیقت افرادی که با مقاصد تأمین دوران بازنشستگی خود در بازار مالی سرمایه‌گذاری می‌کنند؛ برای آزمون درآمد، تابع مجموعه‌ای از قوانین به‌منظور ارزیابی درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری‌های مالی‌شان هستند. این پس‌اندازها شامل وجه نقد، حساب‌های بانکی، سپرده‌های مدت‌دار، سهام، سرمایه‌گذاری‌های مدیریت شده، وام‌ها، حساب‌های پس‌انداز بازنشستگی و ... می‌شود. بر این اساس، دولت استرالیا به‌طور دوره‌ای نرخ‌های مجاز برداشت از این مجاری را تعیین می‌کند. در خصوص آزمون دارایی، آستانه مجاز علاوه بر وضعیت تأهل به مالکیت مسکن فرد مستمری‌بگیر بستگی دارد. جدول ۱۰ آستانه مجاز و آستانه توقف پرداخت درآمد دو هفته را برای مستمری‌بگیران مجرد و متاهل بر اساس وضعیت مالکیت مسکن مختلف نشان می‌دهد.

جدول ۱۰. آستانه آزمون در آمد بر اساس وضعیت تأهل و مسکن - ۲۰۲۰ - دلار

وضعیت تأهل	مالکیت مسکن	آستانه مجاز ^۳	آستانه توقف پرداخت مزایا
مجرد	ندارد	۴۷۳۷۵۰	۸۶۹۵۰۰
	دارد	۲۶۳۲۵۰	۵۷۸۲۵۰
متاهل (در مجموع)	ندارد	۶۰۵۰۰۰	۱۰۸۰۰۰۰
	دارد	۳۹۴۵۰۰	۷۸۸۷۵۰

مأخذ: همان.

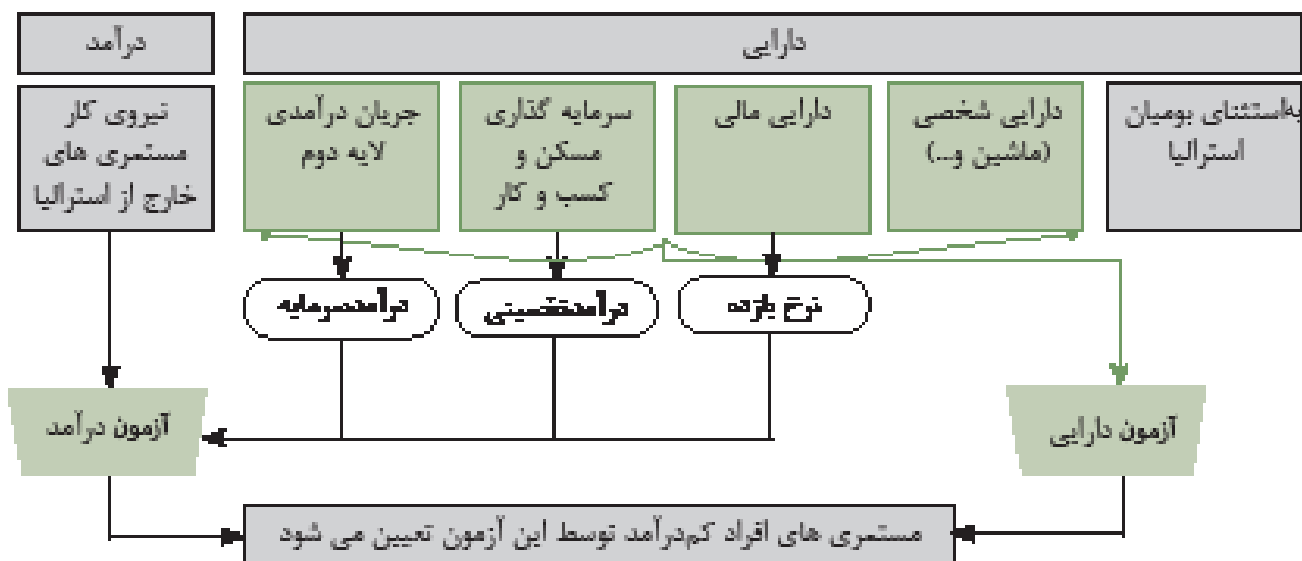
در آزمون دارایی نیز، در صورتی که مستمری‌بگیر سنی کمک‌هزینه اجاره دولتی دریافت کند، آستانه توقف پرداخت مزایا ممکن است بیشتر باشد. گفتنی است که مسکن خانوادگی در محاسبه آزمون دارایی لحاظ نمی‌شود. آستانه‌های تعیین شده در آزمون درآمد و دارایی هر سال در ماه ژوئیه بر اساس CPI تعدیل می‌شوند. گفتنی است، بومیان ساکن استرالیا^۴ همانند بسیاری از قواعد دیگر از آزمون استطاعت مستثنا هستند. شکل ۱۲ فرایند کلی آزمون استطاعت را نشان می‌دهد.

2. Cut-Off

۱. از ابتدای مه ۲۰۲۰، مقادیر کمینه و بیشینه آستانه واجد شرایطی به ترتیب به میزان ۰٫۲۵ درصد و ۲٫۲۵ درصد تعدیل شده‌اند.

۳. از ابتدای مه ۲۰۲۰، مقادیر کمینه و بیشینه آستانه واجد شرایطی به ترتیب به میزان ۰٫۲۵ درصد و ۲٫۲۵ درصد تعدیل شده‌اند.
۴. افرادی که هنگام مهاجرت اروپاییان ساکنان استرالیا بودند.

شکل ۱۲. فرایند کلی آزمون استطاعت

مأخذ: [۲۰].

شکل ۱۲ نشان می دهد، آزمون استطاعت از چهار مرحله تحقق سن احراز دریافت مزایای مستمری سنی، موقعیت سکونت، آزمون دارایی و آزمون درآمد تشکیل شده است. پس از احراز فرد به عنوان دریافت کننده مزایای مستمری سنی طی مراحل اول و دوم، در مرحله سوم به منظور آزمون دارایی، مستقلات تحت مالکیت فرد در کنار سایر دارایی وی مورد بررسی قرار می گیرد. این دارایی ها شامل منزل مسکونی تحت مالکیت، حساب های ویژه، حساب های درآمدی بازنشستگی، دارایی های دیگر (مانند ماشین، قایق، جواهر و...)، هدایا،^۲ سرمایه گذاری مالی، دارایی های کسب و کار، سپرده خانه سالمندان^۳ و سپرده ساخت ویلا^۴ می شود. در نهایت طی مرحله چهارم و آزمون درآمد، همه منابع درآمدی فرد اعم از شغل و سرمایه گذاری مورد بررسی قرار می گیرند.

همچنین در این آزمون چند نکته مهم قابل ذکر است:

- منطق حاکم بر صندوق «مستمری سن» نشان دهنده فزونی هزینه های یک فرد مجرد در مقایسه با فردی متأهل است. از این رو، فرد مجرد حدود دوسوم یک زوج مستمری دریافت می کند،
 - مسکن خانوادگی به عنوان یک دارایی در این آزمون مستثناست، حال آن که اجاره های دریافت شده از آن در آزمون درآمد محاسبه می شود،
 - افراد ساکن در خانه سالمندان یا افراد استفاده کننده از امکانات سالمندی از قوانین متفاوتی در آزمون استطاعت برخوردارند،
 - افراد نابینا عمدتاً از آزمون استطاعت معاف هستند.
- جدول ۱۱ آستانه مجاز و توقف پرداخت مزایای مستمری سنی را در هر دو آزمون دارایی و درآمد برای سال ۲۰۲۰ نشان می دهد.

۱. در کنار مسکن اصلی، باین توضیح که اگر از مساحتی کمتر از ۲ هکتار برخوردار باشد در آزمون سایر دارایی های فرد مورد بررسی قرار می گیرد؛ اما اگر مساحت مسکن مذکور بیش از ۲ هکتار باشد، فرد واجد شرایط شرکت در آزمون و یا دریافت مزایا نمی باشد.

۲. مقصود پول یا دارایی با ارزشی بیش از ۱۰ هزار دلار در هر سال و یا ۳۰ هزار دلار در ۵ سال است که به فرد تحت عنوان هدیه تعلق می گیرد.

3. Retirement Village
4. Granny Flat

جدول ۱۱. سیر آستانه‌ها در آزمون استطاعت - ۲۰۲۰ - دلار

وضعیت تأهل و دارایی	آستانه مجاز	آستانه توقف پرداخت مزایا
مجرد	درآمد هر دو هفته کمتر از ۱۷۸	درآمد هر دو هفته بیشتر از ۲۰۶۶
متأهل	درآمد هر دو هفته کمتر از ۳۱۶	درآمد هر دو هفته بیشتر از ۳۱۶۳
مجرد، دارای خانه	دارایی کمتر از ۲۵۳۷۵۰	دارایی بیشتر از ۵۵۲۰۰۰
مجرد، بدون خانه	دارایی کمتر از ۴۵۶۷۵۰	دارایی بیشتر از ۷۵۵۰۰۰
متأهل دارای خانه	دارایی کمتر از ۳۸۰۵۰۰	دارایی بیشتر از ۸۳۰۰۰۰
متأهل بدون خانه	دارایی کمتر از ۵۸۳۵۰۰	دارایی بیشتر از ۱۰۳۳۰۰۰

مآخذ: [۱۳] [۲۰].

واجدین شرایط دریافت مستمری سنی همچنین می‌توانند از سایر پرداختی‌های تکمیلی شامل کمک هزینه مراقبت و مکمل مراقبت^۱، کمک هزینه تحرک شغلی^۲، کمک هزینه مکمل آموزش سالمندان^۳ و مزایای مالیاتی خانواده^۴ بهره‌مند شوند.

۳-۱-۳. فرایند تعدیل مزایا

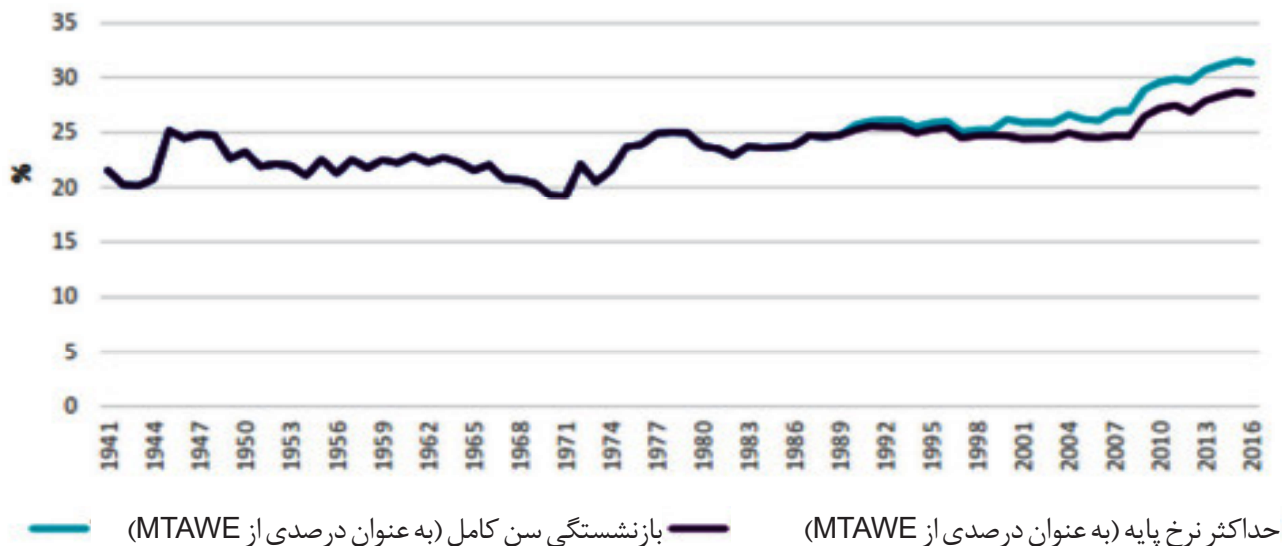
میزان مستمری سنی و سایر مزایای اعطایی به سالمندان در کشور استرالیا دو بار در سال و در ماه‌های مارس و سپتامبر تعدیل می‌شود. بر این اساس، هر یک از اجزای سه‌گانه این مستمری با رویه‌ای جداگانه برای صیانت از قدرت خرید واجدین شرایط خود تعدیل می‌شوند. همچنین مزایای مکمل بازنشستگی تنها بر اساس رشد شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) تعدیل می‌شود. میزان مزایای بازنشستگی پایه بر اساس رشد ۶ ماهه شاخص (CPI) یا شاخص هزینه زندگی مستمری‌بگیران و ذی‌نفعان^۵ (PBLCI) تعدیل می‌شود. پس از تعدیل این مستمری با شاخص‌های قیمتی، میزان مزایای بازنشستگی پایه با میانگین کل درآمد هفتگی مردان (MTAWE) مقایسه می‌شود و اگر کمتر از معیار تعیین شده باشد، مجدداً مزایا افزایش می‌یابد. این معیار تعیین شده در سال ۱۹۹۷ برابر با ۲۵ درصد در نظر گرفته شده بود؛ به این معنا که میزان مزایای بازنشستگی پایه برای فرد مجرد باید ۲۵ درصد کل درآمد هفتگی مردان باشد [۲۳]. در سال ۲۰۱۰ این معیار، تعدیل و به رقم ۲۷/۷ درصد برای مزایای مربوط به افراد مجرد و ۴۱/۷۶ درصد برای افراد متأهل افزایش یافت [۲۴]. در نهایت برای مزایای مکمل انرژی در این نظام تعدیلی در نظر گرفته نشده است.

در حقیقت معیار کفایت برای مزایای اعطایی طی طرح مستمری سنی تا قبل از سال ۱۹۷۵، ۲۰ درصد از متوسط کل درآمد هفتگی مردان را تشکیل می‌داد. این رقم در سال ۱۹۹۷ به ۲۵ درصد رسید. پس از آن در سال ۲۰۰۰ بعد از معرفی مالیات بر کالا و خدمات کالا (GST)^۶ به ۲۶ درصد افزایش یافت. در سال ۲۰۰۹ با افزایش گمانه‌زنی‌ها مبنی بر کاهش کفایت مزایای مستمری سنی این نسبت به ترتیب برای افراد مجرد و متأهل به ۲۷/۷ و ۴۱/۷۶ درصد رسید [۲۲]. روند تاریخی مستمری سنی به صورت درصد از MTAWE در شکل ۱۳ قابل مشاهده است.

1. Carer Allowance and Carer Supplement
2. Mobility Allowance
3. Pensioner Education Supplement
4. Family Tax Benefit (FTB)
5. Pensioner and Beneficiary Living Cost Index
6. Goods and Services Tax

۶. هر کدام که بالاتر باشد.

شکل ۱۳. نمودار حداکثر مزایای پایه بازنشستگی و کل مستمری سنی برای افراد مجرد
(درصد از MTAW) - ۱۹۴۱ تا ۲۰۱۶

مأخذ: [۲۰].

شکل ۱۳ نشان می‌دهد برای تأمین کفایت مزایا، پرداختی در طرح مستمری سنی از سال ۱۹۹۷ روند صعودی خود را آغاز کرده است. این مهم‌یاز طریق افزایش مزایای بازنشستگی پایه و یا از طریق پرداخت سایر مزایا همچون مکمل بازنشستگی و یا انرژی صورت پذیرفته است.

۳-۱-۱-۴. فرایند اخذ مالیات

مزایای پرداختی در طرح مستمری سنی همانند پرداختی‌های حمایت از درآمد همچون مزایای جستجوی کار و مزایای پرداختی به والدین و برخلاف کمک‌هزینه اجاره دولتی، بخشی از درآمد مشمول مالیات افراد را تشکیل می‌دهد. مجموعه کمک‌هزینه اجاره دولتی مشمول مالیات نیستند. با احتساب مجموعه تخفیف‌های مالیاتی تعبیه شده در سیستم برای سالمندان، مستمری‌بگیران، افراد کم‌درآمد و افراد با سطوح درآمدی پایین و متوسط، واجدین شرایط دریافت مزایای مستمری سنی تا درآمد ۳۳۰۸۸ دلار برای افراد مجرد و یا ۲۹۷۸۳ دلار برای افراد متأهل (هر عضو) معاف از پرداخت مالیات هستند. برای افراد مجرد تخفیف‌های مالیاتی مربوط به سالمندان و بازنشستگان با درآمدهای بالاتر از ۳۳۰۸۸ دلار شروع به حذف تدریجی کرده و با درآمد بالای ۵۰۹۲۸ دلار به‌طور کامل حذف می‌شود. در کشور استرالیا، اداره مالیات استرالیا (ATO)^۱ مسئولیت جمع‌آوری مالیات‌ها را برای دولت به‌منظور ارائه خدماتی همچون سلامت و درمان، آموزش، دفاع، زیرساخت، پرداخت‌های رفاهی، امدادی و مستمری برعهده دارد. در بخش ۴ به‌شرح نظام مالیاتی این کشور خواهیم پرداخت.

۳-۱-۱-۵. تحولات طرح مستمری سنی

جدول ۱۲ برخی از مهم‌ترین اصلاحات در طرح عمومی مستمری سنی را از سال ۱۹۰۰ نشان می‌دهد. روند اصلاحات در جدول ۱۲ نشان می‌دهد، جدای از تعدیل‌های مکرر آستانه آزمون استطاعت، بستر اساسی این طرح از زمان پایه‌ریزی تاکنون دچار تحولات اساسی نشده است.

1. Australian Taxation Office

جدول ۱۲. تاریخچه اصلاحات صندوق مستمری سن

سال	شرح اصلاحات
۱۹۰۰	تعیین آستانه آزمون استطاعت برای نخستین بار توسط ایالت ولز به میزان ۲۶ دلار در سال در طرح مستمری سنی که از منابع عمومی دولت تأمین مالی می‌شد.
۱۹۰۸	ایالت مشترک المنافع استرالیا (دولت استرالیا) مسئولیت طرح مستمری دولتی را به موجب قانون تأمین اجتماعی برعهده گرفت.
۱۹۱۰	شرط سنی لازم برای دریافت مستمری سنی از ۶۵ سال به ۶۰ سال کاهش یافت.
۱۹۱۲	اصلاح قانون ۱۹۰۸ به شرح حذف کامل مسکن خانوادگی از آزمون استطاعت. از سال ۱۹۱۲ تاکنون همواره مسکن خانوادگی به عنوان دارایی معاف در فرایند آزمون استطاعت محسوب می‌شود.
اواخر دهه ۱۹۶۰	در آزمون استطاعت سطح درآمد افراد متقاضی و نسبتی از دارایی قابل محاسبه آنها به غیر از مسکن خانوادگی مورد سنجش قرار گرفت.
۱۹۷۳	انجام آزمون استطاعت برای بازنشستگان ۷۵ سال و بالاتر حذف شد.
۱۹۷۵	قاعده ارتباط ۲۵ درصدی میان مستمری سنی و متوسط کل درآمد هفتگی مردان تعیین و تعدیل سالیانه برای حفظ این نسبت در دستور کار قرار گرفت.
۱۹۷۶	زمان‌های تعدیل مستمری سنی دو بار در سال به طور خودکار تعیین شد. آزمون دارایی از شرایط احراز دریافت مستمری سنی حذف شد.
۱۹۷۸	زمان تعدیل مستمری سنی یکبار در سال در ماه نوامبر تعیین شد. افزایش بیشتر مزایای افراد ۷۰ سال و بالاتر منوط به آزمون درآمد شد.
۱۹۸۴	آزمون دارایی با معافیت مسکن خانوادگی، مجدداً از شرایط احراز دریافت مزایای طرح مستمری سنی شد.
۱۹۹۷	مستمری سنی به صورت رسمی برابر با ۲۵ درصد متوسط کل درآمد هفتگی مردان شد.
۱۹۹۸	تعدیل آزمون استطاعت بر جریان درآمدی متقاضیان. طرح پاداش مستمری ^۱ برای اولین بار در سیستم رونمایی شد. به موجب این طرح افرادی که کماکان در بازار کار باقی می‌مانند و مطالبه مستمری خود را به تعویق می‌اندازند، واجد شرایط دریافت پاداش مستمری می‌شوند. ^۲
۲۰۰۰	افزایش ۴ درصدی رابطه موازنه میان مستمری سنی و متوسط کل درآمد هفتگی مردان و برقراری رابطه جدید ۲۶ درصد (مستمری سنی برابر با ۲۶ درصد MTAWE تعیین شد). ^۳
۲۰۰۵	انتقال حقوق بازنشستگی امکان‌پذیر شد. عملاً بازنشستگان می‌توانند یک حساب بازنشستگی داشته باشند و همه مبالغ بازنشستگی را تجمیع کنند.
۲۰۰۷	آستانه آزمون دارایی تأمین اجتماعی افزایش یافت که به موجب آن به صورت تخمینی حدود ۳۰۰ هزار نفر واجدین شرایط دریافت مستمری سنی اضافه شد.
۲۰۰۹	معیار کفایت از ۲۶ درصد MTAWE به ۲۷٫۷ درصد برای افراد مجرد و ۴۱/۷۶ درصد برای افراد متأهل رسید. سقف آزمون درآمد از ۴۰ درصد به ۵۰ درصد افزایش یافت. طرح پاداش کار ^۴ به جای طرح پاداش مستمری در نظام تأمین اجتماعی معرفی شد.
۲۰۱۷	کاهش مزایای مستمری سنی به میزان ۳ دلار به ازای هر ۱۰۰۰ دلار دارایی بالاتر از آستانه آزمون دارایی. پیش‌تر نرخ کاهشی ۱٫۵۰ دلار در هر دو هفته بود. سن احراز دریافت مزایای مستمری سن هر دو سال ۶ ماه افزایش می‌یابد تا به سن ۶۷ سالگی در سال ۲۰۲۴ برسد.
آینده	افزایش سن احراز دریافت مزایای مستمری سنی به ۷۰ سال تا سال ۲۰۳۵ مبتنی بر سیاست‌های دولت.

مأخذ: [۲۰].

1. Pension Bonus Scheme

۲. طی طرح پاداش مستمری، دولت به افرادی که بازنشستگی خود را به تعویق انداخته و در بازار کار به فعالیت خود ادامه می‌دهند، مجموعه پاداش‌ها و امتیازاتی ارائه می‌دهد. به موجب این طرح فرد حدود ۳۰۰ دلار (۲۰۲۰) در هر دو هفته دریافت کرده و امکان ذخیره ثروت تا سقف ۷۸۰۰ دلار و معاف از مالیات برای وی فراهم می‌شود.

۳. این تغییر در نتیجه تأمین بستر کافی برای معرفی مالیات بر کالا و خدمات (GST) صورت پذیرفت.

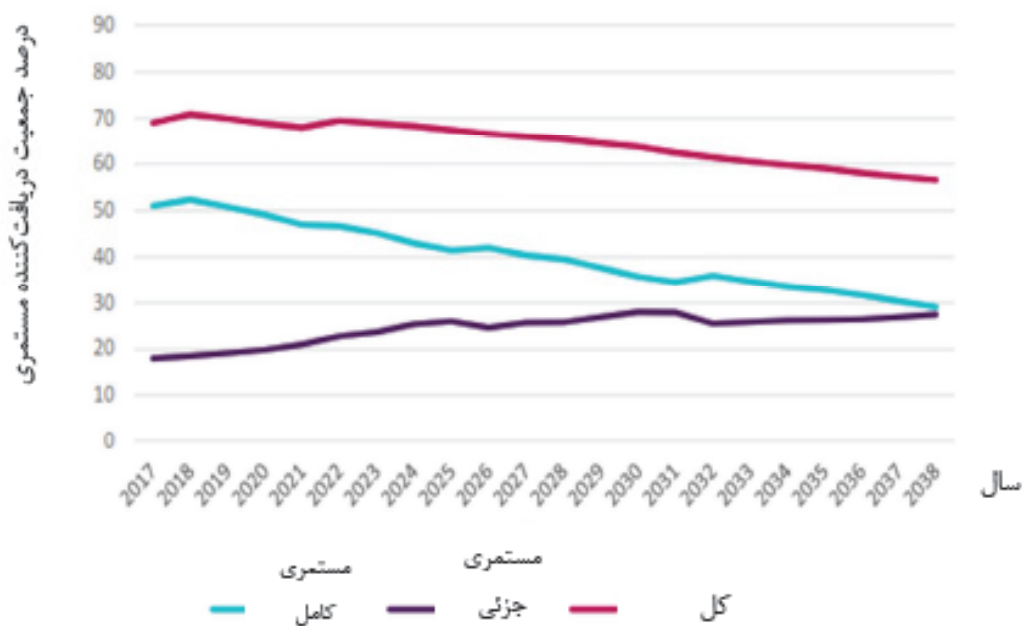
4. A Work Bonus

۳-۱-۱-۶. گستره افراد تحت پوشش

مطابق اطلاعات اعلامی توسط اداره تأمین اجتماعی استرالیا در سال ۱۹۷۸، ۹۰ درصد افراد به طور کامل مستمری بیمه دریافت کردند. این رقم در سال ۱۹۸۲ به دلیل بازتعریف آزمون استطاعت برای افراد بالای ۷۰ سال به ۶۴ درصد کاهش یافت. درصد افراد دریافت کننده مزایای مستمری سنی در سال ۲۰۲۰، بنابر گزارش اداره تأمین اجتماعی استرالیا حدود ۷۰ درصد است که در آن حدود ۵۰ درصد واجد شرایط دریافت مستمری سنی کامل^۱ و ۲۰ درصد واجد شرایط دریافت مستمری سنی جزئی^۲ است. در سال ۲۰۰۹ حدود ۱/۲ میلیون مستمری سنی بگير شامل ۲/۱ میلیون زن و ۹۰۰ هزار نفر مرد وجود داشت. همچنین در همین سال برای کهنه سربازان نیز طرح‌های مشابهی وجود دارد که جمعیت آنها شامل ۲۲۸ هزار نفر در سال مشابه است.

شکل ۱۴ روند اعضای طرح مستمری سنی را به تفکیک مستمری بگيران جزئی و مستمری بگيران کامل را برای بازه ۲۰۱۷ الی ۲۰۳۸ نشان می‌دهد.

شکل ۱۴. نمودار درصد جمعیت واجد شرایط دریافت مزایا به تفکیک مستمری کامل و جزئی - ۲۰۱۷ الی ۲۰۳۸

مأخذ: [۲۰].

1. Full Rate
2. Part Rate

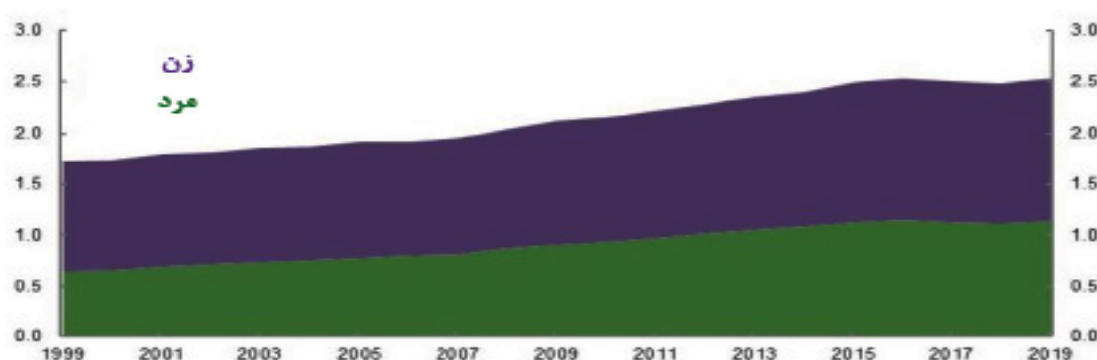
۳. گفتنی است، بازنشستگان نظامی عضو اداره امور کهنه سربازان (Department of Veterans Affairs) نیز از اعضای دریافت کننده مستمری سنی هستند.

شکل ۱۴ مبین آن است که سخت‌گیری‌های لحاظ شده در شروط احراز و یا بهره‌مندی از مستمری سن کامل، سبب بروز روند نزولی اولاً در واجدین شرایط دریافت مستمری سنی و ثانیاً در امکان بهره‌مندی از مقدار کامل آن شده است. شکل ۱۴ نشان می‌دهد که نسبت جمعیت واجد شرایط دریافت‌کننده مستمری سنی از حدود ۶۹ درصد در سال ۲۰۱۷ به حدود ۵۶٫۶ درصد در سال ۲۰۳۸ کاهش می‌یابد. این کاهش شامل کاهش قابل توجه نسبت جمعیت واجد شرایط دریافت‌کننده مزایای مستمری سنی کامل است. بازنشستگی (از ۵۱ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۲۷/۵ درصد در سال ۲۰۳۸) و افزایش نسبتاً کمتری در نسبت جمعیت دریافت‌کننده مستمری سنی جزئی (از حدود ۱۸٫۰ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۲۷٫۵ درصد در سال ۲۰۳۷).

شکل ۱۵ تعداد دریافت‌کنندگان مستمری سنی را برای بازه ۱۹۹۹ الی ۲۰۱۹ و تحولات آن به تفکیک زن و مرد نشان می‌دهد. در ۲۰۱۹، حدود ۲،۵۳۳،۰۰۰ نفر یا ۶۸ درصد از افراد بالای سن واجد شرایط بودن مستمری سنی، این مستمری را دریافت کرده‌اند.

شکل ۱۵. نمودار تعداد دریافت‌کنندگان مزایای مستمری سنی - ۱۹۹۹ الی ۲۰۱۹ (میلیون)

مأخذ: [۱۳].

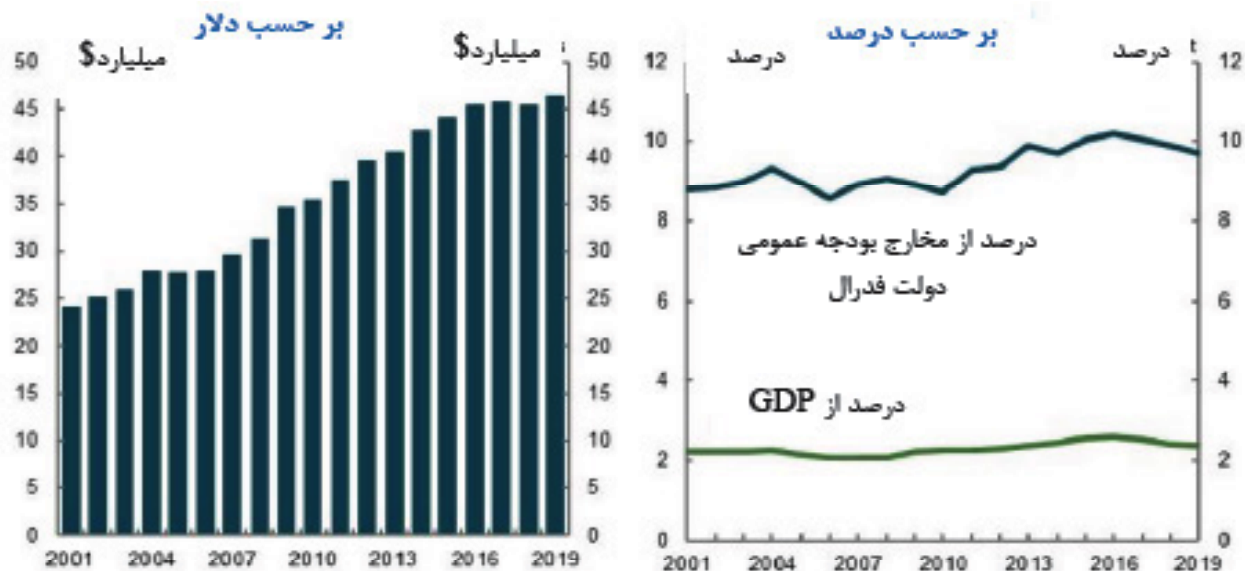
شکل ۱۵ نشان می‌دهد تعداد افراد دریافت‌کننده این مستمری از ۱/۷ میلیون نفر در سال ۱۹۹۹ به حدود ۲/۵ میلیون نفر در سال ۲۰۱۹ رسیده است. همچنین به‌طور متوسط تعداد زنان واجد شرایط دریافت این مستمری بسیار بیشتر از مردان است. بنابر اطلاعات پرداختی اداره خدمات اجتماعی، نسبت استرالیایی‌های سالمند واجد شرایط دریافت مستمری سنی با افزایش سن، افزایش می‌یابد. در سال ۲۰۱۹، ۴۲ درصد از افراد ۶۶ ساله و ۸۰ درصد از افراد ۸۰ ساله مستمری سنی دریافت کردند. همچنین در سال ۲۰۱۹، ۳ درصد از افراد بالای سن احراز دریافت مزایای مستمری سنی، پرداختی مشابه مستمری سنی از وزارت امور کهنه سربازان استرالیا^۱ دریافت کردند.

۷-۱-۱-۳. مخارج طرح مستمری سنی

گزارش ۲۰۲۱ خزانه‌داری استرالیا در حوزه بررسی درآمد بازنشستگی نشان می‌دهد، از سال مالی ۲۰۰۱-۲۰۰۰، هزینه مستمری سنی (شامل کمک‌هزینه‌های تکمیلی) به میزان ۹۲ درصد به صورت حقیقی از ۲۴ میلیارد دلار به ۴۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۹-۲۰۱۸ افزایش یافته است. اما مخارج طرح بازنشستگی سنی در دوره اشاره شده بر حسب تولید ناخالص داخلی با ۰/۲ درصد افزایش به مقدار نسبتاً ثابت ۲٫۴ درصد GDP دست یافته است. همچنین مخارج این طرح بر حسب بودجه دولت فدرال در مدت مشابه با ۰/۹ درصد افزایش برابر با ۹/۷ درصد در سال ۲۰۱۹-۲۰۱۸ می‌باشد. شکل ۱۶ کل مخارج طرح بازنشستگی سنی را به صورت درصد از GDP، درصد از بودجه فدرال و میلیارد دلار برای بازه ۲۰۱۹-۲۰۰۱ نشان می‌دهد.

1. Department of Veterans' Affairs

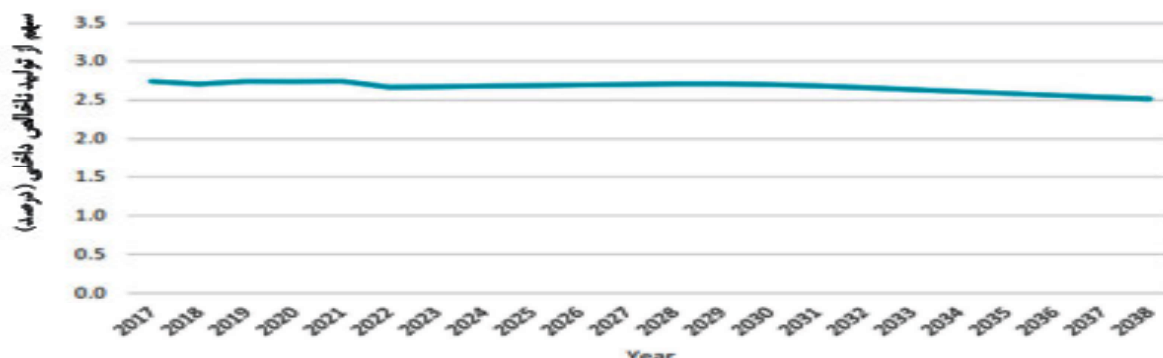
شکل ۱۶. نمودار کل مخارج طرح مستمری سنی - ۲۰۱۹-۲۰۰۱

مأخذ: [۵].

برای افق آتی نیز مطالعات نشانگر حفظ با ثبات نسبت مخارج این طرح از تولید ناخالص داخلی استرالیا است. شکل ۱۷ مخارج طرح مستمری سنی را بر حسب تولید ناخالص داخلی برای افق ۲۰۳۵-۲۰۱۷ نشان می‌دهد. این صندوق در سال‌های مختلف سهمی بین ۲٫۵ الی ۳ درصد تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است. این مسئله نکته مهمی را نشان می‌دهد که وقتی کمک‌های دولت به صورت هدایت شده و در مسیر اصلی خود باشد و از بخش‌های مختلف پرداخت نشود، می‌توان با هزینه کم، کارایی بالایی را در کمک به اقشار کم‌درآمد ایجاد کرد [۱۳].

شکل ۱۷. نمودار مخارج طرح مستمری سنی به صورت سهم از تولید ناخالص داخلی (درصد)

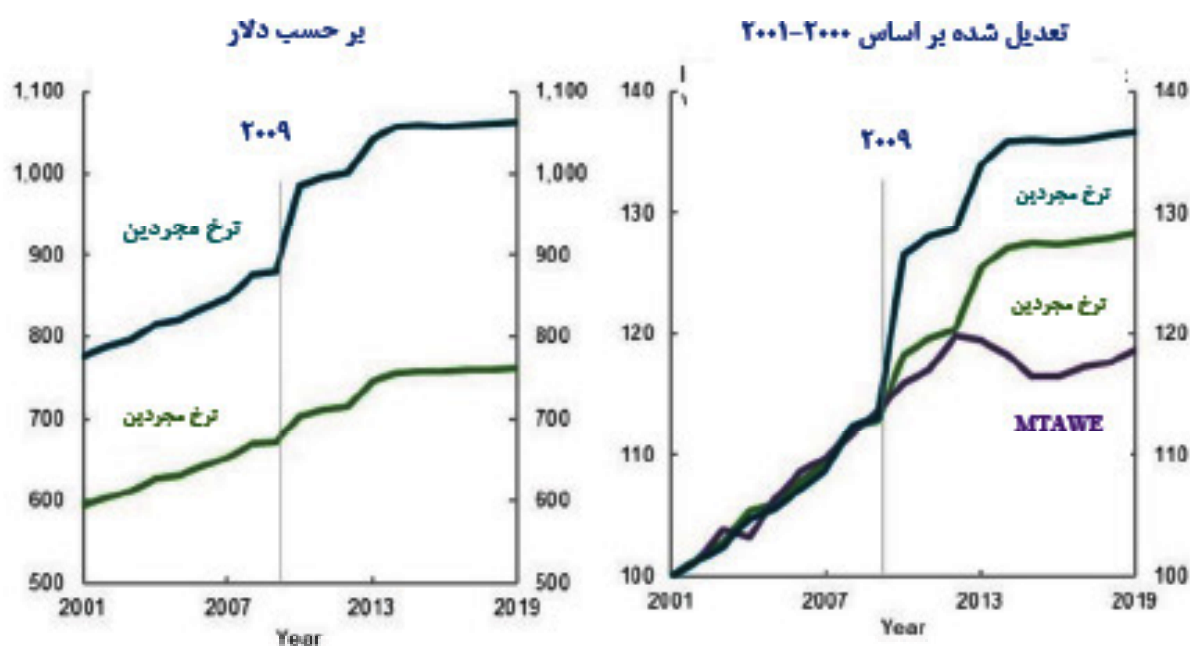

مأخذ: [۲۰].

شکل ۱۷ نشان می‌دهد، این طرح در دوره ۲۰ ساله سهمی بین ۲،۵ الی ۳ درصد تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است. به نظر می‌رسد حمایت هدفمند تعریف شده در این طرح و تأکید بر آزمون استطاعت برای شناسایی افراد نیازمند به حمایت، نقش بسزایی در کنترل هزینه‌های این طرح در عین کارایی بالایی آن در کمک به اقشار کم‌درآمد دارد.

در اصل، هزینه‌های بازنشستگی سنی به سه عامل جمعیت سن واجد شرایط دریافت مستمری سنی، نرخ پرداختی و آستانه‌های تعریف شده در آزمون وسیع بستگی دارد. در حداث سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۰۱، اندازه جمعیت واجد شرایط دریافت مستمری سنی با ۴۶ درصد رشد به ۳،۹ میلیون نفر رسیده است. در این دوره نرخ رشد افراد واجد شرایط دریافت مزایای مستمری سنی از رشد جمعیت که حدود ۳۲ درصد گزارش شده بیشتر بوده است که این موضوع انعکاس‌دهنده پدیده کهن‌سالی جمعیت در کشور استرالیا است. همچنین در دوره مشابه، حداکثر نرخ پرداخت مستمری سنی (شامل کمک‌هزینه‌های تکمیلی)، به صورت حقیقی به میزان ۲۸ درصد برای زوج‌ها و ۳۷ درصد برای مجردها افزایش یافته؛^۱ که این مسئله در شکل ۱۸ نشان داده شده است. گفتنی است در این دوره، میانگین کل درآمد هفتگی مردان به میزان ۱۹ درصد به صورت واقعی افزایش یافته است.

۱. همان‌طور که در بخش ۳-۱-۳ اشاره شد، مستمری سنی با استفاده از شاخص میانگین کل درآمد هفتگی مردان تعدیل می‌شود که رشد حقیقی آن را در طول زمان به همراه دارد.

همچنین دو جدول ۱۳ و ۱۴ نشان دهنده افزایش تعداد افراد دریافت کننده مستمری سن، بین سال های ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۸ به تفکیک نوع مستمری دریافتی به همراه هزینه مربوطه است [۱۳].

جدول ۱۳. هزینه سالیانه «مستمری سن» در سال ۱۹۹۷

هزینه (میلیون دلار)			تعداد افراد			سال	
کل	مستمری جزئی	مستمری کامل	بدون مستمری	مستمری جزئی	مستمری کامل	تنها	مرد
۲,۴۳۹	۵۷۴	۱,۸۶۵	۴۰۲,۷۳۰	۵۲,۵۹۹	۱۲۴,۵۸۰		
۴,۴۳۵	۱,۳۳۲	۳,۱۰۳		۱۵۲,۱۱۸	۲۴۸,۶۰۱	زوج	
۸,۸۵۳	۱,۷۰۶	۷,۱۴۷	۴۹۱,۵۷۱	۱۵۹,۶۸۹	۴۷۷,۵۶۳	تنها	زن
۵,۰۹۲	۱,۴۷۹	۳,۶۱۶		۱۷۲,۳۸۸	۲۸۹,۷۳۰	زوج	
۲۰,۸۲۱	۵,۰۹۲	۱۵,۷۳۰	۸۹۴,۳۰۱	۵۳۶,۷۹۴	۱,۱۴۰,۴۷۴	کل	

مأخذ: [۲۰].

جدول ۱۴. هزینه سالیانه «مستمری سن» در سال ۲۰۱۷

هزینه (میلیون دلار)			تعداد افراد			سال	
کل	مستمری جزئی	مستمری کامل	بدون مستمری	مستمری جزئی	مستمری کامل	تنها	مرد
۷,۶۱۱	۱,۸۴۰	۵,۷۷۲	۷۰۹,۸۵۹	۱۰۳,۸۹۸	۲۴۳,۹۷۶		
۱۱,۴۱۴	۴,۲۹۲	۷,۱۲۲		۳۲۱,۶۱۸	۳۹۹,۳۸۳	زوج	
۱۵,۹۶۰	۳,۹۴۵	۱۲,۰۱۵	۶۶۹,۹۶۹	۲۲۲,۸۲۱	۵۰۷,۸۷۷	تنها	زن
۹,۴۸۳	۳,۴۴۷	۶,۰۳۵		۲۵۸,۳۰۲	۳۳۸,۴۴۹	زوج	
۴۴,۴۶۸	۱۳,۵۲۵	۳۰,۹۴۳	۱,۴۰۹,۸۲۸	۹۰۶,۶۳۹	۱,۴۸۹,۶۸۵	کل	

مأخذ: همان.

مقایسه ارقام دو جدول نشان دهنده، افزایش تعداد افراد دریافت کننده مستمری کامل و مستمری جزئی به ترتیب ۳۰ درصد و ۶۰ درصد و افزایش هزینه به موجب آن است.

جدول ۱۵ نیز نشان دهنده هزینه مستمری افراد نظامی عضو DVA در سال های ۱۹۹۷ و ۲۰۱۷ است.^۱

۱. به علت جدا بودن بخش های نظامی از دیگر بخش های مستمری، در گزارش ها برای این گروه جدول جداگانه ای لحاظ می شود.

جدول ۱۵. هزینه سالیانه مستمری DVA-۱۹۹۷ و ۲۰۱۷-دلار

کل ۲۰۱۷	کل ۱۹۹۷	بازنشستگان خدمات ۲۰۱۷	بازنشستگان خدمات ۱۹۹۷	مستمری زنان بیوه ۲۰۱۷	مستمری زنان بیوه ۱۹۹۷	مستمری از کار افتادگی ۲۰۱۷	مستمری از کار افتادگی ۱۹۹۷	تعداد افراد
۲۴۷,۲۷۳	۵۹۰,۳۸۶	۱۰۶,۹۷۰	۳۳۷,۸۲۳	۵۱,۳۲۹	۹۳,۴۵۶	۸۸,۹۷۴	۱۵۹,۱۰۷	
۵,۲۹۳	۷,۳۸۵	۲,۲۴۲	۴,۴۵۱	۱,۴۷۵	۱,۴۹۶	۱,۵۷۶	۱,۴۳۸	هزینه سالیانه (میلیون دلار)

مأخذ: همان.

۸-۱-۳. متولیان اجرا و نظارت بر صندوق «مستمری سن»

همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، مستمری سنی از طریق قانون تأمین اجتماعی سال ۱۹۹۱ اداره می‌شود. در این بین اداره خانواده‌ها، مسکن، خدمات اجتماعی و امور بومی استرالیا (FaHCSIA) مسئولیت مدیریت و سیاست‌گذاری در حوزه این طرح را برعهده دارد و سرویس استرالیا یا آژانس سنترلینک در اداره تأمین اجتماعی، مسئول ارائه خدمات دولتی به‌موجب این برنامه در سراسر استرالیا است [۲۲]. اداره خانواده‌ها، مسکن، خدمات اجتماعی و امور بومی استرالیا در سال ۲۰۰۷ با ادغام اداره سابق خانواده، خدمات اجتماعی و امور بومی تأسیس شد. در سال ۲۰۱۳، اداره خدمات اجتماعی^۱ (DSS) ذیل وزارت خانواده و تأمین اجتماعی استرالیا تأسیس گردید. جدول ۱۶ اهم مجموعه وظایف و تعهدات این دو اداره را نشان می‌دهد [۲۲].

جدول ۱۶. حوزه وظایف و اختیارات اداره‌های متولی لایه اول تأمین اجتماعی کشور استرالیا

اداره خانواده‌ها، مسکن، خدمات اجتماعی و امور بومی استرالیا	اداره خدمات اجتماعی
<ul style="list-style-type: none"> سیاست‌ها و برنامه‌های امنیت درآمد برای خانواده‌های دارای فرزند، سرپرستان خانوار و سالمندان و افراد دارای معلولیت و ... سیاست‌های حمایت و تأمین درآمد برای خانواده‌ها، سرپرستان، سالمندان سیاست‌های مرتبط با افراد معلول و ناتوان و سرپرستان خانوار و افراد دارای معلولیت خدمات حمایت از جامعه به‌استثنای برنامه مراقبت از خانه و سیاست‌های حمایت از درآمد برای دانش‌آموزان و کارآموزان ارائه خدمات برای خانوارهای دارای فرزند، معلول و سالمند سیاست‌های توسعه برای سالمندان فعال و معلولین به‌غیر از سیاست‌های استخدامی تأمین بهداشت روانی جامعه ارائه خدمات حمایت از خانواده و کودکان رسیدگی به امور مسکن اجتماعی، کمک‌های دولتی اجاره مسکن و بی‌خانمان‌ها و مسکن به‌صرفه امور مرتبط با بخش‌های غیر انتفاعی و داوطلبانه امکانات مرتبط با مهاجران 	<ul style="list-style-type: none"> سیاست‌ها و برنامه‌های امنیت درآمد برای خانواده‌های دارای فرزند، سرپرستان خانوار و سالمندان و افراد دارای معلولیت و ... سیاست‌های مرتبط با افراد معلول و ناتوان و سرپرستان خانوار و افراد دارای معلولیت خدمات حمایت از جامعه به‌استثنای برنامه مراقبت از خانه و سیاست‌های حمایت از درآمد برای دانش‌آموزان و کارآموزان ارائه خدمات برای خانوارهای دارای فرزند، معلول و سالمند سیاست‌های توسعه برای سالمندان فعال و معلولین به‌غیر از سیاست‌های استخدامی تأمین بهداشت روانی جامعه ارائه خدمات حمایت از خانواده و کودکان رسیدگی به امور مسکن اجتماعی، کمک‌های دولتی اجاره مسکن و بی‌خانمان‌ها و مسکن به‌صرفه امور مرتبط با بخش‌های غیر انتفاعی و داوطلبانه امکانات مرتبط با مهاجران

مأخذ: گردآوری توسط نویسنده.

1. Department of Social Services

در طرح مستمری سنی هر دو هفته مبلغ مستمری بر حسب وضعیت تأهل فرد به حساب آنها توسط سنتر لینک واریز می شود. در حقیقت سنتر لینک طیف گسترده‌ای از خدمات را به افراد مختلف، شامل مهاجران و پناهندگان، افراد فقیر نیز ارائه می کند. این خدمات می تواند شامل جمع آوری اطلاعات از آنها و یا رجوع آنها به نهادهایی باشد که می توانند از آنها حمایت کنند.

در حقیقت، آژانس سنتر لینک با استفاده از سرویس خدمات اطلاعات مالی (FLS)^۱ خود خدمات شناسایی، آموزش و اطلاع رسانی مالی به افراد جامعه ارائه می دهد. مسئولین FLS، راهنمایی کافی به افراد جامعه ارائه می دهند تا آنها در رابطه با سرمایه گذاری ها و مسائل مالی خود در حال و آینده تصمیم گیری کنند. FLS به عنوان یک نهاد مستقل، رایگان و قابل اتکاست که از روش های مختلف همچون سمینارها، تلفن و قرار ملاقات به افراد خدمت ارائه می کند و هدف آن تشویق و کمک به مردم برای حفظ و بهبود سطح زندگی و به حداکثر رساندن درآمد بازنشستگی است. خدمات مشاوره مالی به افرادی که مشکل مالی دارند کمک می کند تا مشکلات مالی خود را رفع کنند و بتوانند آگاهانه انتخاب نمایند. این خدمات ممکن است به صورت موردی باشد (به عنوان مثال مشاوره به افراد) یا می تواند در قالب خدماتی همچون معرفی این افراد به دیگر نهادها، آموزش جامعه، برطرف کردن مشکلات مالی بدهکاران در دادگاهها باشد.

خدمات اضطراری پشتیبانی دولت^۲ نیز برای رفع نیازهای فوری افراد خدمت ارائه می کند. کمک ها اغلب شامل بسته های غذایی و پوشاک، حمل و نقل افراد، هزینه های دارویی، کمک به محل اقامت، پرداخت قبض ها، کمک های بودجه ای و گاهی پول نقد است. از طرف دیگر، متقاضیان سنتر لینک اگر دارای مشکلات شخصی یا خانوادگی باشند (مانند مشکلات روانی) می توانند از طریق شبکه مددکاری اجتماعی سنتر لینک به خدمات مشاوره دسترسی پیدا کنند [۱۳].

۳-۲. سایر مزایای ارائه شده ذیل لایه اول

علاوه بر مزایای طرح مستمری سنی و مکمل های اعطایی ذیل آن، در لایه اول نظام درآمد بازنشستگی کشور استرالیا همان طور که در بخش ۳ اشاره شد، مزایای دیگری همچون کمک هزینه دولتی اجاره مسکن، پرداختی برای حمایت از درآمد شامل پرداختی به جویندگان کار، پرداختی برای حمایت از، معلولین و از کارافتادگان، پرداختی خانوار و در نهایت پرداخت های انتقالی غیر نقدی نیز وجود دارد. در این بخش به اهم این طرح ها خواهیم پرداخت.

۳-۲-۱. کمک هزینه دولتی اجاره مسکن^۳

به موجب این کمک هزینه زمانی که اجاره پرداختی توسط فرد واجد شرایط دریافت مستمری سنی (AP) بیشتر از آستانه معین باشد، کمک هزینه اجاره دولتی ۷۵ درصد آن را تا سقفی مشخص پرداخت می کند. آستانه واجد شرایط برای یک فرد مجرد بدون فرزند وابسته برابر با ۱۲۴,۶۰ دلار در هر دو هفته است. حداکثر پرداخت کمک هزینه اجاره دولتی در هر دو هفته ۱۳۹,۶۰ دلار برای اجاره هایی به میزان ۳۱۰,۷۳ دلار یا بیشتر در هر دو هفته است. در این بین، مقدار مزایا و آستانه های متفاوتی برای زوج ها، افراد دارای مسکن مشترک و افراد دارای فرزندان تحت تکفل، اعمال می شود. سالیانه حداکثر مبلغ پرداختی و آستانه اجاره با استفاده از شاخص CPI در ماه های مارس و سپتامبر تعدیل می گردد.

باین حال، اکثر واجدین شرایط دریافت مستمری سنی صاحب خانه هستند. آمار مربوط به سال ۲۰۱۹ وزارت خدمات اجتماعی استرالیا نشان می دهد، ۷۳ نفر از اعضای این طرح دارای خانه شخصی بوده اند و ۱۴ درصد از آنها کمک هزینه اجاره برای تأمین هزینه های اجاره محل سکونت خود دریافت کرده اند؛ همچنین ۵ درصد در مراکز مراقبت از سالمندان و ۴ درصد در خانه های عمومی زندگی می کنند. در سال ۲۰۱۹، حدود ۱۳۳,۸۰۰ زن مجرد، ۸۶,۸۰۰ مرد مجرد و ۷۹,۵۰۰ زوج علاوه بر مستمری سنی خود، کمک اجاره دولتی دریافت کرده اند.

1. Financial Information Service
2. The Government's Emergency Relief Services
3. Commonwealth Rent Assistance

۳-۲-۲. پرداختی برای حمایت از درآمد^۱

این پرداختی در لایه اول نظام درآمد بازنشستگی کشور استرالیا با هدف حفظ و حراست از سطوح درآمدی افرادی ناملازمات اقتصادی و اجتماعی تعبیه شده است. مطابق این رویکرد می‌توان مزایای اعطایی طی طرح مستمری سنی را نیز ذیل این پرداختی تعریف کرد؛ چراکه این مستمری در نتیجه کاهش توانایی فرد در ادامه اشتغال و تأمین درآمد پرداخت می‌شود. از جمله مهم‌ترین مزایای اعطایی ذیل این طرح می‌توان به پرداختی به جویندگان کار، مزایای سرپرستی و پرداختی برای حمایت از کارافتادگان و یا معلولین که در ادامه به جزئیات آن خواهیم پرداخت، اشاره کرد.

۳-۲-۲-۱. پرداختی به جویندگان کار^۲

کمک هزینه شروع مجدد^۳ و کمک هزینه جوانان^۴ از اصلی‌ترین پرداخت‌های حمایتی این طرح محسوب می‌شود. این طرح با هدف گذاری افراد جویای کار فاقد شغل که در سن کار قرار دارند، سعی در ارائه حمایت لازم جهت تأمین موقت فرد در دوران بیکاری اش می‌کند. در حقیقت مزایای دو طرح صدرالذکر همان بیمه بیکاری بوده که دولت برای تأمین افراد با شرایط خاص در نظر گرفته است. نکته حائز اهمیت در این طرح آن است که جویندگان کار باید هر دو هفته به مراکز مشخص شده از سوی دولت مراجعه کرده و از طریق مشاوران مستقر در واحدها، لیست کارهای مرتبط با سطح تخصص و علاقه خود را بررسی کنند تا در صورت یافتن موقعیت مناسب بتوانند کار خود را در موقعیت جدید شروع کنند [۲۶].

الف) کمک هزینه جوانان

کمک هزینه افراد جویای کار مختص به جوانان، شامل افراد بین ۱۶ تا ۲۱ سال که به دنبال کار هستند، می‌شود. در این بین، کمک هزینه جوانانی که هنوز مستقل نشده‌اند، مبتنی بر آزمون درآمد خانواده آنهاست. پرداختی پایه این کمک هزینه به شرح جدول ۱۷ است [۲۷]:

جدول ۱۷. کمک هزینه جوانان (به ازای هر دو هفته، دلار)^۵

وضعیت	نرخ پایه پرداختی ^۶
زیر ۱۸ سال، غیرمستقل	۱۹۰.۵
زیر ۱۸ سال، مستقل	۲۴۸.۱
۱۸ سال به بالا، مستقل	۳۴۸.۱۰
۱۸ سال به بالا، غیرمستقل	۲۲۹.۱
تنها، با فرزند	۴۵۶
زوج، بدون فرزند	۳۴۸.۱
زوج، با فرزند	۳۸۲.۲

مأخذ: [۲۱].

1. Payment for Income Support
2. Jobseeker Payment
3. Newstart Allowance
4. Youth Allowance

۵. به دلیل شرایط کرونا، پرداختی موقتی به مبلغ ۱۵۰ دلار به طور ثابت به ازای هر دو هفته به تمام گروه پرداخت شد.
۶. کمک هزینه اجاره نیز می‌تواند به این مبالغ اضافه شود.

ب) کمک هزینه شروع مجدد

شرایط احراز برای دریافت کمک هزینه شروع مجدد به شرح زیر می باشد و نرخ پرداختی آن در جدول ۱۸ اشاره شده است.

- سنی بین ۲۲ سال تا سن احراز طرح مستمری سنی داشته باشید،
- آزمون دارایی و درآمد را بدهید،
- حائز شرایط قوانین افراد مقیم باشید.

مبالغ ذکر شده در سال ۲۰۲۱ به دلیل شرایط کرونا، پرداختی بیشتری را به افراد شامل می شود که این مبلغ، شامل ۱۵۰ دلار به طور ثابت به ازای هر دو هفته به تمام گروه های پرداختی است.

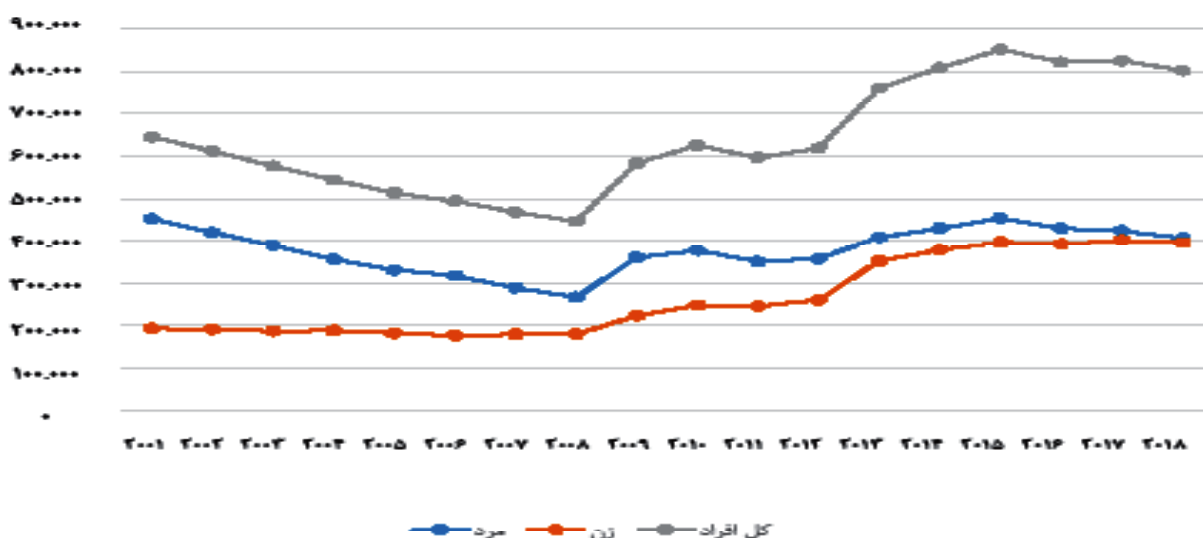
جدول ۱۸. کمک هزینه شروع مجدد (به ازای هر دو هفته، دلار)

موقعیت	حداکثر پرداختی
تنها، بدون فرزند	۷۱۵ (مقدار پایه + ۱۵۰ پرداخت اضافه برای کرونا)
تنها، با فرزند	۷۶۲ (مقدار پایه + ۱۵۰ پرداخت اضافه برای کرونا)
تنها، بالای ۶۰ سال، بعد از ۹ ماه	۷۶۲ (مقدار پایه + ۱۵۰ پرداخت اضافه برای کرونا)
زوج (هرکدام)	۶۶۰,۸۰ (مقدار پایه + ۱۵۰ پرداخت اضافه برای کرونا)

مأخذ: همان.

شکل ۱۹ روند تعداد افراد واجد شرایط دریافت مزایای بیمه بیکاری شامل کمک هزینه جوانان یا شروع مجدد آن را برای سال های ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۸ نشان می دهد.

شکل ۱۹. نمودار تعداد افراد دریافت کننده بیمه بیکاری به تفکیک زن و مرد

مأخذ: [۲۱].

شکل ۱۹ نشان می‌دهد، در سال ۲۰۱۸، ۵٫۲ درصد کل جامعه مزایای بیکاری دریافت کرده‌اند که این نرخ، ۵٫۱ درصد در میان زنان و ۵٫۳ درصد در میان مردان بوده است. در سال ۲۰۱۸، تعداد کل افراد دریافت‌کننده بیمه بیکاری برابر با ۸۰۰ هزار نفر شامل ۴۰۶ هزار نفر مردان و ۳۹۵ هزار نفر زنان است [۲۶].

در سال ۲۰۱۸، ۲۵ درصد از دریافت‌کنندگان مزایای بیکاری (شامل کمک‌هزینه جوانان و کمک‌هزینه شروع مجدد است)، این حمایت را برای کمتر از یک سال، ۲۶ درصد برای ۲ الی ۵ سال و ۳۴ درصد برای ۵ سال یا بیشتر دریافت کرده‌اند [۲۸].

۲-۲-۳. مزایای سرپرستی^۱

این برنامه حمایتی برای پوشش بخشی از هزینه‌های فرزندان و کمک به والدین برای اختصاص زمان کافی جهت تربیت آنها در بخش پرداختی‌های مربوط به حمایت از درآمد تعبیه شده است. در حقیقت این برنامه حمایتی که به والدین پرداخت می‌شود، حاشیه امن برای والدین جهت اختصاص زمان کافی پرورش فرزندشان است. در این طرح همچنین فقط یکی از والدین یا سرپرست‌ها می‌تواند سرپرست اصلی باشد و هزینه پرداختی را دریافت کنند. در این بین، والدین تنها و والدین به ترتیب امکان دریافت این پرداختی را تا سن ۶ و ۸ سالگی فرزندان‌شان دارند [۲۶]. شرایط احراز دریافت این مزایا شامل سکونت در استرالیا طی آزمون استطاعت، اعلام سطح درآمد پیش از تولد فرزند و داشتن فرزند زیر ۸ سال برای والدین تنها و فرزند زیر ۶ سال برای والدین غیرتنهاست.

مزایای این حمایت مشمول مالیات بوده که به‌طور دو هفته یک‌بار و حداکثر مقدار آن به شرح زیر است:

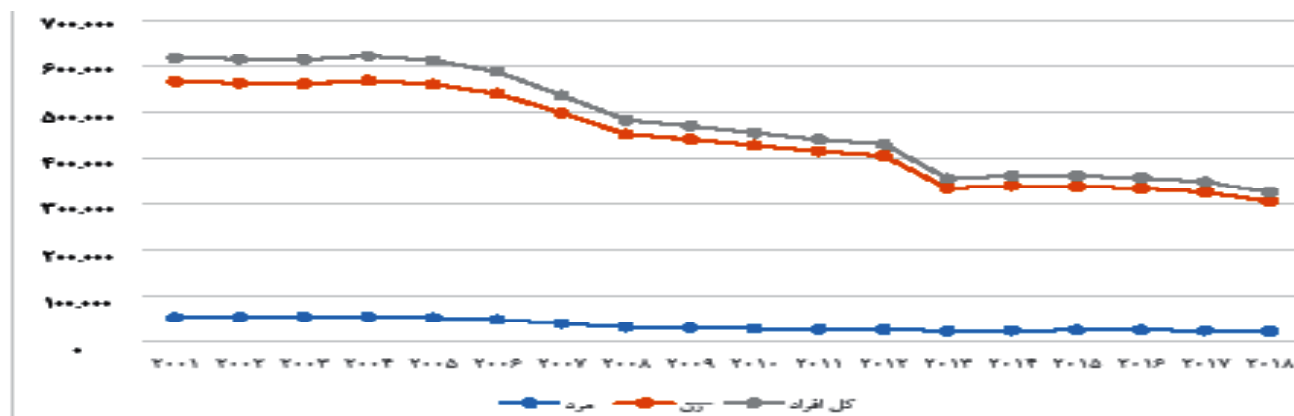
■ فرد مجرد- تا سقف ۹۱۵٫۴۰ دلار و ۲۶٫۲۰ دلار مکمل بازنشستگی،

■ والدین غیرتنها- تا سقف ۶۰۸٫۷۰ دلار،

■ والدین تنها- تا سقف ۷۱۸٫۶۰ دلار.

شکل ۲۰، والدین دریافت‌کننده مزایای سرپرستی را برای دوره ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۸ نشان می‌دهد.

شکل ۲۰. نمودار والدین دریافت‌کننده مزایای سرپرستی بین سن ۱۸ الی ۶۴ سالگی - ۲۰۱۸-۲۰۰۱ (درصد)

مأخذ: همان.

آمارها نشان می‌دهد، ۲۴ درصد افراد کمتر از ۲ سال و ۴۵ درصد افراد بیشتر از ۵ سال مزایای سرپرستی را دریافت کرده‌اند.

۳-۲-۲-۳. پرداختی برای حمایت از معلولین و از کارافتادگان

در این طرح درجات مختلفی از ناتوانی و از کارافتادگی شامل اختلال و محدودیت عملکرد تا از دست دادن کامل آن، تعریف شده است. این معلولیت‌ها و از کارافتادگی‌ها می‌تواند از علت‌هایی همچون اختلالات ژنتیک، بیماری‌ها، حوادث، پیری، آسیب‌ها یا ترکیبی از آنها ایجاد شود. این ناتوانی ناظر بر اختلال در عملکرد بدن (شامل عملکرد ذهنی) و نقص عضو مانند از دست دادن بینایی، شنوایی، اختلال در روحیه، گفتار و... است. از این رو، مفهوم از کارافتادگی در کشور استرالیا طیف وسیع‌تری از مفاهیم را دربر می‌گیرد.

این نقوص بر فرایند آموزشی و شغلی افراد اثر گذاشته و منجر به کاهش توانایی فرد در کسب درآمد و اداره هزینه‌های وی می‌شود؛ بنابراین، فرد مذکور در نظام تأمین اجتماعی استرالیا واجد شرایط دریافت حمایت می‌گردد. گزارش منابع انسانی کشور استرالیا نشان می‌دهد، در سال ۲۰۱۸ بیش از ۴ میلیون فرد از کارافتاده در جامعه شناسایی شده که حدود ۱۵ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند.

آمارها مبین آن است که با افزایش سن، میزان از کارافتادگی نیز افزایش می‌یابد. نزدیک به ۱۲ درصد افراد در سن پایین‌تر از ۶۵ سال دچار از کارافتادگی هستند و این آمار برای افراد بالای ۶۵ سال به ۵۰ درصد می‌رسد [۲۱].

به‌طور کلی، خدمات حمایت ویژه معلولیت (از کارافتادگی) به‌طور عمده برای افراد زیر ۶۵ سال هدف گذاری شده؛ اما حمایت برای افراد بالای ۶۵ سال نیز مهیا شده است. حمایت ویژه از کارافتادگان علاوه بر پرداخت نقدی شامل موارد زیر در این طرح می‌شود:

- وسایل کمکی به معلولین (شامل ویلچر و...)
- مدیریت‌های موردی و فردی به معلولین،
- خدمات به کودکان دارای مشکل،
- توسعه مهارت‌های زندگی،
- حمایت برای زندگی در جامعه،
- خدمات کارآیی و ...

خدمات حمایت ویژه معلولیت (از کارافتادگی) با عنوان طرح بیمه ملی معلولین (NDIS)^۱ شناخته می‌شود. جدول ذیل توزیع درآمد افراد دارای معلولیت را در گروه‌های مختلف سنی نشان می‌دهد.

جدول ۱۹. توزیع درآمد افراد دارای معلولیت و افراد فاقد در گروه‌های سنی مختلف - ۲۰۱۹

منبع اصلی درآمد	با معلولیت	بدون معلولیت
درآمد براساس حقوق و دستمزد	۲۴٪	۷۱٪
سن ۱۵-۲۴ سال	۴۸٪	۸۳٪
سن ۲۵-۶۴ سال	۴۲٪	۸۰٪
بالای ۶۵ سال	۳۹٪	۱۲٫۹٪
درآمد مستمری دولتی و امتیازات	۵۶٪	۱۳٪
سن ۱۵-۲۴ سال	۴۴٪	۱۱٪
سن ۲۵-۶۴ سال	۴۲٪	۷٫۴٪
بالای ۶۵ سال	۷۰٪	۴٫۹٪

مأخذ: [۲۹].

1. National Disability Insurance Scheme (NDIS)

جدول ۱۸ نشان می‌دهد، بیش از ۷۱ درصد درآمد افرادی که معلولیت ندارند، از محل دستمزد و حقوق شکل می‌گیرد و این رقم برای افراد ۱۵ تا ۶۵ سال بیش از ۸۰ درصد می‌باشد و برای افراد بالای ۶۵ سال این رقم ۱۲ درصد است. اما برای افراد دارای معلولیت (از کار افتاده) منبع درآمد از محل دستمزد در کل ۲۴ درصد بوده و برای سنین ۱۵ تا ۶۴ سال نزدیک ۵۰ درصد می‌باشد و برای افراد بالای ۶۵ سال ۴ درصد است. همچنین جدول فوق نشان می‌دهد، مستمری دولتی حدود ۵۰ درصد درآمد سالمندان سالم را به خود اختصاص می‌دهد که این رقم برای سالمندان دارای معلولیت (از کار افتاده) به رقم ۷۰ درصد می‌رسد.

مطابق گزارش منابع انسانی استرالیا، حدود ۷۴۶ هزار نفر از افراد بالای ۱۶ سال، حمایت‌های معلولیت (از کار افتادگی) دریافت می‌کنند که حدود ۹۰ درصد آنها در بازه سنی ۱۶ تا ۶۴ هستند. در این طرح افراد براساس سن و داشتن فرزند از نرخ‌های متفاوت مزایا برخوردار می‌شوند. آستانه سنی مشخص‌کننده سطح مزایای اعطایی در این طرح ۲۱ سال در نظر گرفته شده است و نرخ‌های پرداختی دو بار در سال در ماه‌های مارس و سپتامبر تعدیل می‌شوند. جدول ذیل میزان پرداختی به افراد دارای معلولیت با سن کمتر یا بیشتر از ۲۱ سال را نشان می‌دهد.

جدول ۲۰. پرداخت به افراد دارای معلولیت (از کار افتاده) بالای ۲۱ سال - ۲۰۱۹

پرداختی دو هفته یک‌بار (دلار)	فرد تنها	زوج (به ازای هر زوج)	زوج به صورت ترکیبی	زوج به صورت جدا، به دلیل بیماری
بیشترین نرخ پایه	۸۶۰,۶	۶۴۸,۷۰	۱۲۹۷,۴۰	۸۶۰,۶۰
بیشترین مکمل بازنشستگی	۶۹,۶۰	۵۲,۵۰	۱۰۵	۶۹,۶۰
مکمل انرژی	۱۴,۱۰	۱۰,۶۰	۲۱,۲۰	۱۴,۱۰
کل مبلغ	۹۴۴,۳۰	۷۱۱,۸۰	۱۴۲۳,۶۰	۹۴۴,۳۰

مأخذ: [۲۱].

مطابق اطلاعات مندرج در جدول ذیل، افراد دارای معلولیت که بیشتر از ۲۱ سال سن داشته باشند - حتی اگر ۶۵ سال داشته باشند - مبلغی با عنوان حمایت از معلولین (از کار افتاده) به آنها پرداخت می‌شود. این مزایا برای افراد مجرد برابر با ۹۴۴ دلار و برای افراد متأهل برابر با حدود ۷۱۱ دلار به صورت جداگانه و ۱۴۲۳ دلار در مجموع می‌باشد. در این بین، اگر فرد متأهلی به هر دلیلی تنها زندگی کند مزایای قابل اعطا به موجب طرح حاضر برابر ۹۴۴ دلار خواهد بود.

جدول ۲۱. پرداخت به افراد دارای معلولیت (از کار افتاده) زیر ۲۱ سال - ۲۰۱۹

موقعیت فرد	حداکثر پرداختی برای هر دو هفته (دلار)
تنها، جوان‌تر از ۱۸ سال و وابسته	۳۸۵,۱۰
تنها، جوان‌تر از ۱۸ سال و مستقل	۵۹۴,۴۰
تنها، بین ۱۸ تا ۲۰ و وابسته	۴۳۶,۵۰
تنها، بین ۱۸ تا ۲۰ و مستقل	۵۹۴,۴۰
یک فرد از یک زوج، و جوان‌تر از ۲۱ سال	۵۹۴,۴۰

مأخذ: همان.

۱. پیش‌تر اشاره شد که برخی افراد حتی پس از احراز شرایط بازنشستگی کماکان در بازار کار باقی می‌مانند.
۲. افراد دارای معلولیت و از کار افتاده بالای ۶۴ سال در طرح مستمری سنی پوشش داده می‌شوند.

جدول ۲۱ نشان می‌دهد، در خصوص افراد کمتر از ۱۲ سال سن و وضعیت استقلال وی از خانواده در تعیین میزان مزایای این طرح مؤثر است. آمارهای اداره منابع انسانی دولت استرالیا نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۹ حدود ۸۲ درصد از دریافت‌کنندگان مستمری افراد دارای معلولیت (از کارافتادگی) که در بازه سنی ۶۴-۱۶ قرار دارند، حداقل ۵ سال و ۵۳ درصد بیش از ۱۰ سال مزایا دریافت کرده‌اند. در کنار دو طرح پرداختی به جویندگان کار و پرداختی برای حمایت از کارافتادگان و افراد دارای معلولیت در طرح حمایت از درآمد، شاهد مجموعه پرداختی به منظور مراقبت از سالمندان^۱ نیز هستیم. مزایای این طرح به افرادی تعلق می‌گیرد که شخصاً برای حداقل ۶ ماه در منزل خود به صورت دائمی از فرد دارای معلولیت و یا سالمند مراقبت می‌کنند.

۳-۲-۳. پرداختی‌های غیرنقدی

طرح مستمری سنی به‌عنوان یک شبکه ایمن در سیستم درآمد بازنشستگی، متضمن تأمین حداقل استاندارد زندگی در دوران بازنشستگی است. اما در کنار مزایای این طرح، بازنشستگان با طیف وسیعی از خدمات و امتیازات دولتی نیز حمایت می‌شوند. در حقیقت، علاوه بر پرداختی‌ها و حمایت‌های نقدی موجود در لایه اول، در نظام تأمین اجتماعی دولت استرالیا، به دریافت‌کنندگان طرح حمایت از درآمد و افراد کم‌درآمد امتیازاتی نیز اعطا می‌شود.

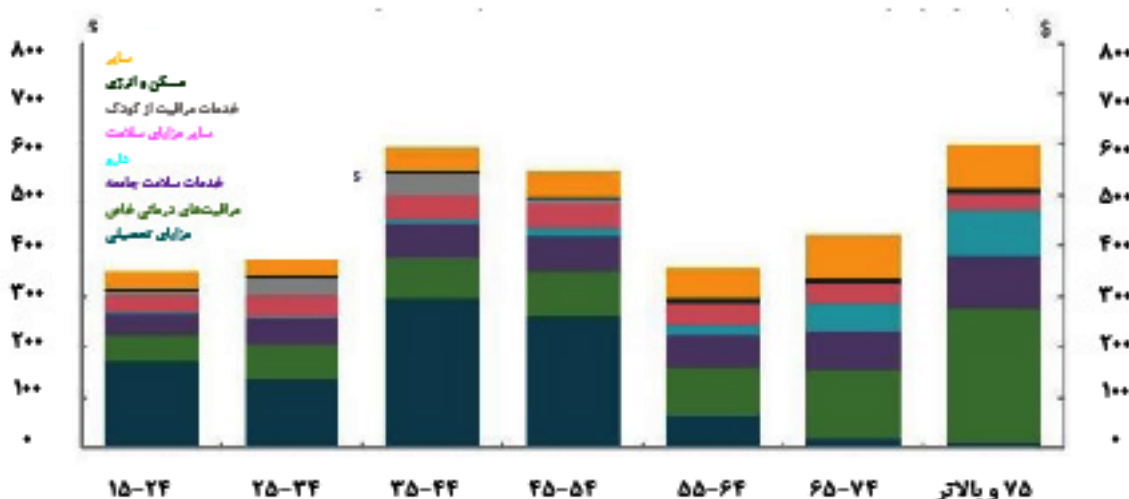
بازنشستگان استرالیایی به خدمات بهداشتی، مراقبت از سالمندان و سایر خدمات دولتی که ارزش آنها بیش از حداکثر نرخ مستمری سنی است، دسترسی دارند. استرالیایی‌های مسن‌تر نیز نسبت به افراد شاغل با درآمدهای مشابه، مالیات کمتری می‌پردازند و برای طیف وسیعی از هزینه‌ها امتیازاتی دریافت می‌کنند. اکثر استرالیایی‌های ۶۵ ساله و بالاتر نیز دارای سطوح بالایی از مالکیت خانه هستند که این امر باعث کاهش هزینه‌های جاری مسکن آنها می‌شود. از این رو، این دست امتیازات برای درک بهتر مزایای اعطایی به سالمندان کشور استرالیایی نظام تأمین اجتماعی این کشور باید بررسی شود. گزارش خزانه‌دار استرالیا نشان می‌دهد؛ زمانی که اشکال مختلف حمایت در محاسبات لحاظ می‌شود، اکثر خانوارهای بازنشسته بالاتر از خط فقر قرار می‌گیرند. در این بین، افراد مستثنی‌شده شامل افراد فاقد مسکن و بازنشستگان پیش از موعد هستند. گفتنی است این امتیازات و خدمات یارانه‌ای غیرنقدی در دو سطح فدرال و ایالتی در سیستم پرداخت می‌شود [۵].

مجموعه این خدمات که شامل خدمات سلامت، درمان و مراقبت از سالمندان رایگان یا یارانه‌ای می‌شود منحصر به افراد بازنشسته نبوده و نقش مؤثری بر رفاه آحاد جامعه در کل نظام تأمین اجتماعی ایفا می‌کند. در حقیقت این مزایا که عمدتاً به نوع کالایی موسوم هستند؛ به افراد در گروه‌های سنی مختلف و بازنشستگان با سطوح مختلف درآمدی پرداخت می‌شود؛ از این رو برای سایر افراد جامعه نقش کلیدی دارد. این در حالی است که علاوه بر آن که یک منبع مهم حمایت از بازنشستگان کم‌درآمد محسوب می‌شوند، به‌عنوان یک مکمل برای بازنشستگان با درآمد بالاتر عمل می‌کند [۳۰].

گفتنی است، نوع خدمات و درجه استفاده از آن با افزایش سن خانوارها تغییر می‌کند. خانواده‌های جوان‌تر از طریق مزایای مرتبط با آموزش ابتدایی، متوسطه و عالی، حمایت غیرنقدی قابل توجهی دریافت می‌کنند. خانوارهای مسن‌تر از طریق خدمات بهداشتی، پرداخت انتقالی غیرنقدی قابل توجهی دریافت می‌کنند. شکل ۲۱ جزئیات مربوط به سبد و ارزش خدمات اعطایی به افراد در گروه‌های سنی مختلف را نشان می‌دهد.

شکل ۲۱. نمودار ارزش هفتگی پرداخت انتقالی دولت در قالب کالابر حسب گروه‌های سنی - دلار - ۲۰۱۸

مأخذ: [۳۱].

نقل و انتقالات اجتماعی کالاها و خدمات اقلامی هستند که به صورت رایگان یا با قیمت یارانه‌ای توسط دولت ارائه می‌شوند. مزایای تحصیلی شامل تحصیل پایه، تحصیلات عالی و سایر مزایای تحصیلی است. «سایر مزایای سلامت» شامل تخفیف بیمه درمانی خصوصی و سایر مزایای بهداشتی است.

شکل ۲۱ ارزش و نوع پرداخت انتقالی دولت در قالب کالا را به صورت هفتگی برای گروه‌های مختلف سنی نشان می‌دهد. این پرداخت انتقالی شامل مزایای تحصیلی، مراقبت‌های درمانی خاص، خدمات سلامت جامعه، دارو، سایر مزایای سلامت، خدمات مراقبت از کودک، مسکن و انرژی، و... می‌شود. برای خانوار ۵۵ سال و بالاتر، عمده پرداخت‌های انتقالی اعطایی در بخش سلامت و درمان است که شامل مراقبت‌های درمانی خاص، خدمات سلامت جامعه و دارو می‌باشد، اما برای افراد زیر ۵۴ سال مزایای تحصیلی، سهم قابل ملاحظه‌ای دارد. متوسط ارزش هفتگی این پرداخت انتقالی حدود ۳۵۰ دلار در سن ۶۴-۵۵ برای هر هفته بوده که تا حدود ۶۰۰ دلار برای افراد ۷۵ سال به بالا در هر هفته افزایش نیز می‌یابد.

در نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا همچنین کارت امتیاز بازنشستگی به طور خودکار برای واجدین شرایط دریافت مستمری سنی، والد تنها در طرح مزایای سرپرستی و مستمری حمایت از کارافتادگی صادر می‌شود. همچنین افراد بالای ۶۰ سال که بیش از ۳۹ هفته به طور مداوم یک (یا ترکیبی) از پرداختی جویندگان کار، کمک هزینه بیماری و کمک هزینه بیوه را دریافت کرده‌اند نیز واجد شرایط دریافت کارت امتیاز بازنشستگی هستند. مطابق آمار اداره خدمات اجتماعی در سال ۲۰۱۹، حدود ۲,۶۴۹,۰۰۰ نفر بالای ۶۵ سال دارای کارت امتیاز بازنشستگی هستند [۱۳].

مجموعه امکانات مربوط به دارندگان این کارت و افراد تحت تکفل آنها به شرح زیر است:

- خرید ارزان تر داروهای مشخص،
 - کاهش هزینه‌های پزشکی خارج از بیمارستان،
 - قرار ملاقات پزشک عمومی بدون انتظار در صف به تشخیص پزشک،
 - ارزیابی شنوایی و توان بخشی شنوایی رایگان، از جمله تهیه سمعک.
- در کنار کارت امتیاز بازنشستگی که به طور خودکار برای واجدین شرایط برخی از طرح‌های حمایتی صادر می‌شود؛ کارت دولتی سلامت

سالمندان^۱ نیز به استرالیایی‌های بالاتر از سن احراز برای دریافت مستمری سنی که از پرداختی‌های مختص به حمایت از درآمد برخوردار نیستند، اعطا می‌شود. این کارت برخلاف کارت امتیاز بازنشستگی، نه به صورت خودکار بلکه با درخواست فرد واجد شرایط صادر می‌گردد. از جمله شرایط احراز دریافت کارت مذکور، آزمون درآمد با آستانه ۵۵۸۰۸ دلار در سال برای مجردها و ۸۹۲۹۰ دلار در سال برای زوج‌ها با احتساب کمک هزینه‌های اضافی برای هر فرزند تحت تکفل است. همچنین دریافت این کارت به آزمون دارایی احتیاجی ندارد. آستانه‌های مربوط به آزمون درآمد، هر ساله در ماه سپتامبر مطابق با شاخص قیمت مصرف‌کننده تعدیل می‌شوند. افرادی که دارای کارت دولتی سلامت سالمندان هستند، به استثنای خدمات شنوایی، به همان امتیازات اعطایی دولت استرالیای ذیل کارت امتیازات بازنشستگی، دسترسی دارند [۵].

۱-۳-۲-۳. وام بازنشستگی

طرح وام بازنشستگی در سال ۱۹۸۵ به منظور حفظ سطح استاندارد زندگی در دوران بازنشستگی مطرح شد. در این طرح بستر لازم جهت دریافت وام معاف از مالیات از سوی دولت فدرال برای واجدین شرایط فراهم شد. این طرح^۲ در سال ۲۰۱۹ مورد اصلاحات گسترده دولت قرار گرفت؛ به گونه‌ای که مزایای این طرح به بازنشستگان دارای اموال^۳ نیز تسری داده شد. یک مستمری‌بگیر واجد شرایط (یا شریک زندگی او) به موجب این طرح می‌تواند سطح مستمری همراه با وام بازنشستگی خود را به ۱۵۰ درصد حداکثر نرخ مستمری سنی دو هفته‌ای، افزایش دهند. در این بین، بازنشستگان دارای بودجه شخصی می‌توانند کل مبلغ ۱۵۰ درصد حداکثر نرخ مستمری سنی در هر دو هفته را به عنوان وام دریافت کنند. از این رو مبلغ وام برابر با ۳۶۱۲۱٫۸۰ دلار در سال برای مجردها و ۵۴۴۵۱٫۸۰ دلار در سال برای زوج‌هاست. براساس این طرح، پرداخت‌های اضافی بالاتر از مستمری سنی به عنوان بدهی تضمین شده در برابر املاک و مستغلات متعلق به شخص تعلق می‌گیرد. نرخ بهره بدهی در سال ۲۰۲۰ برابر با ۴٫۵ درصد است. دولت معمولاً این بدهی را زمانی که دارایی تضمین‌کننده وام فروخته می‌شود، یا پس از فوت شخص از دارایی شخص، وصول می‌نماید. همچنین این طرح داوطلبانه است و افراد می‌توانند هر زمان که بخواهند انصراف دهند. کل وام این صندوق به چند عامل، سن هر فرد، سن شرکای زندگی آنها و ارزش املاک و مستغلات آنها بستگی دارد. بازپرداخت این وام شامل مبلغ وام، بهره تعلق گرفته و برخی از هزینه‌های قانونی می‌گردد [۱۷].

۴. نظام مالیاتی

هدف این بخش مروری بر چند اجمالی بر سیستم مالیاتی کشور استرالیاست. تبیین نظام مالیاتی به عنوان مهم‌ترین منابع تشکیل‌دهنده بودجه دولت، ما را در قضاوت منطقی‌تر در خصوص حدود دخالت و هزینه‌کرد دولت در بخش تأمین اجتماعی یاری می‌کند. در این بخش به ارائه مقدمه‌ای گسترده از چارچوب سیستم مالیاتی کشور استرالیا می‌پردازیم. در این بین کشورهای مشترک‌المنافع که پیش‌تر نیز اشاره شد، همان دولت فدرال (یا ملی) استرالیا را تشکیل می‌دهند که می‌تواند بر همه مؤدیان استرالیایی مالیات اعمال کند. در استرالیا فرایند مالیات‌ستانی براساس یک مدل خودارزیاب است که در آن مالیات‌دهندگان مسئول تسلیم اظهارنامه مالیاتی خود هستند. در این راستا، افراد و شرکت‌ها ملزم به ارائه سالیانه اظهارنامه مالیاتی خود هستند، که در خصوص شرکت‌ها علاوه بر اظهارنامه مالیاتی، تسلیم اوراق مختص به مالیات بر کالا و خدمات و مالیات‌های تکلیفی نیز الزامی است. در این سیستم به صورت تصادفی صحت اظهارنامه‌های توسط اداره مالیات استرالیا مورد بررسی قرار می‌گیرد و عمدتاً مبنای اصلی بر صحت همه اظهارنامه‌هاست. به طور کلی، مالیات‌های پرداختی در نظام مالیاتی کشور استرالیا براساس نرخ‌های اصابت به شرح شکل ۲۲ است [۳۲] و [۳۳].

1. Commonwealth Seniors Health Card

۲. این طرح امروزه به طرح دسترسی به سهام خانه معروف است.

۳. بازنشستگان دارای املاک و مستغلات (Home Equity Access Scheme).

۴. این نرخ توسط وزیر خدمات اجتماعی وضع می‌شود.

مآخذ: [۳۲] و [۳۳].

سیستم مالیاتی استرالیا در حقیقت ترکیبی از مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم است که بسته به نوع مالیات توسط دولت ملی و یا ایالتی وضع می‌گردد. در این بخش به شرح هر یک خواهیم پرداخت.

۴-۱. مالیات‌های فدرال (ملی)

دولت فدرال استرالیا صلاحیت دارد تا بر درآمد حاصل از تمام منابع ساکنان استرالیا و درآمد حاصل از بسترهای مهیا شده در استرالیا برای افراد غیر مقیم مالیات اخذ نماید. در استرالیا ویژگی‌هایی برای افراد یا شرکت‌های مقیم در کشور تعیین شده است تا بتوان آنها را به سادگی برای اهداف مالیاتی غربال کرد. همچنین منشأهای درآمد و سود شرکت‌ها و تعیین آن امر که از محل کسب و کار و یا محل استقرار حاصل شده است، در استرالیا از قاعده‌ای مشخص برخوردار است. در این بین، مجموعه معاهدات مالیاتی میان استرالیا و سایر کشورها جهت جلوگیری از وضع مالیات مضاعف منعقد می‌شود تا مالیات تنها یک‌بار به میزان معین وضع شود.^۱ مالیات‌های فدرال شامل انواع مالیات بر درآمد و مالیات بر مصرف که همان مالیات بر کالا و خدمات است، می‌شود.

۴-۱-۱. مالیات بر درآمد^۲

در این نوع مالیات، مأخذ اصلی درآمد مشمول مالیات است که عموماً از تفاضل میان کل درآمد قابل ارزیابی فرد منهای هرگونه هزینه قابل قبول (کسور مجاز)^۳ است. در این بین، اگر شخص حقیقی یا حقوقی در سال مالیاتی متحمل زیان شود، امکان تهاتر زیان در نظام مالیاتی کشور استرالیا به سال‌های آینده وجود دارد. گفتنی است، درآمد قابل ارزیابی شامل مواردی مانند حقوق، دستمزد، درآمد حاصل از تجارت، بهره، اجاره و سود سهام می‌باشد. کسور نیز عموماً شامل هزینه‌هایی می‌شود که علاوه بر کسور خاص مجاز مندرج در قانون در جریان کسب درآمد یا تولید، فرد متحمل شده است. در این فرایند هزینه‌های شخصی یا هزینه‌های سرمایه‌ای به عنوان هزینه‌های قابل قبول شناسایی نمی‌شود. باین حال، در صورت احراز شرایط خاص، امکان تسویه زیان در مقابل سایر انواع درآمد برای افراد و یا شرکت‌ها وجود دارد. اداره مالیات استرالیا (ATO)^۴ وظیفه اخذ این مالیات از استرالیایی‌های شاغل در هر سال مالیاتی را دارد. در استرالیا، سال‌های مالیاتی از ۱ ژوئیه تا ۳۰ ژوئن سال بعد ادامه دارد [۳۴].

این نوع مالیات شامل مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی (PIT)،^۵ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی یا شرکت‌ها (CIT)^۶ می‌شود. در ساختار

۱. عمدتاً در مبادلات بین‌المللی مسئله مالیات مضاعف مطرح می‌شود. در این فرایند اغلب مکان انعقاد قرارداد به عنوان منشأ اصلی شناسایی می‌شود، اما ممکن است بسته به شرایط تغییراتی در این قوانین گسترده وجود داشته باشد. در این شرایط ممکن است یک مقدار درآمد در دو کشور مختلف مشمول مالیات شود.

2. Taxes on Income

3. Deductible Cost

4. Australian Tax Office (ATO)

5. Personal Income Tax/ Individual Income Tax

6. Corporate Income Tax

نظام مالیاتی کشور استرالیا مالیات بر عایدی سرمایه (CGT)^۱ نیز از نرخ و براکت‌های تعیین در مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی تبعیت می‌کند.

۱-۱-۱. مالیات بر عایدی سرمایه

این نوع مالیات بر سود حاصل از فروش دارایی‌ها وضع می‌شود و مبتنی بر قوانین خاص ارزیابی سود سرمایه است. در این نوع مالیات، دارایی‌های مشمول CGT شامل دارایی‌های مشهود و غیرمشهود شده و از این حیث دارای اهداف مالیاتی بسیار گسترده می‌باشد. در این بین برخی از دارایی‌ها مانند وسایل نقلیه موتوری، دارایی‌های استفاده شخصی و محل سکونت اصلی افراد مشمول معافیت از این نوع مالیات هستند؛ اما افراد خارجی مقیم استرالیا، تنها بر روی طیف محدودی از دارایی‌ها همچون املاک، مخاطب مالیات بر عایدی سرمایه قرار می‌گیرند. در فرایند مالیات بر عایدی سرمایه، اگر دارایی سرمایه‌ای توسط فرد بیش از ۱۲ ماه نگهداری شود، از ۵۰ درصد تخفیف مالیاتی برخوردار می‌شود. همچنین به سبب آن که سود ناشی از نقل و انتقال دارایی سرمایه‌ای در نظام مالیاتی کشور استرالیا جزء درآمد قابل ارزیابی فرد محسوب می‌شود، لذا بر اساس نرخ و رویه مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی، محاسبه و اخذ می‌شود.

۱-۱-۲. مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی

افراد بر اساس سطوح درآمد خود مشمول مالیات می‌شوند. این درآمد مشمول مالیات، شامل عایدی سرمایه ناشی از نقل و انتقال دارایی‌های سرمایه‌ای نیز می‌شود. در کشور استرالیا بنابر قانون مالیات بر درآمد، همه افراد مقیم استرالیا و یا افراد غیرمقیم بسته به منشأ درآمدی آنها می‌توانند مشمول مالیات بر درآمد و یا مالیات بر عایدی سرمایه شده و موظف به پرداخت مالیات هستند. در مالیات بر درآمد حقیقی، سطوح درآمدی افراد به پنج طبقه مالیاتی^۲ تقسیم می‌شود و برای هر طبقه نرخ مالیات مخصوصی تعیین شده است. سطح درآمد فرد و برابری نرخ‌های مالیاتی هر طبقه مالیاتی که به صورت تصاعدی تعریف شده است، مالیات مربوط به هر شخص را مشخص می‌کند. تصاعدی بودن نرخ‌های مالیاتی بدان معناست که به افرادی با سطوح درآمد بالاتر نرخ‌های بالاتر مالیاتی اصابت می‌نماید. توضیح آن که، اگر درآمد فرد افزایش یابد به گونه‌ای که در طبقه مالیاتی بالاتر جای بگیرد، تنها بخشی از درآمد فرد در طبقه بالاتر قرار گرفته است و با نرخ طبقه بالاتر محاسبه می‌گردد و با سایر مبالغ مالیاتی فرد در طبقات پایین‌تر جمع می‌شود [۳۵]. در جدول ۲۲ نرخ‌ها و طبقه‌های پنج‌گانه مالیاتی دولت فدرال برای ساکنان کانادا در سال ۲۰۲۳ نشان داده شده است. گفتنی است نرخ‌های مندرج در جدول ذیل بدون لحاظ ۲ درصد مالیات مقطوع سلامت^۳ است که در بخش ۴-۱-۴ به تشریح آن خواهیم پرداخت.

جدول ۲۲. نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی ساکنین استرالیا - ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۴

درآمد مشمول مالیات - دلار	نرخ مالیات %	مالیات بر درآمد (دلار) ^۴
تا ۱۸۲۰۰	۰	۰
از ۱۸۲۰۱ تا ۴۵۰۰۰	۱۹	۱۹ سنت برای هر دلار درآمد بالاتر از ۱۸۲۰۰
از ۴۵۰۰۱ تا ۱۲۰۰۰۰	۳۲٫۵	۵۰۹۲ دلار به علاوه ۳۲٫۵ سنت برای هر دلار درآمد بالاتر از ۴۵۰۰۰
از ۱۲۰۰۰۰۱ تا ۱۸۰۰۰۰۰	۳۷	۲۹۴۷۶ دلار به علاوه ۳۷ سنت برای هر دلار درآمد بالاتر از ۱۲۰۰۰۰۰
۱۸۰۰۰۰۱ به بالا	۴۵	۵۱۶۶۷ دلار به علاوه ۴۵ سنت برای هر دلار درآمد بالاتر از ۱۸۰۰۰۰۰

مأخذ: [۳۶].

1. Capital Gain Tax (CGT)

2. Tax Bracket

3. Medicare Levy

۴. برای توضیح بیشتر نحوه محاسبه مالیات بر درآمد ر.ک. به بخش مالیات گزارش ۲ نظام تأمین اجتماعی کشور کانادا به شماره مسلسل ۱۴۷۷.

البته این مالیات برای جوانان زیر ۱۸ سال متفاوت بوده و به‌ازای دریافتی از نرخ بالاتری برخوردار است. نرخ و طبقه مالیاتی این گروه در جدول ذیل نشان داده شده است.

جدول ۲۳. نرخ مالیات بر درآمد فردی افراد زیر ۱۸ سال

نرخ مالیات	درآمد مشمول مالیات - دلار	
۰٪	تا ۴۱۷	۱
۶۵ سنت به‌ازای هر یک دلار بالای ۴۱۷	از ۴۱۷ تا ۱۳۰۸	۲
۴۵٪	از ۱۳۰۸ به بالا	۳

مأخذ: همان.

در این بین افراد غیرمقیم که برای مقاصد کاری به استرالیا عزیمت می‌کنند به منزله مقیم استرالیا برای مقاصد مالیاتی تلقی می‌شوند و باعنوان مقیم موقت از آنها یاد می‌شود. ساکنان موقت، مشمول همان نرخ‌های مالیاتی ساکنین استرالیا که در جدول ۲۳ اشاره شد می‌شوند. افراد غیرمقیم، اما از نرخ‌های مالیاتی متفاوتی برخوردارند؛ جدول ۲۴ نرخ مالیات مربوط به این دسته افراد را نشان می‌دهد:

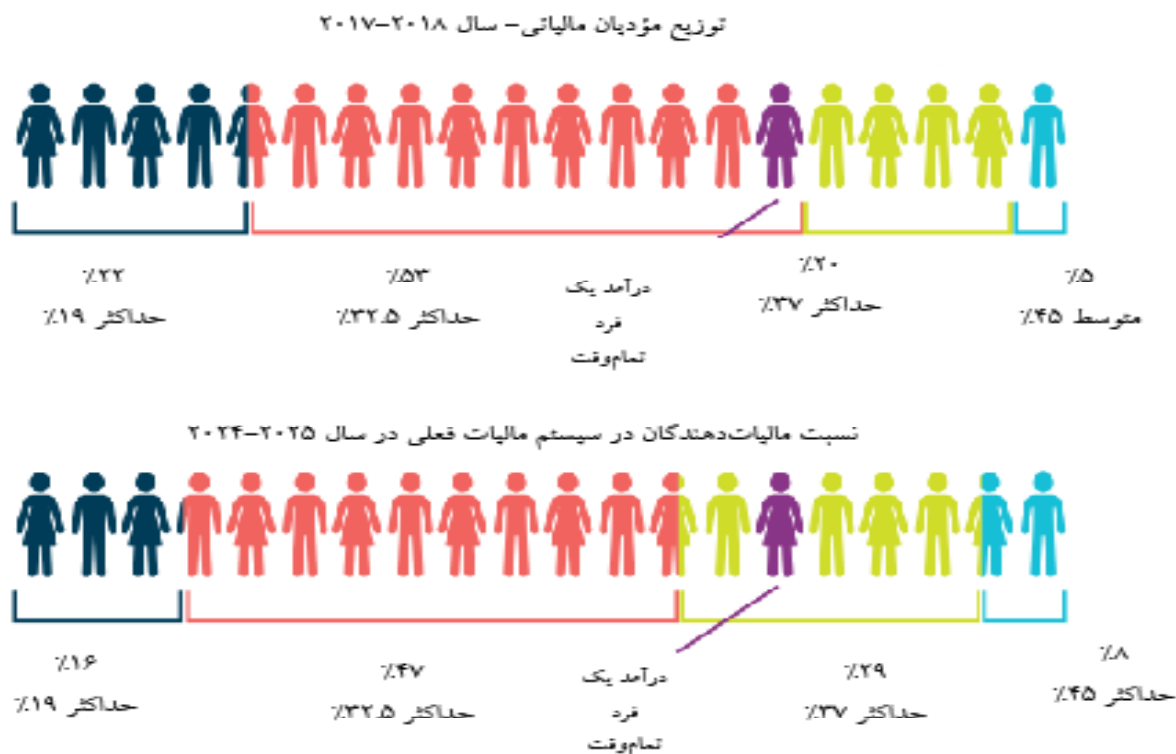
جدول ۲۴. نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی غیر ساکنین استرالیا - ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۴

نرخ مالیات مؤثر	مالیات بر درآمد (دلار) ^۱	نرخ مالیات٪	درآمد مشمول مالیات - دلار	
۳۲٫۵٪	۳۲٫۵ سنت برای هر دلار	۳۲٫۵	تا ۹۰۰۰۰	۱
۳۲٫۵٪ - ۳۴٫۸٪	۲۹۲۵۰ دلار به اضافه ۳۷ سنت برای هر دلار بالاتر از ۹۰ هزار دلار	۳۷	از ۹۰۰۰۰ تا ۱۸۰۰۰۰	۲
۳۴٫۸٪ - کمتر از ۴۵٪	۶۲۵۵۰ دلار به‌علاوه ۴۵ سنت برای هر دلار بالاتر از ۱۸۰۰۰۰ دلار	۴۵	از ۱۸۰۰۰۰ به بالا	۳

مأخذ: همان.

شکل ۲۳ توزیع مؤدیان مالیاتی در هر یک از براکت‌های درآمد مشمول مالیات برای دو سال مالی ۲۰۱۸-۲۰۱۷ و ۲۰۲۵-۲۰۲۴ را برای درک بهتر وضعیت سطوح درآمدی افراد مختلف در فرایند مالیات‌ستانی نشان می‌دهد.

شکل ۲۳. مقایسه توزیع مؤدیان مالیاتی در سال مالی ۲۰۱۷-۲۰۱۸ و ۲۰۲۵-۲۰۲۴

مأخذ: [۳۷].

شکل ۲۳ نشان می دهد در سال مالی ۲۰۱۷-۲۰۱۸، ۲۲ درصد افراد در برکت اول مالیاتی قرار گرفته و حداکثر نرخ مالیات ۱۹ درصد را می پردازند. ۵۳ درصد از افراد به دلیل داشتن درآمدی در بازه برکت دوم مالیاتی، حداکثر نرخ ۳۲٫۵ درصد را پرداخته و به طور عمده افرادی که به صورت تمام وقت کار می کنند در این گروه قرار دارند. همچنین ۲۰ درصد از افراد نیز به سبب قرارگیری در برکت سوم مالیاتی، حداکثر نرخ ۳۷ درصد را می پردازند. در نهایت تنها ۵ درصد افراد جامعه به واسطه استقرار در برکت مالیاتی آخر، حداکثر نرخ مالیاتی ۵۴ درصد را می پردازند.

این توزیع مؤدیان در سال مالی ۲۰۲۴-۲۰۲۵ ضمن تغییرات حاکم بر براکت های درآمدهای مشمول مالیات به گونه ای تغییر کرد که افراد برکت اول مالیاتی از ۲۲ به ۱۶ درصد، افراد برکت دوم از ۵۳ به ۴۷ درصد، افراد برکت سوم از ۲۰ به ۲۹ درصد و افراد برکت آخر از ۵ به ۸ درصد رسیدند. این تغییرات مبین ارتقای درصد افراد در براکت های بالای مالیاتی است. همچنین فردی که به طور تمام وقت اشتغال دارد، در این سال مالی در برکت سوم مالیاتی قرار گرفته است.

۳-۱-۱-۴. مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی

در ساختار نظام مالیاتی کشور استرالیا همانند بسیاری از کشورها، یک شرکت به منزله نهادی متمایز و مجزا از سهام دارانش تلقی می شود. درآمد دریافتی توسط یک شرکت پس از اعمال قوانین محل اقامت و منبع مشابه آنچه برای اشخاص حقیقی اعمال می شود، مشمول مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی یا مالیات بر درآمد شرکت می شود.

باین حال، برخلاف مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی، در این نوع مالیات سود شرکت محل مالیات مقطوع می شود. توضیح آن که در استرالیا، سود شرکت ها با نرخ ثابت ۳۰ درصد بدون توجه به سطح درآمد آنها مشمول مالیات قرار می گیرند. در این بین، نرخ مالیات بر اشخاص حقوقی شرکت های کوچک و متوسط در استرالیا برابر ۲۵ درصد تعریف شده است. گفتنی است، سود سهام^۱ پرداخت شده توسط شرکت ها

به سهام‌داران آنها در قالب درآمد قابل ارزیابی سهام‌داران محاسبه شده و مشمول مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی می‌شود.

۲-۱-۴. مالیات بر مصرف یا مالیات بر کالا و خدمات

مالیات بر کالا و خدمات یک مالیات مبتنی بر مصرف است و از گستره بالایی برخوردار است. این مالیات مشابه مالیات بر ارزش افزوده بوده و بر فروش اکثر کالاها و خدمات در استرالیا و کالاهایی که به استرالیا وارد می‌شوند، اعمال می‌شود. نرخ این مالیات ثابت و برابر ۱۰ درصد است؛ که در این بین، برخی از منابع مانند غذا، صادرات، آموزش و بهداشت از این مالیات مستثنی هستند. گفتنی است، همه مصرف‌کنندگان هنگام خرید ملزم به پرداخت GST هستند.

علاوه بر مالیات‌های اصلی در استرالیا انواع دیگری از مالیات وجود دارد که در این بخش به مرور هر یک خواهیم پرداخت.

۳-۱-۴. مالیات بر مزایای جانبی^۲

FBT بر ارزش مزایای غیر نقدی ارائه شده توسط کارفرمایان به کارکنان تحمیل می‌شود. در این نوع مالیات به‌طور کلی، مزایا باید با شغل کارمند مرتبط باشد تا مشمول مالیات شوند، اگرچه برخی از مزایای جانبی یا به‌طور خاص مشمول FBT هستند یا صراحتاً تحت قوانین استرالیا مستثنا شده‌اند. این مالیات با نرخ ثابت ۴۶٫۵ درصد از ارائه‌دهنده مزایا اخذ می‌شود و ممکن است از درآمد مشمول مالیات کارفرما کسر شود.

۴-۱-۴. مالیات مقطوع سلامت و مشارکت‌های مازاد^۳

در حقیقت مالیات مقطوع سلامت به‌منظور تأمین طرح بیمه سلامت عمومی استرالیا از درآمد مشمول مالیات ساکنان استرالیا اخذ می‌شود. مالیات مقطوع سلامت از نرخ ثابت ۲ درصد برخوردار است؛ گرچه برای افراد کم‌درآمد از معافیت‌هایی برخوردار است. در این بین، مشارکت مازاد در این طرح بسته به سطح درآمد مشمول مالیات افراد دارای نرخ ثابت بین ۱ تا ۱٫۵ درصد است که برای مشمول با ۲ درصد مالیات مقطوع سلامت جمع می‌شود. جزئیات مربوط به آستانه درآمد مشمول مالیات مقطوع سلامت در جدول ذیل نشان داده شده است [۳۸].

جدول ۲۵. نرخ مشارکت مازاد سلامت در آستانه‌های درآمد - ۲۰۲۳ - دلار

آستانه	حد پایه	حد اول	حد دوم	حد سوم
افراد مجرد	یا کمتر ۹۳,۰۰۰	۱۰۸,۰۰۰ - ۹۳,۰۰۱	۱۴۴,۰۰۰ - ۱۰۸,۰۰۱	به بالا ۱۴۴,۰۰۱
افراد متأهل	یا کمتر ۱۸۶,۰۰۰	۲۱۶,۰۰۰ - ۱۸۶,۰۰۱	۲۸۸,۰۰۰ - ۲۱۶,۰۰۱	به بالا ۲۸۸,۰۰۱
نرخ مشارکت مازاد	۰%	۱%	۱۰۲۵%	۱۰۵%

مأخذ: [۳۸].

۲-۴. مالیات ایالتی

در ساختار مالیاتی کشور استرالیا، ایالت‌ها عموماً صلاحیت اعمال مالیات بر معاملات مختلف واقع شده در ایالت خود را دارا هستند. عموماً معاملات که داخل مرزهای یک ایالت منعقد می‌شود و با آن ارتباط مشخصی دارد، طبق قواعد حاکم بر آن ایالت مورد اخذ مالیات قرار می‌گیرند. در ایالت‌های استرالیا، انواع مالیات‌ها و نرخ اتخاذی برای آنها متفاوت است، اما به‌طور معمول شامل مالیات بر اموال غیر منقول واقع

1. Dividends
2. Fringe Benefits Tax (FBT)
3. Medicare Levy and Medicare Levy Surcharge

در آن ایالت، مالیات بر معاملات خودرو و یا قرارداد اشتغال می‌شود. در جدول ذیل برخی از اشکال رایج مالیات ایالتی به همراه شرح اجمالی هر یک نشان داده شده است.

جدول ۲۶. مروری بر انواع رایج مالیات‌های ایالتی کشور استرالیا

شرح	نوع مالیات
<p>حق تمبر^۱ در برخی معاملات مانند نقل و انتقال اموال و معامله با سهام در شرکت‌هایی که مالک زمین هستند، وضع می‌شود. در معامله به تحصیل‌کننده تحمیل می‌شود نه انتقال‌دهنده. تحمیل حق تمبر از نرخ‌های متفاوتی در ایالت‌های مختلف برخوردار است و عمدتاً با نرخ ثابت یا با نرخ مبتنی بر ارزش معامله محاسبه می‌شوند. در ایالت ولز نرخ اعمالی مبتنی بر ارزش معامله متغیر و در بازه ۱٫۲۵ الی ۷ درصد ارزش معامله قرار دارد. در ایالت ویکتوریا نیز همین رویه وجود دارد و بازه اعمالی از ۱٫۴ تا ۵٫۵ درصد ارزش معامله است.</p>	حق تمبر ^۱
<p>مالیات بر حقوق و دستمزد بر افرادی اعمال می‌شود که دستمزد سالیانه دریافتی آنها بیشتر از مقدار تعیین شده در هر ایالت باشد. این مالیات که در منبع توسط کارفرما اخذ می‌شود، در هر ایالت از آستانه و نرخ متفاوتی برخوردار است. به‌طور عمده معمولاً این مالیات بین ۳ تا ۷ درصد است. در ایالت ولز این مالیات با نرخ ۵٫۴۵٪ برای مشاغلی که بیش از ۷۵۰۰۰۰ دلار دستمزد سالیانه دریافت می‌کنند، قابل پرداخت است و در ایالت ویکتوریا سطح آستانه دستمزد سالیانه ۵۵۰۰۰۰ دلار با نرخ ۴٫۹٪ تعیین شده است.</p>	مالیات حقوق و دستمزد ^۲
<p>افراد و سایر نهادهایی که دارای زمین در استرالیا بیش از ارزش تعیین شده هستند، موظف به پرداخت مالیات بر زمین به‌صورت سالیانه و مبتنی بر ارزش مجموع تمام زمین‌های مشمول مالیات تحت تملک هستند. نرخ این مالیات در ایالت‌های مختلف متفاوت است و حتی در برخی ایالت‌ها، معافیت برای زمین‌های مربوط به مسکن اصلی، مختص کشاورزی، تحت تملک مؤسسات خیریه و مدارس در نظر گرفته شده است. در ایالت ولز و ویکتوریا از نرخ مالیات تصاعدی مالیات برای این مالیات استفاده می‌شود و حداقل آستانه ارزش زمین، به‌ترتیب ۴۰۶۰۰۰ و ۲۵۰۰۰۰ دلار است. علاوه بر این، دامنه نرخ‌ها به‌ترتیب ۰-۲٪ و ۰-۲٫۲۵٪ می‌باشد.</p>	مالیات زمین ^۳

مأخذ: گردآوری توسط نویسنده.

در کشور استرالیا همچنین شاهد برخی مزایای مالیاتی برای مستمری سنی‌گیران و خانوار^۴ هستیم. این دست‌امتیازات مالیاتی سبب می‌شود، بالاترین بازنشستگان این صندوق از منظر دریافت مستمری بازنشستگی، از مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی معاف باشند و همچنین مالیات مقطوع سلامت پایین‌تری بپردازند. گفتنی است در استرالیا همانند بسیاری از کشورها، متقاضیان بهره‌مندی از مزایای لایه یک، هر سال مالی موظف به تسلیم اظهارنامه هستند [۳۲] [۳۳].

- Stamp Duty
- Payroll Tax
- Land Tax

۴. در دو نوع به‌ازای هر فرزند و یا به‌ازای هر خانواده به‌صورت دو هفته یک‌بار در پایان سال مالی.

۵. درآمدها و هزینه‌های دولت

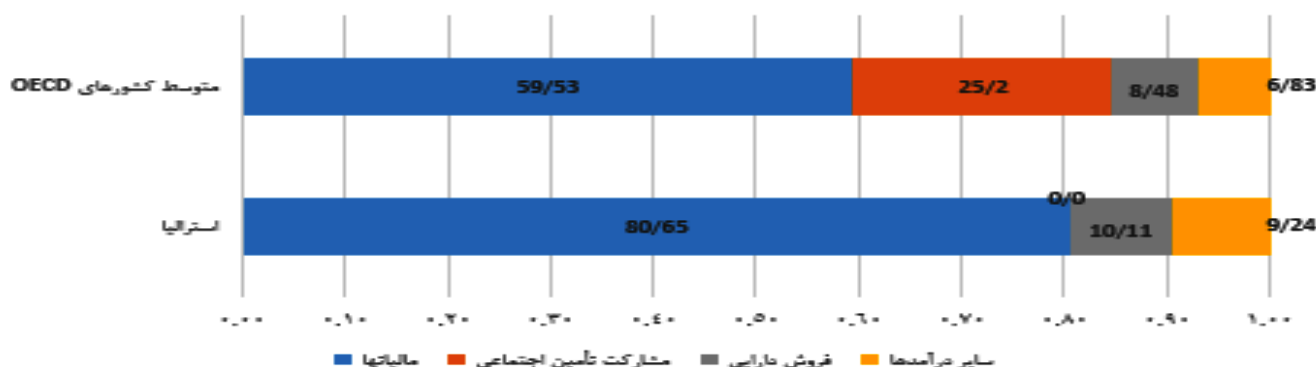
در این بخش به منظور آشنایی بیشتر با ساختار هزینه‌ای و درآمد دولت استرالیا به ترسیم هریک از منابع درآمدی و اجزای تشکیل دهنده آن، تفکیک توزیع آن در دو سطح فدرال و ایالتی، سهم هریک از انواع مالیات‌ها در تأمین منابع درآمدی دولت خواهیم پرداخت. سپس به ترسیم ساختار هزینه‌ای این کشور به‌طور کلی، در حوزه تأمین اجتماعی و سلامت خواهیم پرداخت. جهت کمک به درک بهتر عملکرد دولت استرالیا در دو بخش درآمد و هزینه، در این بخش به گزارش ارقام مربوط به متوسط کشورهای OECD نیز خواهیم پرداخت.

منابع اصلی تشکیل دهنده منابع درآمدی دولت در کشورهای OECD معمولاً شامل مالیات، مشارکت‌های تأمین اجتماعی و برخی درآمدهای ناشی از ارائه خدمات دولت می‌شود. البته در برخی کشورها، منابع غیرمالیاتی مانند درآمد حاصل از شرکت‌های دولتی یا حق امتیاز منابع طبیعی، نقش اساسی در تأمین منابع درآمدی دولت ایفا می‌کنند. به‌طور کلی، سیاست‌های کسب درآمد معمولاً برای اهداف متعدد طراحی شده است که از اساسی‌ترین آن، می‌توان به جمع‌آوری وجوه برای تأمین کالاها و خدمات برای شهروندان، مانند مراقبت‌های بهداشتی و دفاعی اشاره کرد. سیاست‌های وضع شده در کشورها برای کسب درآمد اغلب به‌گونه‌ای طراحی می‌شوند که اولاً سبب تشدید نابرابری - مانند وضع نرخ‌های بالاتر مالیات بر درآمد بر افراد ثروتمندتر - نشوند و ثانیاً شامل تشویق فعالیت‌های اجتماعی سودمند - مانند معافیت‌های مالیاتی در تحقیق و توسعه - باشند و در نهایت از فعالیت‌های مضر مانند مالیات بر انتشار کربن یا مصرف تنباکو جلوگیری کند. به‌طور متوسط، منابع درآمد عمومی دولت در سراسر کشورهای OECD برابر با ۳۷,۷ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ است، این رقم با اختلاف ۳,۱ درصد برای کشور استرالیا برابر با ۳۴,۶ درصد می‌باشد. همچنین به‌صورت سرانه درآمد عمومی این کشور برابر با ۱۸۳۴۱ دلار (PPP) است که کمی از رقم ۱۸۰۶۳ دلار (PPP) متوسط کشورهای OECD بالاتر است.

در حقیقت، ساختار درآمدهای دولت مبین مجاری مختلف تغذیه‌کننده منابع درآمدی دولت بوده و سهم نسبی شهروندان و یا بخش‌های مختلف اقتصاد در پرداخت هزینه‌های عمومی را نشان می‌دهد. براساس آخرین داده‌های موجود و مطابق بر نسخه ۲۰۲۱ گزارش دولت در یک نگاه OECD، در سال ۲۰۱۹، ۵۹,۵ درصد از درآمدها در کشورهای OECD از طریق مالیات و پس از آن مشارکت تأمین اجتماعی (۲۵,۲ درصد)، فروش دارایی (۸,۵ درصد)، و سایر درآمدها (۶,۸ درصد) تأمین شده است. این ارقام برای کشور استرالیا به‌قرار ۸۰,۶۵ درصد از طریق مالیات، ۱۰,۱۱ درصد از طریق فروش دارایی و ۹,۲۴ درصد از سوی سایر دارایی‌هاست. آمار مربوط به سال ۲۰۱۹ مبین آن است که منابع درآمد عمومی دولت استرالیا برابر با حدود ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور است که این رقم به‌طور متوسط برابر با متوسط کشورهای OECD است.

شکل ۲۴ ساختار درآمد عمومی دولت کشور استرالیا در مقایسه با متوسط کشورهای OECD را نشان می‌دهد.

شکل ۲۴. نمودار ساختار درآمد عمومی دولت استرالیا در مقایسه با متوسط OECD - ۲۰۱۹ - درصد

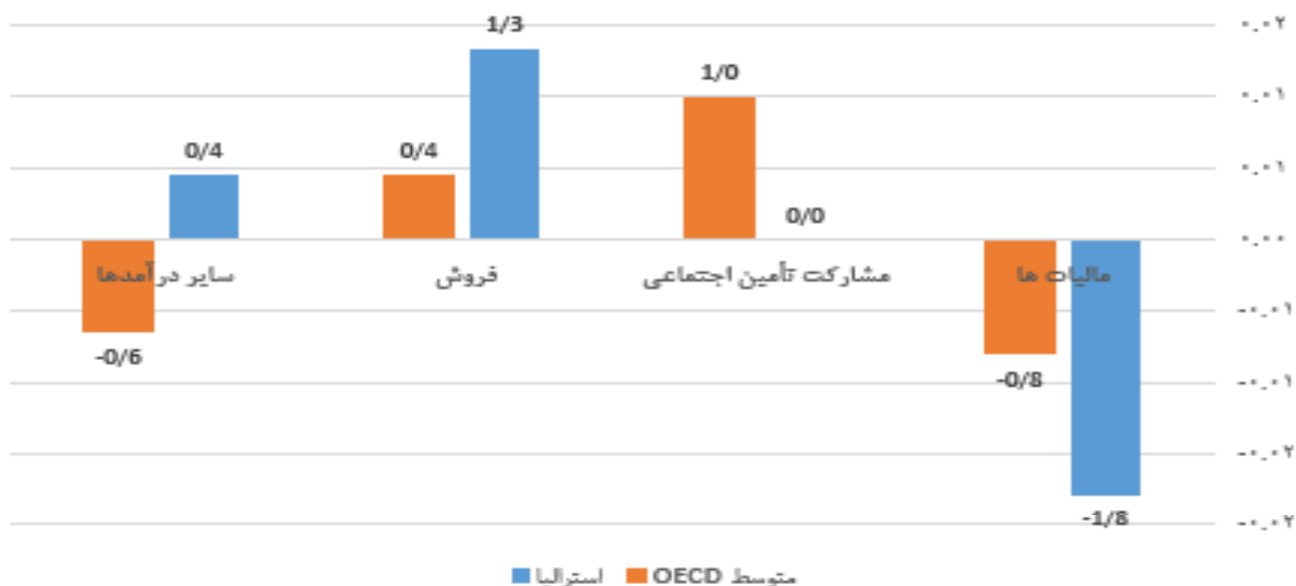
مأخذ: [۴۰].

همان طور که در شکل ۲۴ نشان داده شده است و در گزارش حاضر اشاره شد، کشور استرالیا به سبب نداشتن طرح‌های بیمه اجتماعی دولتی در سیستم تأمین اجتماعی خود، درآمدی از محل مشارکت‌های تأمین اجتماعی ندارد. این مسئله با بسط بیشتری در گزارش دوم بررسی نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا نیز اشاره خواهد شد.

شکل ذیل نشان می‌دهد فقدان منابع درآمدی از محل مشارکت‌های تأمین اجتماعی در کشور استرالیا تا حد زیادی با افزایش مالیات‌ها جبران شده است. در این کشور بیش از ۸۰ درصد منابع از محل مالیات‌ها تأمین می‌شود که این رقم حتی از متوسط کشورهای OECD حدود ۲۰ درصد بالاتر است.

همچنین روند تغییرات ساختار درآمد عمومی دولت استرالیا در بازه ۲۰۱۹-۲۰۰۷ در مقایسه با متوسط کشورهای OECD در شکل ۲۵ نشان داده شده است.

شکل ۲۵. نمودار تغییرات در ساختار درآمد عمومی دولت استرالیا در مقایسه با OECD-۲۰۰۷-۲۰۱۹

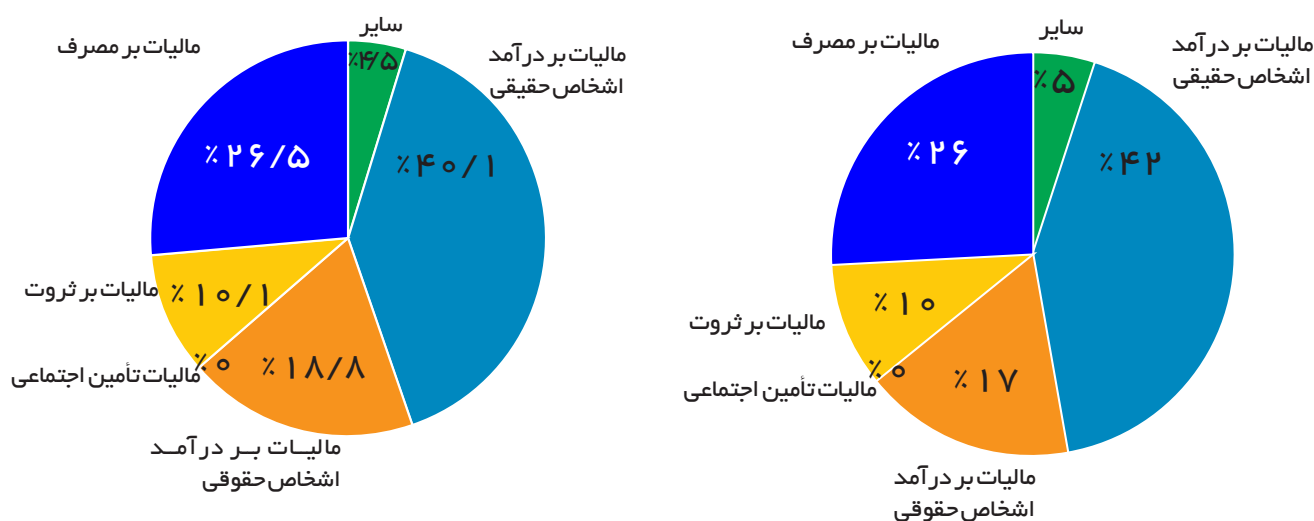
مأخذ: همان.

شکل ۲۵ نشان می‌دهد، در حد فاصل سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۰۷، به‌طور متوسط ساختار درآمد عمومی کشورهای OECD با ۰٫۸ درصد کاهش درآمدهای مالیاتی، ۰٫۶ درصد کاهش در سایر درآمدها، ۱ درصد افزایش در منابع درآمدی ناشی از مشارکت تأمین اجتماعی و ۰٫۴ درصد افزایش در فروش دارایی‌ها همراه شده است. استرالیا نیز حرکت موافقی با سایر کشورها به‌غیر از بخش سایر درآمدها و منابع ناشی از مشارکت تأمین اجتماعی از خود به نمایش گذاشته است.

در این بین همان‌طور که پیش‌تر در بخش چهارم اشاره شد، در کشور استرالیا شاهد دو سطح دولت فدرال و ایالتی هستیم. سهم هریک از آنها در جمع‌آوری درآمد، بنابر آمار سال ۲۰۱۹ به‌قرار ۶۱٫۵ درصد (دولت فدرال) و ۳۸٫۵ درصد (دولت ایالتی) است. همچنین بخش هزینه‌کرد دولت فدرال و ایالتی از همین نسبت تبعیت می‌کند. سهم هزینه‌کرد دولت استرالیا در سال ۲۰۱۹ برابر با ۳۸٫۲ درصد در سطح ایالتی و ۶۱٫۸ درصد در سطح فدرال است [۴۱].

مطابق اطلاعات مندرج در شکل ۲۶، کشور استرالیا همانند بسیاری از کشورهای OECD مالیات‌ها نقش مهمی را در تأمین منابع درآمدی دولت ایفا می‌کنند. همچنین همان‌طور که در بخش چهارم مطرح شد، در کشور استرالیا چهار مأخذ اصلی مالیات شامل مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی، مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی، مالیات بر مصرف (کالا و خدمات)، مالیات بر دارایی و سایر مالیات‌ها وجود دارد. شکل ۲۶ روند تغییرات سهم گروه‌های عمده مالیاتی از منابع درآمدی دولت در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ را نشان می‌دهد.

شکل ۲۶. نمودار مقایسه سهم گروه‌های عمده مالیاتی از منابع درآمدی دولت در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰

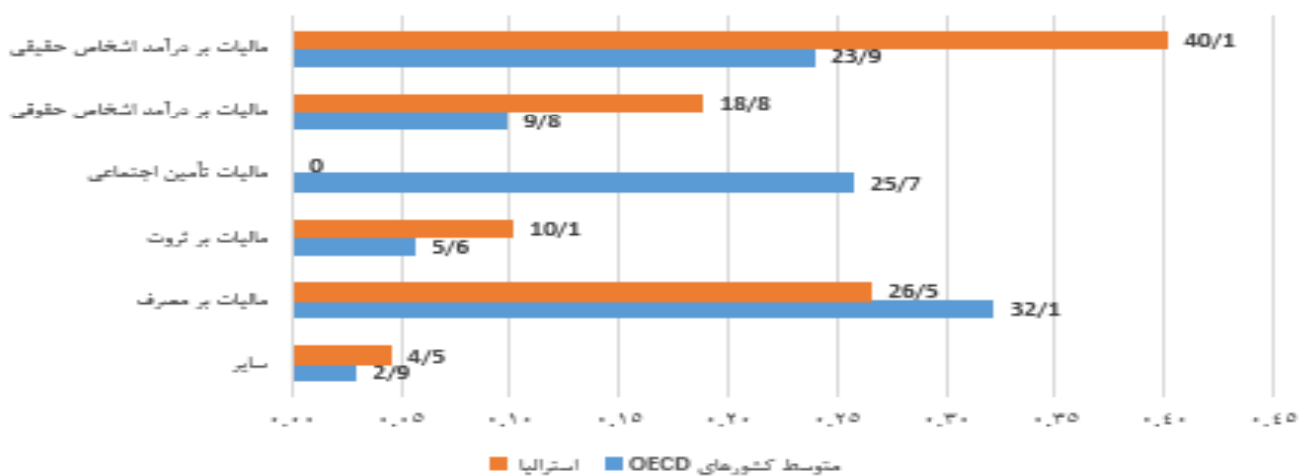

مأخذ: [۴۱].

شکل ۲۶ نشان می‌دهد در هر دو سال متوالی، مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی دارای بیشترین سهم از منابع درآمدی دولت است و پس از آن به ترتیب مالیات بر مصرف، مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و مالیات بر ثروت قرار دارند. همچنین در استرالیا به سبب نبود طرح بیمه اجتماعی دولتی، نرخ مشارکت تأمین اجتماعی برابر صفر است.

در این بین، سهم مالیات‌های عمده در کشور استرالیا در مقایسه با متوسط کشورهای OECD به‌قرار شکل ۲۷ برای سال ۲۰۲۰ است.

شکل ۲۷. نمودار سهم مالیات‌های عمده از کل درآمدهای مالیاتی استرالیا در مقایسه با متوسط کشورهای OECD - ۲۰۲۰

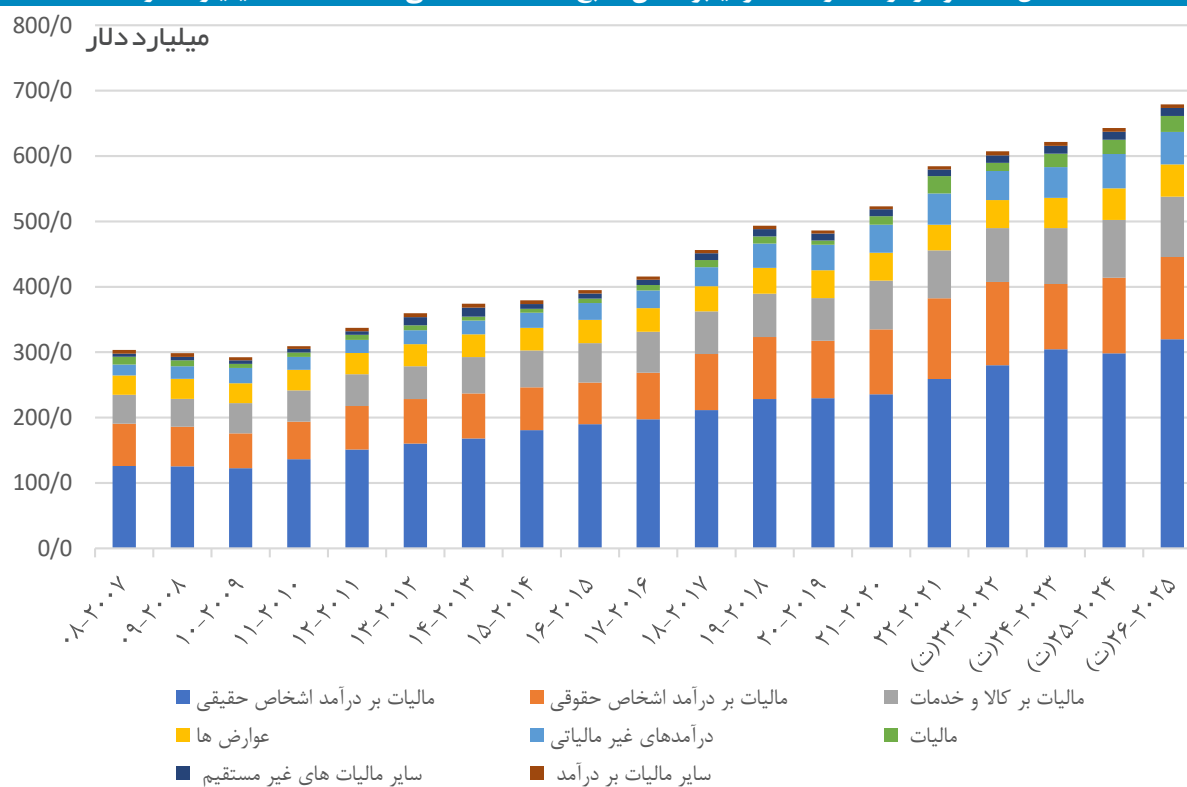

مأخذ: همان.

شکل ۲۷ نشان می‌دهد سهم مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی (حدود ۱۶ درصد)، اشخاص حقوقی (۹ درصد) و ثروت (حدود ۴ درصد) در استرالیا بیشتر از کشورهای OECD به طور متوسط است. مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی، اشخاص حقوقی و مالیات بر ثروت تقریباً در استرالیا دوبرابر سایر کشورهای OECD به طور متوسط است. همچنین، مالیات بر مصرف (حدود ۵ درصد) سهم بیشتری در منابع درآمدی کشورهای OECD به طور متوسط نسبت به استرالیا دارد. روند درآمد دولت استرالیا طی سال‌های مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۷ تا ۲۰۲۶-۲۰۲۵ به تفکیک منابع در شکل ۲۸ نشان داده شده است.

شکل ۲۸. نمودار در آمد دولت استرالیا بر اساس منابع - ۲۰۰۸-۲۰۰۷ الی ۲۰۲۶-۲۰۲۵ میلیارد دلار

مأخذ: [۴۲].

شکل ۲۸ مبین نقش عمده مالیات‌ها و در میان آنها مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی در منابع درآمدی دولت استرالیا است. به‌طور متوسط مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی در بازه ۲۰۰۸-۲۰۲۵ حدود ۴۵٫۵ درصد درآمدهای دولت را به خود اختصاص داده است. به‌طور کلی، دولت‌ها مسئول ارائه سطوح مختلفی از کالاها و خدمات به شهروندان خود هستند. برخی از این سطوح کالایی و خدماتی در صلاحیت انحصاری دولت (سیستم قضایی، امنیت) خلاصه می‌شود و برخی دیگر برای پیگیری اهداف بازتوزیعی دولت با استفاده از ابزارهای مختلفی همچون کمک‌های اجتماعی و یارانه‌ها صورت می‌پذیرد. مخارج دولت در کشورهای OECD در درجه اول برای ارائه خدمات عمومی و انتقال درآمد در سراسر جامعه رقم می‌خورد. مخارج عمومی دولت در کشورهای OECD به‌طور متوسط حدود ۴۰٫۸ درصد از تولید ناخالص داخلی آنها در سال ۲۰۱۹ بوده و همچنین به‌صورت سرانه در این کشورها به‌طور متوسط برابر با ۱۹۵۸۷ دلار (PPP) می‌باشد. سطوح مخارج عمومی در کشور استرالیا با کمی تفاوت حدود ۴۱٫۱ درصد تولید ناخالص را در سال ۲۰۱۹ تشکیل داده است و مقدار سرانه آن در سال مشابه برابر با ۲۱۸۳۴ دلار (PPP) می‌باشد.

بررسی مخارج دولت‌ها بر اساس عملکرد^۱ نشان‌دهنده نقش انکارناپذیر آنها در زمینه‌های کلیدی همچون آموزش، بهداشت، دفاع، حفاظت اجتماعی و نظم و امنیت عمومی می‌باشد. بررسی سطوح مختلف مخارج دولت‌ها بر اساس عملکردهایشان تصویری واضح از اولویت‌های ملی و ایالتی در کنار انتخاب‌های راهبردی آنهاست.

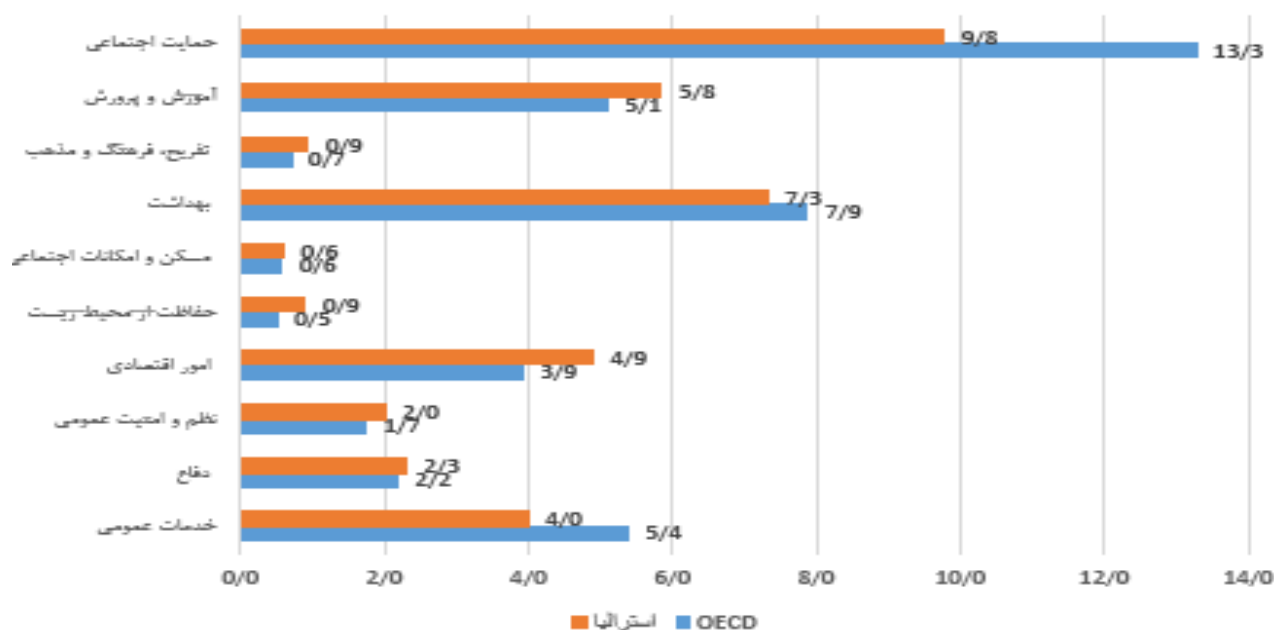
به‌طور متوسط، در سال ۲۰۱۹، بیشترین بخش از منابع دولتی در کشورهای OECD صرف حمایت اجتماعی^۲ (۱۳٫۳ درصد از تولید ناخالص داخلی) شده است که شامل حقوق بازنشستگی سالمندی، مزایای بیماری و از کارافتادگی و مزایای بیکاری است. خدمات بیمارستانی، خدمات

1. General Government Expenditures by Function (COFOG)
2. Social Protection

سرپایی، لوازم و تجهیزات و محصولات پزشکی، از جمله واکسن‌ها، همه بخشی از هزینه‌های سلامت و درمان^۱ را تشکیل می‌دهند. این جزء پس از حمایت اجتماعی در میان کشورهای OECD با ۷,۹ درصد از تولید ناخالص داخلی، بزرگ‌ترین سهم را به خود اختصاص داده است. در نهایت، خدمات عمومی^۲ (مانند معاملات بدهی عمومی، عملکرد نهادهای اجرایی و مقننه مرکزی و نقل و انتقالات بین سطوح دولت) با ۵,۴ درصد از تولید ناخالص داخلی در میان کشورهای OECD رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. در این میان، بررسی مخارج عمومی دولت‌ها در میان کشورهای OECD مبین افزایش ۱,۴ درصدی آن در دوره ۲۰۱۹-۲۰۰۷ است [۴۱].

شکل ۲۹ مخارج عمومی براساس عملکرد دولت استرالیا را در مقایسه با متوسط کشورهای OECD برای سال ۲۰۱۹ نشان می‌دهد.

شکل ۲۹. نمودار مخارج عمومی دولت براساس عملکرد - درصد از GDP - ۲۰۱۹

مأخذ: [۴۲].

شکل ۲۹ نشان می‌دهد در کشور استرالیا نیز رتبه اول در مخارج عمومی به بخش حمایت اجتماعی اختصاص دارد و پس از آن به ترتیب، بخش سلامت و درمان و آموزش و پرورش قرار دارند. مخارج دو بخش حمایت اجتماعی یا تأمین اجتماعی و رفاه و بخش سلامت و درمان در استرالیا، حدود ۱۷ درصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد. این رقم تقریباً برابر نیمی از کل منابع درآمدی دولت استرالیا که حدود ۳۴,۶ درصد تولید ناخالص داخلی است را تشکیل می‌دهد.

1. Health Care
2. General Public Services

در حد فاصل سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۹، مخارج عمومی صورت گرفته در تمام بخش‌ها به‌غیر از مسکن و امکانات اجتماعی که ۰٫۱ درصد GDP کاهش را تجربه کرده، افزایش یافته است. بیشترین افزایش مربوط به بخش سلامت و درمان با ۰٫۹ درصد GDP بوده و هزینه‌های عمومی در بخش تفریح، فرهنگ و مذهب بدون تغییر باقی مانده است. هزینه‌های دو بخش دفاع و آموزش و پرورش به میزان ۰٫۵ درصد و بخش خدمات عمومی ۰٫۳ درصد نسبت به سال ۲۰۰۷ افزایش یافته است. همچنین هزینه‌های بخش‌های نظم و امنیت عمومی، امور اقتصادی، حفاظت از محیط زیست و حمایت اجتماعی همگی از افزایش ۰٫۲ درصدی برخوردار بوده‌اند [۴۳].

مطابق شکل ۲۹، دو بخش حمایت اجتماعی و سلامت و درمان به‌طور متوسط مهم‌ترین سهم از مخارج عمومی را دارا هستند و از این رو لازم است با جزئیات بیشتری مورد بررسی قرار گیرند. در این دو بخش هزینه‌های همچنین مشخصات جمعیتی کشورها (یعنی امید زندگی بالاتر و/یا نرخ باروری پایین) در کنار تغییرات سریع فناوری در بخش بهداشت نیز متبلور است.

به‌طور متوسط، مهم‌ترین دسته هزینه در بخش حمایت اجتماعی، مستمری بازنشستگی سالمندان است که به‌طور متوسط در سال ۲۰۱۹ به ۱۰٫۵ درصد از تولید ناخالص داخلی در میان کشورها OECD رسید. همچنین بین سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۹، هزینه‌های مستمری بازنشستگی سالمندان با ۲٫۴ درصد افزایش در کل هزینه‌های بخش حمایت اجتماعی، بالاترین میزان افزایش در میان تمام دسته‌های ذیل بخش حمایت اجتماعی را از آن خود کرد. گفتنی است در این دوره مزایای بیکاری به میزان ۲٫۸ درصد GDP کاهش را تجربه کرده است. دومین دسته بزرگ در مخارج مربوط به حمایت اجتماعی، به مزایای بیماری و ناتوانی اختصاص دارد که به‌طور متوسط ۲٫۷ درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ است [۴۱]. در نهایت مخارج مربوط به خانواده‌ها و کودکان با ۱٫۸٪ GDP، سومین دسته بزرگ هزینه‌ای را به خود اختصاص داده است. جدول ۲۷ اجزای دو بخش حمایت اجتماعی و سلامت و سهم هر یک در مخارج عمومی را برای سال ۲۰۱۹ کشور استرالیا نشان می‌دهد [۴۱].

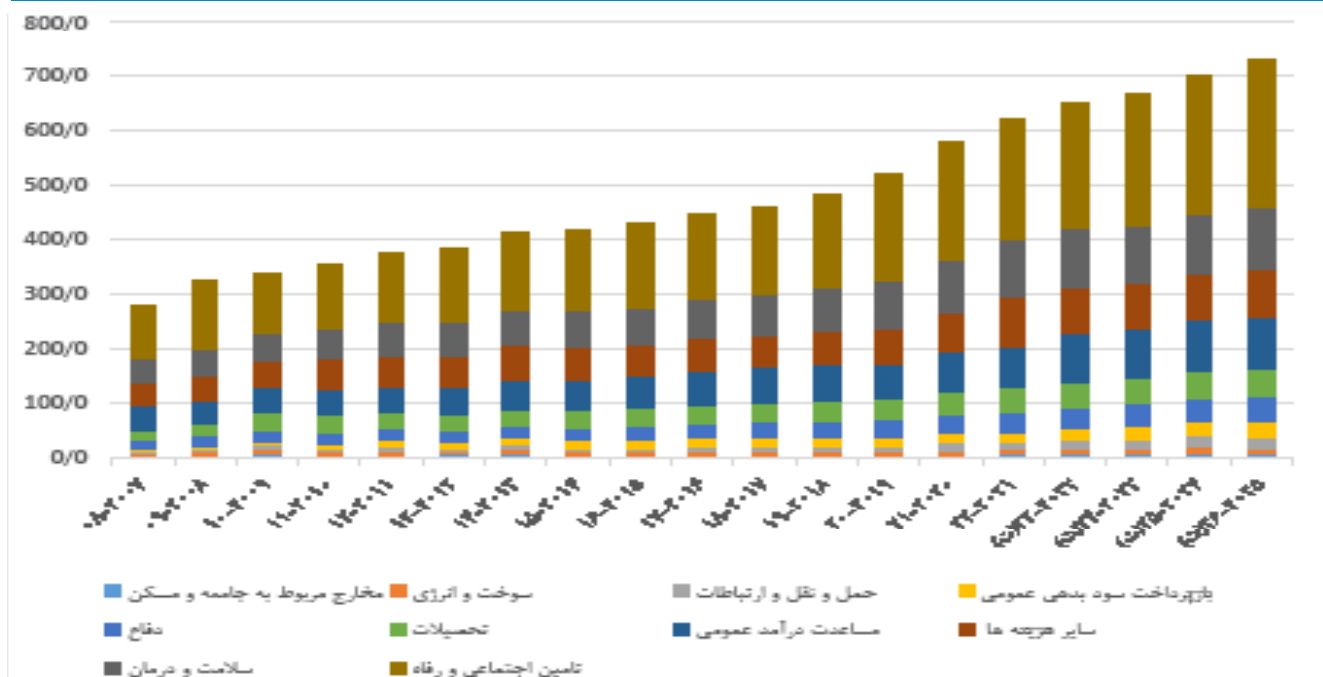
جدول ۲۷. هزینه‌های دولت بر اساس بخش حمایت اجتماعی و سلامت و درمان - درصد تولید ناخالص داخلی، ۲۰۱۹

اجزای بخش سلامت و درمان		اجزای بخش حمایت اجتماعی	
محصولات، لوازم و تجهیزات پزشکی	۰/۷۷	مزایای بیماری و ازکارافتادگی	۲/۱۹
خدمات سرپایی	۰/۶۷	مستمری بازنشستگی سالمندان	۳/۹۵
خدمات بیمارستانی	۲/۶۵	بازماندگان	۰/۰۰
خدمات بهداشت عمومی	۳۲/۰	مزایای خانواده و کودکان	۲/۲۱
		مزایای بیکاری	۰/۵۵
تحقیق و توسعه بخش سلامت و درمان	۰/۲۲	مسکن	۰/۲۲
		مزایای جلوگیری و تعدیل اثرات مخرب تردد اجتماعی	۰/۲۴
سایر	۲/۷۰	تحقیق و توسعه در حمایت اجتماعی	۰/۰۰۲
		سایر	۰/۴۱

مأخذ: [۴۴].

شکل ۳۰ اجزای هزینه‌های عمومی استرالیا برای سال‌های مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۷ تا ۲۰۲۶-۲۰۲۵ به منظور مقایسه بهتر اقلام هزینه‌ای دولت را نشان می‌دهد.

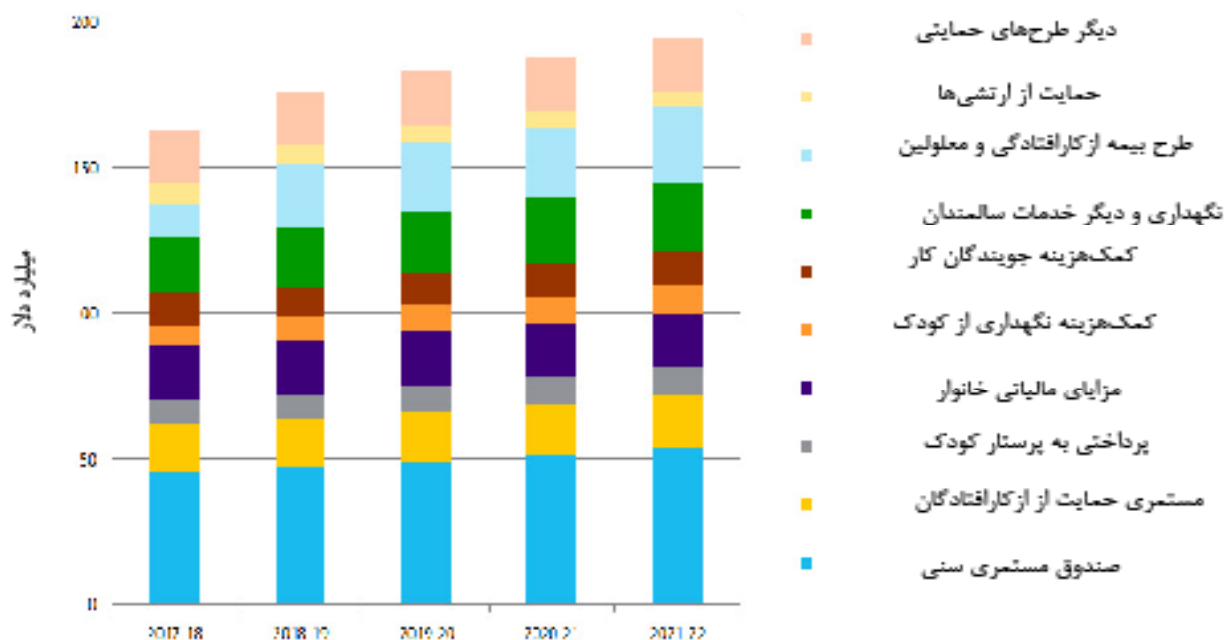
شکل ۳۰. نمودار هزینه‌های دولت استرالیا بر اساس عملکرد در سال‌های مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۷ الی ۲۰۲۶-۲۰۲۵

مأخذ: [۴۲].

شکل ۳۰ نشان می‌دهد عمده هزینه‌های دولت در کشور استرالیا در بخش تأمین اجتماعی و رفاه صورت پذیرفته است و پس از آن، بخش سلامت و درمان بیشترین سهم از مخارج دولت را تشکیل می‌دهد. در بازه ۱۸ ساله مورد بررسی نمودار فوق نشان می‌دهد، هزینه‌کرد دولت در دو بخش سلامت و تأمین اجتماعی به‌طور متوسط حدود ۵۰ درصد هزینه‌های دولت را به خود اختصاص داده است. در خصوص اقلام تشکیل‌دهنده بخش تأمین اجتماعی و رفاه، شکل ۳۱ نشان‌دهنده هزینه‌های دولت در این بازه از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ است.

شکل ۳۱. نمودار هزینه‌های دولت استرالیای برای بخش تأمین اجتماعی و رفاه

مأخذ: همان.

همان‌طور که در شکل ۳۱ قابل مشاهده است، در سال ۲۰۲۱-۲۰۲۲ بیش از ۵۰ میلیارد دلار مشخصاً صرف طرح مستمری سنی شده است. این رقم برابر با بیش از یک چهارم کل بودجه صرف شده در بخش تأمین اجتماعی و رفاه است. همچنین سهم سایر خدمات ارائه شده در لایه اول تأمین اجتماعی که در خلال گزارش به آنها اشاره شد در شکل فوق قابل مشاهده است. پس از سهم صندوق مستمری سنی، به ترتیب هزینه نگهداری و سایر خدمات مختص به سالمندان، مستمری جهت حمایت از کارافتادگان، طرح بیمه از کارافتادگی و معلولیت و مزایای بازنشستگی سهم‌های قابل ملاحظه هزینه کرد دولت در بخش تأمین اجتماعی و رفاه به خود اختصاص داده‌اند.

کشور استرالیا دارای یک نظام تأمین اجتماعی سه لایه بوده و عملکرد مطلوبی در نظام بازنشستگی به نمایش گذاشته است. مطابق شاخص جهانی بازنشستگی ملبورن مرسر و شاخص دیده بانی سالمندی، این کشور توانسته به ترتیب رتبه پنجم و هفدهم را به خود اختصاص دهد. در لایه اول این نظام، حمایت‌های متنوع و هدفمندی برای افراد آسیب پذیر شامل بازنشستگان، از کارافتادگان، معلولین، خانوارهای کم درآمد دارای فرزند و ... وجود دارد. پرداخت‌های صورت گرفته در این لایه و شناسایی افراد، بر اساس تسلیم اظهارنامه مالیاتی توسط متقاضیان انجام می‌شود و در این بین پرداخت برخی از مزایا تنها بر اساس آزمون استطاعت که متشکل از بررسی تمام درآمدهای فرد - اعم از دارایی‌های سرمایه‌ای وی - است، صورت می‌پذیرد. مهم‌ترین طرح ارائه شده در لایه اول این کشور، طرح مستمری سنی است که مبتنی بر آزمون استطاعت بوده و وظیفه تأمین حداقل استاندارد زندگی در دوران بازنشستگی برای شهروندان کم درآمد را بر عهده دارد. مستمری سنی همچنین مکمل درآمد بازنشستگی افراد با درآمد متوسط محسوب می‌شود.

در نظام تأمین اجتماعی کشور استرالیا افرادی که دارای مشکلات مختلفی مانند از کارافتادگی، بیکاری، بیماری و ... هستند نیز حمایت‌هایی را ذیل طرح‌ها و برنامه‌های مستقل در این لایه دریافت می‌کنند که در گزارش حاضر به برخی از آنها اشاره شد. مطابق مطالب مندرج در گزارش حاضر، مالیات‌ها به عنوان منابع پایدار، اجزای اصلی تشکیل دهنده منابع درآمدی دولت استرالیا می‌باشند و در میان آنها مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی (با بیشترین سهم) حدود ۴۵/۵ درصد منابع درآمدی کشور استرالیا را به خود اختصاص می‌دهند. همچنین در میان اقلام هزینه‌ای، منابع صرف شده در بخش «تأمین اجتماعی و رفاه» (با بیشترین سهم) حدود ۳۸ درصد مخارج این کشور را تشکیل می‌دهد. در حقیقت، هزینه کرد دولت در دو بخش سلامت و تأمین اجتماعی به طور متوسط حدود ۵۰ درصد هزینه‌های دولت را به خود اختصاص داده است. در بخش تأمین اجتماعی و رفاه نیز هزینه کرد در صندوق مستمری سنی حدود یک چهارم هزینه‌های این حوزه را به خود اختصاص می‌دهد. این ارقام نشان دهنده اهمیت و وسعت بخش تأمین اجتماعی کشور استرالیا است که دولت فدرال توانسته با منابع پایدار درآمدی پایه‌ریزی کند.

بنابر آنچه از نظر گذرانیم این کشور با مدد شناسایی هدفمند متقاضیان، تأمین سبب مورد نیاز افراد کم درآمد از طریق پرداخت‌های نقدی و کالایی مبتنی بر نیازهای هر یک از گروه‌های سنی، در نظر گرفتن سازوکارهای تشویق تمديد دوران اشتغال به وسیله ابزارهای مالیاتی و نظام مالیاتی قوی، توانسته ارائه منسجمی از خدمات رفاهی را در لایه اول به نمایش گذاشته و حداقل استانداردهای زندگی را برای اقشار کم درآمد جامعه به ارمغان آورد. در حقیقت کشور استرالیا با حمایت هدفمند و مدیریت بخش درآمدی خود توانسته، با درصد کمی از تولید ناخالص، حمایت‌های چشمگیری را برای شهروندان خود فراهم کند.

۷-۱. انتخاب کشورهای هدف

در عرصه حاضر مشکلات صندوق‌های بازنشستگی و به‌طور کلی نظام تأمین اجتماعی با تلاش صاحب‌نظران این حوزه بر کسی پوشیده نیست؛ مشکلاتی که از مزمره آنها بیش از یک دهه می‌گذرد و اکنون به ابرچالش‌های کشور بدل شده است. اما معضلاتی که امروزه سیستم تأمین اجتماعی کشور با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند، قطعاً در دنیا مصداق‌هایی داشته و دارد. از این‌رو، بررسی تجارب کشورهای که به‌خوبی این چالش‌ها را مرتفع کردند و یا مواردی که اکنون در دوران گذار رفع این معضلات می‌تواند راهنمای خوبی برای اتخاذ سیاست و مشی مناسب در مواجهه با بحران‌های این حوزه باشد. اما نکته حائز اهمیت در این فرایند میزان انطباق پتانسیل‌های کشورهای مورد بررسی با بسترهای حاکم در ایران و قابلیت مقایسه‌پذیری این دو است. در حقیقت، استخراج کشورهای موفق در اصلاح سیستم تأمین اجتماعی، بررسی و گزارش سیاست‌های آنها که تا حد زیادی متأثر از ویژگی‌های ذاتی آن کشورهاست، نه تنها نمی‌تواند کمک قابل توجهی به حل معضل سیستم تأمین اجتماعی ایران کند، بلکه در برخی از موارد منجر به تشدید مشکلات این سیستم خواهد شد. همچنین به سبب آنکه قواعد حاکم در سیستم تأمین اجتماعی به شدت از بازار نیروی کار اثر می‌پذیرد، برای دستیابی به راهکارهای عملیاتی و البته عمیق، لازم است؛ شاخص‌های تشریح‌کننده این بازار در کشورهای موفق مورد تحلیل قرار گرفته و میزان انطباق‌پذیری آن با فاکتورهای مشابه بازار نیروی کار ایران مورد بررسی قرار گیرد. در نتیجه انتخاب دقیق و حساب شده کشورهای هدف از مهم‌ترین گام‌های اساسی در این فرایند پژوهشی بوده و از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. در این بین، احتساب ملاحظات ریزبینانه و دقیق می‌تواند نتایج حاصله را مطمئن‌تر و قابل اتکاتر کند. به این منظور در ادامه این فصل به تشریح روند دستیابی به کشورهای مطلوبی که می‌تواند در مقام قیاس با ایران ظاهر شوند، خواهیم پرداخت.

در این پژوهش از میان ۳۷ کشور عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی،^۱ سعی بر دستیابی به کشورهای مطلوب داریم. کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی به سبب مدون و موجود بودن عمده اطلاعات مورد نیاز، انتخاب شده‌اند. اسامی این کشورها در جدول زیر اشاره شده است.

جدول ۱ پیوست. لیست کشورهای مورد بررسی - ۳۷ کشور عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

استرالیا	اتریش	بلژیک	کانادا	شیلی
کلمبیا	جمهوری چک	دانمارک	استونی	فنلاند
فرانسه	آلمان	یونان	مجارستان	ایسلند
ایرلند	رژیم مهبیونیستی	ایتالیا	ژاپن	کره جنوبی
لتونی	لیتوانی	لوکزامبورگ	مکزیک	هلند
نیوزیلند	نروژ	لهستان	پرتغال	جمهوری اسلواکی
اسلوانی	اسپانیا	سوئد	سوئیس	ترکیه
آمریکا			انگلستان	

مأخذ: دستاورد پژوهش.

فرایند انتخاب کشور مطلوب از طریق پیمودن دو گام صورت می‌پذیرد. در گام اول ضمن انتخاب متغیرهای مقایسه‌ای^۲ به مقایسه نظیر به نظیر متغیرهای مذکور در کشورهای مختلف و ایران می‌پردازیم و مسلماً کشورهایی با حداقل فاصله در تعداد شاخص‌های بیشتر، مورد تأیید قرار می‌گیرند. در گام دوم با انتخاب متغیرهای هدف به بررسی عملکرد کشورهای منتخب گام قبلی می‌پردازیم؛ که بر این اساس، کشورهایی با بالاترین سطح عملکرد به عنوان لیست نهایی کشورهای مطلوب انتخاب خواهند شد. در ادامه به تشریح بیشتر هر یک از دو گام و نحوه انتخاب متغیرها خواهیم پرداخت.

1. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)
2. Comparative Variable

در مرحله بعد با انتخاب متغیرهای مقایسه‌ای سعی بر دستیابی به منطبق‌ترین کشورها با ساختار ایران هستیم. به سبب آنکه نیروی کار، بخش تقاضای بازار تأمین اجتماعی را تشکیل می‌دهد و انجام هرگونه اصلاحات در سیستم تأمین اجتماعی تا حد زیادی منوط به فاکتورهای حاکم در این بازار است؛ حتماً باید در تحلیل لحاظ شود. از سوی دیگر متغیرهای مربوط به وضعیت و قدرت اقتصاد حاکم بر آن (همچون جمعیت، تولید ناخالص داخلی، برابری قدرت خرید و...) که الزاماً مربوط به بازار نیروی کار نمی‌باشد؛ اما منعکس‌کننده پتانسیل کشورهاست، نیز باید در تحلیل گنجانده شود. در این بخش به تشریح متغیرهای مذکور خواهیم پرداخت.

همان‌طور که پیش‌تر بیان شد، وضعیت بازار نیروی کار، فاکتورها و شاخص‌های حاکم بر آن بر سیستم تأمین اجتماعی و توازن آن بسیار اثرگذار است. این بازار به‌عنوان تقاضاکننده خدمات ارائه شده توسط سیستم تأمین اجتماعی به‌شدت در مباحث اعمال اصلاحات و تغییرات این سیستم اثرگذار است و برای حل ریشه معضلات نظام تأمین اجتماعی نباید به‌هیچ‌وجه نادیده گرفته شود. در سال ۱۹۹۹ سازمان بین‌المللی کار^۱ طی گزارشی دست به انتشار شاخص کلیدی بازار نیروی کار^۲ زد تا از طریق آن بتوان مبنایی ثابت و تقریباً همه‌جانبه برای مقایسه وضعیت بازار نیروی کار کشورهای مختلف در دست داشت. این متغیرها هر دو سال یک‌بار منتشر می‌شوند و شامل متغیرهای اشتغال (از نظر وضعیت، شاخص‌ها، ساعات و...)، کمبود کار، وضعیت کار (از نظر دستمزدها، هزینه‌های جایگزینی، فقر افراد شاغل و...) و ویژگی‌های جویندگان شغل (از نظر تحصیلات و کارایی) است. شاخص کلیدی بازار نیروی کار شامل ۱۷ مختص بازار نیروی کار می‌باشند. این شاخص‌ها عبارتند از: «نرخ مشارکت نیروی کار»،^۳ «نسبت اشتغال»،^۴ «وضعیت شغلی»،^۵ «اشتغال برحسب بخش اقتصادی»،^۶ «اشتغال در گروه‌های عمده شغلی»،^۷ «کارکنان پاره‌وقت»،^۸ «ساعات کار»،^۹ «اشتغال برحسب بخش اقتصادی»،^{۱۰} «اشتغال در گروه‌های عمده شغلی»،^{۱۱} «کارکنان پاره‌وقت»،^{۱۲} «ساعات کار»،^{۱۳} «اشتغال در اقتصاد غیررسمی»،^{۱۴} «بیکاری»،^{۱۵} «بیکاری جوانان»،^{۱۶} «بیکاری بلندمدت»،^{۱۷} «نرخ اشتغال ناقص زمانی»،^{۱۸} «جمعیت خارج از نیروی کار»،^{۱۹} «دستیابی تحصیلی و بی‌سوادی»،^{۲۰} «دستمزدها و هزینه‌های جبران خدمات»،^{۲۱} «بهره‌وری کار»^{۲۲} و «فقر، توزیع درآمد شاغلان در طبقه‌بندی اقتصادی و فقر کار»^{۲۳} می‌توان ارزیابی درست‌تری از بازار کار ایران داشت.

همان‌طور که مشخص است متغیرهایی همچون نرخ مشارکت نیروی کار از جنس پتانسیل و ظرفیت‌های ذاتی یک کشور هستند؛ در نتیجه در رسته متغیرهای مقایسه‌ای از آنها استفاده می‌شود؛ اما متغیرهایی همچون سطح بیکاری از نوع متغیرهای هدف هستند که همواره کشورها سعی در کنترل و بهبود آن دارند، به همین منظور از آنها در رسته متغیرهای هدف (که در بخش بعدی به تشریح بیشتر آن خواهیم پرداخت)

1. International Labour Organization (ILO)
2. Key Indicator of Labour Market (KILM)
3. Labour Force Participation Rate
4. Employment-to-Population Ratio
5. Status in Employment
6. Employment by Sector
7. Employment by Occupation
8. Part-Time Workers
9. Status in Employment
10. Employment by Sector
11. Employment by Occupation
12. Part-Time Workers
13. Hours of Work
14. Employment in the Informal Economy
15. Unemployment
16. Youth Unemployment
17. Long-Term Unemployment
18. Time-Related Underemployment
19. Persons Outside the Labour Force
20. Educational Attainment and Illiteracy
21. Wages and Compensation Costs
22. Labour Productivity
23. Poverty, Income Distribution, Employment by Economic Class and Working Poverty

استفاده می‌کنیم.

در جدول زیر لیست متغیرهای مقایسه‌ای انتخاب شده، به تفکیک شاخص‌های کلیدی بازار نیروی کار، به همراه تعریف هر یک قابل مشاهده است.

جدول ۲ پیوست. لیست متغیرهای مقایسه‌ای

تعریف	شاخص	
شاخص‌های کلیدی بازار نیروی کار		
نسبتی از نیروی کار که دارای شغل نبوده و به طور فعال دنبال شغل می‌شوند	بیکاری ^۱	۱
نسبت بیکاران ۲۹-۱۵ ساله به جمعیت فعال این رده سنی	بیکاری جوانان ^۲	۲
نسبت جمعیت شاغل ناقص زمانی به کل جمعیت فعال ^۴	نرخ اشتغال ناقص زمانی ^۳	۳
خط فقر، ضریب جینی و نسبتی از افراد شاغل که اعضای خانواده پایین‌تر از خط فقر هستند	فقر، توزیع درآمد شاغلان در طبقه‌بندی‌های اقتصادی و فقر کار ^۵	۴
شاخص‌های خارج از KILM		
سطح عمومی کیفیت زندگی فرد شاغل	کیفیت زندگی کاری ^۶	۵
نسبتی از جمعیت که تحت پوشش حمایت اجتماعی هستند	پوشش حمایت اجتماعی ^۷	۶
نرخ بیکاری گروه‌های تحصیلی کرده کشور	نرخ بیکاری بر اساس سطح تحصیلات ^۸	۷
زمانی که به طور متوسط فرد متصور است برای زندگی بر اساس سنی فعلی خود و بسیاری از فاکتورهای دیگر	امید زندگی ^۹	۸
تلفیقی از سه عنصر اصلی دسترسی به آموزش، زندگی طولانی و سطح زندگی مناسب	شاخص توسعه انسانی ^{۱۰}	۹

1. Un Employment

2. Youth Unemployment

3. Time-Related Under Unemployment Rate

۴. به دلیل بیکاری فصلی، روزهایی واقع شده در بازار کار فرد کمتر از تعداد ساعتی که توانایی و تمایل به کار دارد را به انجام کار مشغول شده است.

5. Poverty, Income Distribution Employment By Economic Class and Working Poor

6. Quality of Working Life

7. Social Protection Coverage

8. Unemployment Rates by Education Level

9. Life Expectancy

10. Human Development Index (HDI)

همان طور که در جدول فوق مشخص است، متغیرها به دو دسته KILM و خارج از KILM تفکیک شده‌اند. در دسته اول، اولین شاخص یعنی مشارکت نیروی کار به جهت مهم‌ترین فاکتور بازار نیروی کار انتخاب شده است. شاخص نسبت اشتغال به جمعیت نیز به جهت نشان دادن جمعیت ایجادکننده ارزش افزوده در کشور در لیست فوق گنجانده شده است. شاخص وضعیت اشتغال به تفکیک بخش‌های کشاورزی، صنعت و خدمات، به منظور درک بهتر از بازار نیروی کار و لحاظ سطح و الگوی توسعه در هر سه بخش عمده اقتصادی انتخاب شده است. همچنین از شاخص کارکنان پاره‌وقت به منظور لحاظ تمامی ارزش افزوده‌های حاصل شده و نوسانات سیکلی بازار نیروی کار بهره‌برداری شده است. در نهایت از شاخص دستیابی تحصیلی و بی‌سوادی برای بررسی و مقایسه وضعیت تحصیلی نیروی شاغل کشور با سایر کشورها به‌عنوان آخرین شاخص کلیدی بازار نیروی کار در لیست متغیرهای مقایسه‌ای استفاده شده است.

در دسته دوم به متغیرهای اساسی مهم و خارج از KILM پرداخته‌ایم که اولین آنها، جمعیت کل به منظور انعکاس کل پتانسیل و نیروی انسانی بالفعل و بالقوه کشور در لیست لحاظ شده است؛ اما سایر متغیرهای جمعیتی همچون؛ نسبت وابستگی افراد مسن، ساختار سنی، نسبت وابستگی کل، سهم افراد شاغل و سهم افراد مسن به درک بهتر هرم سنی جمعیتی و مقایسه اصولی تر کشورها کمک می‌کند. هرم‌های سنی و هرگونه تغییرات در آنها به سبب ایجاد تغییرات در نسبت تعداد افراد شاغل با سن بازنشستگی به شاغلین جوان می‌تواند منجر به بروز فشارهای مالی بر صندوق‌ها و یا تشدید این فشارها شود. همچنین از شاخص تورم برای نشان دادن نوسانات ارزش پول استفاده شده که شاخص قیمت مصرف‌کننده با لحاظ کل اقلام^۱ در لیست گنجانده شده است. همچنین به‌عنوان نظام انگیزه‌ای برای کار کردن، قدرت اتحادیه‌های کارگری، سطوح فقر از شاخص حداقل دستمزد به صورت برابری قدرت خرید^۲ به منظور تسهیل در روند مقایسه بین کشورها بهره‌برداری شده است. در نهایت میزان تولید ناخالص داخلی کشور به‌عنوان معرف اندازه اقتصاد کشور که از مقدار سرانه و ثابت بر حسب دلار و سال پایه ۲۰۱۰ برای قابل اتکاتر شدن نتیجه تحلیل، در لیست گنجانده شده است.

در این بین به منظور دستیابی به منطبق‌ترین کشورها با پتانسیل‌ها و ویژگی‌های ایران هر یک از شاخص‌های شانزده‌گانه^۳ فوق بر شاخص متناظر ایران تقسیم شده و اعداد حاصله با عدد یک سنجیده می‌شوند. همچنین به سبب آنکه توزیع اعداد حاصله الزاماً نرمال نیست، با استفاده از قضیه چبی شف از فاصله اطمینان $1 \pm \sqrt{2}\delta$ به‌عنوان فاصله مطلوب با حداقل شکاف استفاده می‌شود. نتایج این گام، لیست کشورهای منتخب حاصل از فاز اول پژوهش می‌باشد که در جدول زیر به آنها اشاره شده است.

جدول ۳ پیوست. لیست کشورهای منتخب گام اول (بر اساس ۱۶ شاخص مقایسه‌ای)

کانادا	بلژیک	استرالیا	پرتغال	ترکیه	لوکز امبورگ
دانمارک	جمهوری چک		کلمبیا	لهستان	شیلی
فرانسه	فنلاند	استونیا	نروژ	نیوزیلند	
ایسلند	یونان	مجارستان	جمهوری اسلواکی		
لتونی	ایتالیا	ایرلند	اسپانیا	لیتوانی	هلند

مأخذ: همان.

1. CPI: All Items (National Index)

2. PPP Conversion Factor: Purchasing Power Parity (PPP)

۳. شاخص مربوط به وضعیت شغلی ناظر بر تعداد نیروی کار در سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات است؛ به همین سبب کل لیست متغیرهای مقایسه‌ای شامل ۱۶ شاخص می‌شود.

گام اول منتج به لیست ۲۷ کشور منتخب است که حداقل شکاف را در متغیرهای مقایسه‌ای با ایران دارند. در گام بعدی با لحاظ متغیرهای هدف به رده‌بندی کشورهای فوق با توجه به بهترین عملکرد در حوزه شاخص‌های بازار نیروی کار و تأمین اجتماعی خواهیم پرداخت. در گام دوم، تمامی متغیرهای لحاظ شده به گونه‌ای معضلات فعلی کشور بوده و همواره به دنبال سیاستگذاری صحیح برای تعدیل آنها هستیم. از طرفی دیگر رفع معضلات عمیق آنها به صورت مستقیم می‌تواند سبب بهبود سیستم تأمین اجتماعی و تخفیف بحران‌های شدید آن شود. برای مثال، تعدیل هر چند اندک معضل بیکاری می‌تواند جریان ورودی و حق بیمه پرداز به صندوق‌ها را افزایش دهد و هر چقدر این افراد از سنین کمتر وارد بازار نیروی کار و در نتیجه صندوق شوند، صندوق جوان‌تر و کمتر دچار معضلات ناپایداری جمعیتی و یا مالی می‌شود. در نتیجه عملکرد کشورهای منتخب گام نخست، در این گام مورد بررسی قرار می‌گیرد و کشورهایی با بالاترین عملکرد به عنوان مطلوب‌ترین موارد گزارش می‌شوند.

از سوی دیگر، متغیرهای هدف نیز مانند متغیرهای مقایسه‌ای از دو دسته شاخص‌های کلیدی بازار نیروی کار و خارج از آن تشکیل شده که در جدول زیر لیست آنها به همراه تعریف هر یک گنجانده شده است.

جدول ۴ پیوست. لیست متغیرهای هدف

تعریف	شاخص	
شاخص‌های کلیدی بازار نیروی کار		
نسبتی از نیروی کار که دارای شغل نبوده و به طور فعال دنبال شغل می‌شوند	بیکاری	۱
نسبت بیکاران ۲۹-۱۵ ساله به جمعیت فعال این رده سنی	بیکاری جوانان	۲
نسبت جمعیت شاغل ناقص زمانی به کل جمعیت فعال	نرخ اشتغال ناقص زمانی	۳
خط فقر، ضریب جینی و نسبتی از افراد شاغل که اعضای خانواده پایین‌تر از خط فقر هستند	فقر، توزیع درآمد شاغلان در طبقه‌بندی‌های اقتصادی و فقر کار	۴
شاخص‌های خارج از KILM		
سطح عمومی کیفیت زندگی فرد شاغل	کیفیت زندگی کاری	۵
نسبتی از جمعیت که تحت پوشش حمایت اجتماعی هستند	پوشش حمایت اجتماعی	۶
نرخ بیکاری گروه‌های تحصیل کرده کشور	نرخ بیکاری بر اساس سطح تحصیلات	۷
زمانی که به طور متوسط فرد متصور است برای زندگی بر اساس سنی فعلی خود و بسیاری از فاکتورهای دیگر	امید زندگی	۸
تلفیقی از سه عنصر اصلی دسترسی به آموزش، زندگی طولانی و سطح زندگی مناسب	شاخص توسعه انسانی	۹

همان طور که در جدول فوق مشخص است؛ متغیر بیکاری به سبب لحاظ بیکاری های کوتاه مدت و نوسانات بازار کار و بیکاری بلندمدت و اثرات سویی همچون تقلیل شانس یافتن شغل، منقضی شدن مهارت های فرد و از دست رفتن مزایای شاغل بودن در تحلیل لحاظ شده اند؛ همچنین بیکاری جوانان به منظور انعکاس بیکاری نیروی کار فاقد مهارت در لیست گنجانده شده است. از سوی دیگر، نرخ اشتغال ناقص زمانی نشان دهنده کاهش توانایی بازار در ایجاد اشتغال کامل برای افراد خواهان کار است و در نتیجه احتمال خروج آنها از سیستم بازنشستگی به دلیل عدم امکان پرداخت حق بیمه بازنشستگی را افزایش می دهد. چهار متغیری که به آنها اشاره شده همگی مربوط به شاخص های کلیدی بازار نیروی کار می باشند. اما متغیر ضریب جینی، کیفیت زندگی کاری، پوشش حمایت اجتماعی، امید زندگی و شاخص توسعه انسانی به سبب اثرگذاری مستقیم بر رفاه اجتماعی در لیست گنجانده شده اند. در نهایت شاخص نرخ بیکاری بر اساس سطح تحصیلات نیز به عنوان آخرین متغیر، لیست شاخص های هدف لحاظ شده است.

در نتیجه ۲۷ کشور منتخب حاصل از گام اول، بر اساس عملکردشان در هر یک از شاخص های هدف، امتیاز تعلق می گیرد که این امتیاز برای شاخص های بیکاری به صورت برعکس است. توضیح آن که کشوری با پایین ترین نرخ بیکاری بالاترین امتیاز را از آن خود می کند. در نهایت کشورهایی با بالاترین امتیاز به عنوان لیست نهایی منتخب معرفی می شوند. همچنین به جهت اطمینان از عملکرد مؤثر کشورهای انتخابی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی به متغیرهای سه گانه؛ «کیفیت زندگی شغلی»، «شاخص توسعه انسانی» و «پوشش حمایت اجتماعی» وزنی مضاعف اعطا می کنیم؛ به این شرح که ۹ کشور اول از ۲۷ کشور، پس از رتبه بندی بر اساس امتیازدهی به عملکرد آنها انتخاب و مجدداً از نظر عملکرد در سه شاخص فوق الذکر رتبه بندی می شوند. در نهایت چهار کشور نهایی با بالاترین امتیاز به عنوان مطلوب ترین کشور از نظر عملکرد در شاخص های مربوط به بازار کار و رفاه و منطبق ترین بر ساختار و پتانسیل های ایران انتخاب می شوند. در جدول زیر به لیست کشورهای نهایی مطلوب اشاره شده است.

جدول ۵ پیوست. لیست کشورهای نهایی منتخب

نروژ	استرالیا	هلند	کانادا
------	----------	------	--------

مأخذ: همان.

- [۱] مکنزی، جور جا؛ ترجمه میره بیگی، سیدوحید؛ افول بازنشستگی سنتی؛ ۱۳۹۶؛ انتشارات مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.
- [2] Australian Bureau of Statistics-<https://www.abs.gov.au/>.
- [3] <https://www.unfpa.org/data/world-population/AU>.
- [4] <https://data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.TFRT.IN?locations=AU>.
- [5] Australian Government. The treasury, retirement income review, 2020.
- [6] OECD report, pension at glance, 2021, Country profiles, Australia.
- [7] Global Age watch Insight ,2019.
- [8] Mercer, 2019b. Melbourne Mercer Global Pension Index, Melbourne: Monash Centre for Financial Studies, Monash University..
- [9] Mercer, 2020. Melbourne Mercer Global Pension Index, Melbourne: Monash Centre for Financial Studies, Monash University..
- [10] Nielson, L. & Harris, B., 2010. Chronology of superannuation and retirement income in Australia. [Online] Available at: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BN/0910/ChronSuperannuation [Accessed 9 Ju.
- [11] CEPAR, 2020. Retirement Income Review submissions. [Online] Available at: <https://treasury.gov.au/consultation/c2019-36292/submissions>.
- [12] <https://www.servicesaustralia.gov.au>.
- [13] Department of Social Services, 2020e. Social Security Guide, 3.4.1.10 Qualification for Age. [Online] Available at: <https://guides.dss.gov.au/guide-social-security-law/3/4/1/10>.
- [14] ABS, 2016b. National Aboriginal and Torres Strait Islander Social Survey, 2014-15, cat. no. 4714.0. [Online] Available at: <https://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/mf/4714.0>.
- [15] OECD, 2019b. Pensions at a Glance 2019: OECD and G20 indicators, Paris: OECD Publishing..
- [16] Ong ViforJ, R., 2020. Submission the Retirement Income Review. [Online] Available at: <https://treasury.gov.au/consultation/c2019-36292/submissions>.
- [17] Australian taxation office, Australia's future system the retirement income system, 2009.
- [18] Hassel, A., Naczyk, M. & Wiss, T., 2019. The political economy of pension financialisation: public policy responses to the crisis. Journal of European Public Policy , 26(4), pp. 483-500..
- [19] Parliamentary Library, 2011. Social security payments for the aged, people with disabilities and carers 1901 to 2010. [Online] Available at: https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/BN/1011/SSPayments1#_.
- [20] Rice, Michael, The age pension in the 21st century, 2018.
- [21] Department of Human Services, Australian support, Are you eligible for the Government age pension, , 2020.
- [22] Services Australia, 2019. Historical versions of A guide to Australian Government payments. [Online] Available at: <https://www.servicesaustralia.gov.au/organisations/about-us/publications-and-resources/guide-australian-government-payments/historical-versi>.
- [23] Harmer, D. J., 2009. Pension Review Report, Canberra: Commonwealth of Australia..
- [24] Parliament of Australia, 2009. Explanatory Memorandum to Social Security and Other Legislation Amendment (Pension Reform and Other 2009 Budget Measures) Bill 2009. [Online] Available at: <https://parlinfo.aph.gov.au/parlInfo/download/legislation/ems/r4155>.

- [25] ABS, 2020e. Consumer Price Index, Australia, Dec 2019, cat. no. 6401.0. [Online] Available at: <https://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/lookup/6401.0Media%20Release1Dec%202019>.
- [26] <https://www.servicesaustralia.gov.au/individuals/services/centrelink/jobseeker-payment/eligibility>.
- [27] Centrelink, Australian Government, A guide to Australian government payment, 2020.
- [28] <https://www.aihw.gov.au/reports/australias-welfare/disability-support-pension-and-carer-payment>.
- [29] Australian Institute of health and welfare, Australian Government, People with disability in Australia, 2020.
- [30] Australian Council of Social Service, 2020. Retirement Income Review submissions. [Online] Available at: <https://treasury.gov.au/consultation/c2019-36292/submissions>.
- [31] ABS, 2020k. Labour Force, Australia, May 2020, cat. no. 6202.0. [Online] Available at: <https://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/Lookup/6202.0Main+Features1May%202020?OpenDocument>.
- [32] Australian Government. The treasury, who actually pays tax and what does this mean for our economy?, 2015.
- [33] Australian Government. The treasury, Australia's current tax system, 2023.
- [34] Australia's Future Tax System Review, 2009. Australia's Future Tax System - The [35] Retirement Income System: Report on Strategic Issues, Canberra: Commonwealth of Australia..
- ATO, 2018. Beneficiary tax offset and seniors and pensioners tax offset calculator. [Online] Available at: <https://www.ato.gov.au/calculators-and-tools/beneficiary-tax-offset-and-seniors-and-pensioner-tax-offset-calculator/>.
- [36] Australian Taxation Office, 2023-2024.
- [37] ATO, 2019e. Taxation statistics 2016-17: Table 15 Average and median taxable income, salary or wages, and total income, by occupation and sex, 2016–17 income year. [Online] Available at: <https://www.ato.gov.au/About-ATO/Research-and-statistics/In-detail/T>.
- [38] <https://www.ato.gov.au/>.
- [39] ATO, 2018. Beneficiary tax offset and seniors and pensioners tax offset calculator. [Online] Available at: <https://www.ato.gov.au/calculators-and-tools/beneficiary-tax-offset-and-seniors-and-pensioner-tax-offset-calculator/>.
- [40] Government at glance, 2021.
- [41] government at glance, 2023.
- [42] Australian Government, Final budget outcome, Parliamentary Library calculations 2023..
- [43] OECD, "Revenue Statistics – OECD Countries Comparative Tables.", 2023..
- [44] OECD National Accounts Statistics (database); Eurostat Government finance statistics (database).

گزیده سیاستی

کشور استرالیاتوانسته است با هدفمند نمودن لایه اول نظام تأمین اجتماعی خود از طریق اعمال سنجه‌های سختگیرانه محاسبه استطاعت، به شناسایی و پایش مداوم افراد نیازمند بپردازد که سبب شکل‌گیری پایه‌های کارآمدی از حمایت برای شهروندان به ار مغان آورد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir